

แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ

พ.ศ. 2566-2570

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15

เลขที่ 2 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทร. 0 5322 1413 โทรสาร 0 5321 4575

เว็บไซต์ www.reo15.moe.go.th

เอกสารลำดับที่ 5/2564

กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2562 ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 และสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และให้ศึกษาธิการภาค 15 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่สำคัญ อาทิ ทำหน้าที่กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 ฉบับนี้ จึงดำเนินการโดยการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่ระดับภาค (ภาคเหนือ) ต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทสรุปผู้บริหาร	ก-ฉ
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1
บทบาทและหน้าที่	8
พื้นที่รับผิดชอบ	10
สภาพทั่วไปของพื้นที่ภาคเหนือ	10
สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ และสังคม	18
ส่วนที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570	31
1. กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)	31
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	35
3. แผนการปฏิรูปประเทศ	37
4. ร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566-2570)	44
5. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)	48
6. ทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579)	49
7. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)	53
8. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 – 2564	60
9. สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565)	63
10. ร่างแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.2565 ของกระทรวงศึกษาธิการ	65
ส่วนที่ 3 สภาพการณ์ด้านการศึกษาระดับภาคเหนือ	67
ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา	67
ข้อมูลสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษา	77
ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ (SWOT Analysis)	97
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นประเด็นสำคัญ	97
2. การหาค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอก และ สภาพแวดล้อมภายใน	103
3. ผลการวิเคราะห์ และการแปรผลสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน	104
4. บทสรุปสถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ (SWOT Analysis)	108

/สารบัญ (ต่อ)...

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 5 สารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570	111
วิสัยทัศน์	111
พันธกิจ	111
ประเด็นยุทธศาสตร์	111
เป้าประสงค์	112
กลยุทธ์	112
ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	113
มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา	115
แผนผังความเชื่อมโยงสารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570	121
แผนผังความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ กับยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570	122
ส่วนที่ 6 กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ	123
ภาคผนวก	137
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2562	138
- ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ)	141
- คณะผู้จัดทำ	144

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 15-18	10
2	ข้อมูลภาพรวม 17 จังหวัดภาคเหนือ	12
3	จำนวนประชากรภาคเหนือ ปี 2555-2560	14
4	จำนวนสถิติประชากรของจังหวัดในภาคเหนือจำแนกเป็นรายปี	15
5	อัตรายายตัวและโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตรายภาค	20
6	อัตรายายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต ภาคเหนือ	21
7	ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว	22
8	ผลิตภัณฑ์จังหวัดผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2561 ในภาคเหนือ (จากมากไปน้อย)	23
9	ตารางแสดงจำนวนประชากรวัยแรงงาน กำลังแรงงาน ผู้มีงานทำและผู้ว่างงานในภาคเหนือ	26
10	ตารางแสดงสภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ ปี 2559-2560	27
11	คะแนนดัชนีการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทย ปี 2556-2562	29
12	การจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประจำปี 2562 จำแนกตามดัชนีย่อยและจังหวัด	30
13	จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562	67
14	จำนวนสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาและสังกัด	68
15	จำนวนนักเรียน/นักศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา และสังกัด	70
16	จำนวนครู/อาจารย์สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกประเภทการจัดการศึกษา และตามสังกัด	72
17	จำนวนสถานศึกษา สังกัด กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามเขตตรวจราชการและประเภท	73
18	จำนวนนักศึกษาการศึกษานอกระบบของ กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2/2562 จำแนกตามเขตตรวจราชการและระดับการศึกษา	74

/สารบัญตาราง (ต่อ)...

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	จำนวนครู สังกัด กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามเขตตรวจราชการ และประเภทครู	75
20	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา	78
21	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา	80
22	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา	82
23	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2560 - 2562	84
24	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) ปีการศึกษา 2560 - 2562 รายวิชา ความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส.	85
25	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามรายวิชา	87
26	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามรายวิชา	89
27	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนก ตามสาระการเรียนรู้	91
28	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้	93
29	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้	95
30	การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญสภาพแวดล้อมภายใน	97
31	การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญสภาพแวดล้อมภายนอก	100
32	ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอก	103
33	ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายใน	103

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า	
1	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อของ 17 จังหวัดภาคเหนือ	11
2	สัดส่วนโครงสร้างการผลิตปี 2561 และอัตราขยายตัว GRP ภาคเหนือ	20
3	แสดงจำนวนผู้มีงานทำและผู้ว่างงานในภาคเหนือ	25
4	แสดงประเภทผู้มีงานทำในภาคเหนือ	25
5	แสดงจำนวนคดีอาญาสำคัญในภาคเหนือ	26
6	แสดงการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจและไข้เลือดออก	27
7	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระวิชา	79
8	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา	81
9	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา	83
10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2560 – 2562 รายวิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวช.	85
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) ปีการศึกษา 2560 – 2562 รายวิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส.	86
12	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา(B-Net) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา	88
13	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา	90
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้	92

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพ

หน้า

15	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้	94
16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้	96
17	แสดงกลยุทธ์จากการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก	104

บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 จัดทำขึ้นสืบเนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2562 ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 และสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และให้ศึกษาธิการภาค 15 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่

- 1) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระดับภาค แบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค
- 3) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคให้เกิดผลสัมฤทธิ์
- 4) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด แผนการพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในพื้นที่
- 5) บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาค เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนด้านการศึกษาสอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในระดับภาคและเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายรัฐบาล
- 6) สั่งการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ
- 7) สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี การตรวจราชการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- 8) กำหนดแนวทางการตรวจสอบ กำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับภาค
- 9) บริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคและจังหวัด
- 10) กำหนดทิศทางรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากรในระดับภาค

11) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบหมาย

12) กำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกิจการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนระดับภาคให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

13) ประเมินผลและจัดทำรายงานการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคและแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค

14) ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ประสานงานการจัดการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดอีกหน้าที่หนึ่ง ยกเว้น สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ (ศปป.จชต.) เป็นผู้ดำเนินงาน)

15) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 และสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 ในการกำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค และดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ภาคเหนือเป็นภูมิภาคต้นแบบด้านการศึกษาของประเทศ ที่ยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่เกิดทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง”

“ต้นแบบ” หมายถึง แบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการด้านการศึกษา ที่เกิดจากการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยการส่งเสริม ปรับปรุง และเร่งรัดงานด้านการศึกษาที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน (ผู้เรียน หมายถึง เด็กปฐมวัย เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกช่วงวัย) บริบทโลก บริบทพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

“ยกระดับคุณภาพการศึกษา” หมายถึง การส่งเสริม ปรับปรุง และเร่งรัดพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐาน และมีความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ

“ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา” หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่และกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษา อย่างเหมาะสม เสมอภาค และอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง” หมายถึง 1) ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง 2) ยึดมั่นในศาสนา 3) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 4) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

พันธกิจ

1. สร้างผู้เรียนสู่การเป็น “คนดี และคนเก่ง”
2. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา
3. ลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา
4. ระดมพันธมิตรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและอยู่ดีมีสุข
2. พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตรงตามศักยภาพผู้เรียนที่หลากหลาย ให้มีสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมปัจจัยทุนทางด้านสังคมและทุนทางด้านธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความสงบ บนพื้นฐานความถูกต้องคู่คุณธรรม
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ
3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทุกระดับ
4. ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม เสมอภาค อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
6. หน่วยงานทางการศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ (Strategy)

1. สร้างและส่งเสริมภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง
2. ส่งเสริมการนำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน
3. ส่งเสริมงานด้านวิชาการ การวิจัย ที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
4. ส่งเสริมสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. ส่งเสริมหน่วยงานทางการศึกษาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน
6. ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลายและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกกลุ่มอายุสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
7. ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างวิถีการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
8. ส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่
9. ส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัย เหมาะสม และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ก่อนปี พ.ศ.2566	พ.ศ.2566-2570	
1. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา(ภาคีเครือข่าย สถานประกอบการ องค์กร หน่วยงานที่มาร่วมจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา)	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ 10 ภาคีเครือข่าย	สพฐ./สช./กศน./อศจ./อปท./พศจ./ตชด.
2. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่นำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน (ค่าเฉลี่ยทุกหน่วยงานในจังหวัด)	N/A	ร้อยละ 80	สพฐ./สช./กศน./อศจ./อปท./พศจ./ตชด.
3. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ หรือองค์ความรู้ด้านการศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาค (ภาคเหนือ) ขึ้นไป	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ 1 รางวัล	ศธภ./ศธจ.

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ก่อนปี พ.ศ.2566	พ.ศ.2566-2570	
4. จำนวนงานวิจัยด้านการศึกษา (เกณฑ์การพิจารณามาตรฐานงานวิจัย ศึกษา ข้อมูลจากคำรับรองระดับจังหวัดในเรื่อง ตัวชี้วัดงานวิจัยตามที่ กพร.สป. กำหนด)	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ 1 รางวัล	ศจ./สพฐ./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
5. สัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพต่อ สายสามัญ	N/A	สัดส่วนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ต่อปี	สพฐ./สอศ.
6. ร้อยละของสถานศึกษาปรับปรุง หลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญา ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21	N/A	ร้อยละ 100	ศจ./สพฐ./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
7. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)	ปีการศึกษา 2562 ชั้น ป.6 = 3621 ชั้น ม.3 = 3741 ชั้น ม.6 = 3327	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจ./สพฐ./อว./ อปท./ตชด./ พศ./กก./วธ.
8. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติด้าน อาชีวศึกษา (V-Net)	ปีการศึกษา 2562 ปวช.3 = 4422 ปวส.2 = 4134	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจ./สอศ./ กศน./อว./อปท.
9. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน (N-Net)	ปีการศึกษา 2562 ประม. = 4207 ม.ต้น = 3985 ม.ปลาย = 3529	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจ./กศน.
10. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติด้าน พระพุทธศาสนา (B-Net)	ปีการศึกษา 2562 ชั้น ม.3 = 3706 ชั้น ม.6 = 3585	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจ./พศ.
11. ร้อยละของหน่วยงานทาง การศึกษาที่พัฒนาผู้บริหาร ครูและ บุคลากรทางการศึกษาใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน อย่าง น้อยร้อยละ 50 ของบุคลากรใน หน่วยงาน	N/A	อย่างน้อยร้อยละ 60 ของจำนวนหน่วยงาน การศึกษาในพื้นที่	สพฐ./สช./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ก่อนปี พ.ศ.2566	พ.ศ.2566-2570	
12. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของ คนไทยอายุ 15-59 ปี	ภาคเหนือปี พ.ศ. 2561 = 8.89 ปี (อ้างอิงตามแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	9.5	สพฐ./สข./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
13. ร้อยละของกลุ่มเด็กพิการ / กลุ่มเด็กที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน	N/A	ร้อยละ 95	สำนักบริหาร การศึกษา พิเศษ สพฐ.
14. ร้อยละของแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการ พัฒนาให้สามารถจัดบริการทาง การศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	N/A	ร้อยละ 50	กศน./ตชด./ พข./พม.
15. ร้อยละของหน่วยงาน/ สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการ สร้างความตระหนักรู้ในเรื่องอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ	N/A	ร้อยละ 100	สพฐ./สข./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
16. ร้อยละของหน่วยงาน/ สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ	N/A	ร้อยละ 100	สพฐ./สข./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
17. หน่วยงานการศึกษามีผลการ ประเมินส่วนราชการผ่านตาม เกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล	N/A	ร้อยละ 100	สพฐ./สข./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.

ส่วนที่ 1 บทนำ

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 มีกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศที่ยังคงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้กำหนดกรอบและสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้หลายมาตรา มีสาระสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1.1 ในหมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (4) กำหนดให้ประชาชนคนไทยต้องเข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

1.2 ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้ใน มาตรา 54 ดังนี้

1.2.1 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

1.2.2 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

1.2.3 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

1.2.4 การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

1.2.5 ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตามความถนัดของตน

1.2.6 ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

1.3 ในหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(2) ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา)

(3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทน ที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่

2. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ระบุถึงสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาค ทั้งในด้าน โครงสร้างขององค์กร ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากร ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการ และกลไก เพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อประโยชน์ในการเตรียมการรองรับการปฏิรูปการศึกษาตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค ที่มี องค์ประกอบคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่ง มีอำนาจหน้าที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และ พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

2.2 สำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค เพื่อปฏิบัติการกิจของ กระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.3 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการ บริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ได้แก่ งานธุรการของ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ส่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน ตลอดจนการประสานงานต่างๆ ในจังหวัดตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ

2.4 คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ที่มีองค์ประกอบคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ประธาน ศึกษาธิการภาค ผู้แทนส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีศึกษาธิการ จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุก ประเภทในจังหวัด

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลเพื่อกำหนดขอบเขตในการดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยได้ระบุข้อมาตราใน ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

3.1 กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาเพื่อให้มีการ ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

4. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลเพื่อการ ตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม เพื่อให้มีการบูรณาการการเรียน การสอน การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นเข้าด้วยกัน รวมทั้งให้เกิดความ ร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ชาติ โดยได้ระบุข้อมาตราในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

4.1 กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

4.2 กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และ การกีฬาเพื่อ การศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นที่มีกฎหมาย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

4.3 ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเดิมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

5. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดโครงสร้างและตำแหน่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่เปลี่ยนแปลงไปตามที่ ถูกระบุในกฎหมายหลักที่ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่ว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม อันจะทำให้การจัดระบบการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ระบุข้อมูลมาตราในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

5.1 ให้จัดระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ระเบียบบริหารราชการ ในส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล แต่ไม่รวมถึงการจัดการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

5.2 การแบ่งส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีหัวหน้า ส่วนราชการ ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

6. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่สมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และการเตรียมความพร้อมในช่วงรอยต่อ ตั้งแต่ ก่อนอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยได้ระบุข้อมูลมาตราในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

6.1 ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดี

6.2 การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขัน

6.3 ให้มีการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำไปปฏิบัติ รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.4 ในการผลิตและพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีการเสริมสร้าง จิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.5 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อ ตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

7. พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างได้ มีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูป การบริหารและการจัดการศึกษา โดยเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ระบุข้อมาตรในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

7.1 นวัตกรรมการศึกษา หมายความว่า แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการศึกษา

7.2 พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์คึกคักนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องเพื่อเพิ่มความคล่องตัว รวมทั้งเป็นการสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม

7.3 การบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยมีองค์ประกอบ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผู้แทนจากภาคเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่เป็นกรรมการ และเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้กับการจัดการศึกษา ในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ส่งเสริมศักยภาพของครูผู้สอน และจัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

7.4 ในการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สถานศึกษานำร่องอาจดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศได้ตามที่เห็นสมควร

8. พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ระบุเหตุผลเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ซึ่งให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนฯ หรือใช้กลไกทางภาษีมาร่วมสนับสนุน รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ โดยได้ระบุข้อมาตรในประเด็นสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

8.1 ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งเพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพครู ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน

8.2 เพื่อประโยชน์ในการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กองทุนฯ จะดำเนินการเอง หรือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นใดก็ได้ โดยกองทุนฯ มีอำนาจสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

9. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลเพื่อให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและบริการสาธารณะ และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐทุกแห่งเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการบริการภาครัฐและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยระบบดิจิทัล โดยได้ระบุข้อมาตราในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

9.1 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์เชื่อถือได้ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.2 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำกระบวนการหรือดำเนินการทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน จัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัล โดยมุ่งเน้นถึง การอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงของประชาชนที่เป็นไปตามมาตรฐาน และมีการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐเป็นสำคัญ

9.3 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน การบริหารงาน และการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

10. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ที่ระบุเหตุผลเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินของทุกส่วนราชการมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 รวมทั้งให้ยกเลิกการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินและแผนนิติบัญญัติ โดยได้ระบุข้อมาตราในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ศธ. ดังนี้

10.1 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาลของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในวาระเริ่มแรก ให้จัดทำเป็นแผนสามปีในห้วงระยะเวลาดังแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ถึง 2565

10.2 ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็น หรือสมควรที่จะยกเลิก ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินการต่อไป โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท

แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาลของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจ และสถานการณ์อื่นประกอบกัน

10.3 ในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรือรวมส่วนราชการใดทั้งหมดหรือบางส่วน ห้ามมิให้จัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับส่วนราชการดังกล่าวขึ้นอีก

11. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2562 ข้อ 1 ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ (ข้อ 2) ดังต่อไปนี้

11.1 กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11.2 กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค

11.3 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคให้เกิดผลสัมฤทธิ์

11.4 กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด แผนการพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในพื้นที่

11.5 บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาค เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนด้านการศึกษาสอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในระดับภาคและเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายรัฐบาล

11.6 ส่งเสริม เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

11.7 สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี การตรวจราชการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

11.8 กำหนดแนวทางการตรวจสอบ กำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับภาค

11.9 บริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคและจังหวัด

11.10 กำหนดทิศทางรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากรในระดับภาค

11.11 ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มอบหมาย

11.12 กำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกิจการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนระดับภาคให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

11.13 ประเมินผลและจัดทำรายงานการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคและแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค

11.14 ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ประสานงานการจัดการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดอีกหน้าที่หนึ่ง ยกเว้น สำนักงานศึกษาธิการภาคได้ชายแดน (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษา จังหวัดชายแดนใต้ (ศปป.จชต.) เป็นผู้ดำเนินงาน)

11.15 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ที่กำหนดอำนาจหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือไว้ สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาระดับภาคด้านการศึกษาให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค ใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ และให้หน่วยงานในพื้นที่ยึดเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

บทบาทและหน้าที่

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2562 ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 และสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และให้ศึกษาธิการภาค 15 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาระดับภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค

(3) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคให้เกิดผลสัมฤทธิ์

(4) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด แผนการพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในพื้นที่

(5) บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาค เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนด้านการศึกษาสอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในระดับภาคและเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายรัฐบาล

(6) สั่งการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

(7) สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี การตรวจราชการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(8) กำหนดแนวทางการตรวจสอบ กำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับภาค

(9) บริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคและจังหวัด

(10) กำหนดทิศทางการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากรในระดับภาค

(11) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบหมาย

(12) กำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกิจการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนระดับภาคให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

(13) ประเมินผลและจัดทำรายงานการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค

(14) ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ประสานงานการจัดการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดอีกหน้าที่หนึ่ง ยกเว้น สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ (ศปป.จชต.) เป็นผู้ดำเนินงาน)

(15) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

พื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ ณ เลขที่ 2 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 และสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และให้ศึกษาธิการภาค 15 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง

ตารางที่ 1 จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 15-18

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15	สำนักงานศึกษาธิการภาค 16	สำนักงานศึกษาธิการภาค 17	สำนักงานศึกษาธิการภาค 18
เชียงใหม่	เชียงราย	พิษณุโลก	กำแพงเพชร
แม่ฮ่องสอน	พะเยา	ตาก	นครสวรรค์
ลำปาง	แพร่	เพชรบูรณ์	พิจิตร
ลำพูน	น่าน	สุโขทัย	อุทัยธานี
		อุตรดิตถ์	

สภาพทั่วไปของภาคเหนือ

ภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่อยู่ด้านบนสุดของไทย มีลักษณะภูมิประเทศอันประกอบไปด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อน ที่ต่อเนื่องมาจากทิวเขาฉานโยมาในประเทศพม่า และประเทศลาว ภาคเหนือมีภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสะวันนาเหมือนกับพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ การที่มีระดับน้ำทะเลสูงและมีเส้นละติจูดอยู่ตอนบนทำให้สภาพอากาศของภาคเหนือเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลอย่างเห็นได้ชัด เช่น มีฤดูหนาวที่หนาวเย็นกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์ของภาคเหนือมีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับอาณาจักรล้านนา ภาคเหนือประกอบด้วย 17 จังหวัด มีพื้นที่ 106 ล้านไร่ (169,600 ตร.กม.) หรือประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 29.2 ล้านไร่ หรือ 1 ใน 5 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งประเทศ ภาคเหนือมีประชากรประมาณ 12 ล้านคน หรือร้อยละ 18 ของประชากรทั้งประเทศ บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ แต่เดิมเป็นที่ตั้งของอาณาจักรล้านนา ซึ่งสถาปนาอาณาจักรขึ้นมาในปีพุทธศักราช 1835 โดยพญามังราย และสถาปนาเมืองหลวงอย่างเป็นทางการในปีพุทธศักราช 1839 ในชื่อณพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ อาณาจักรล้านนาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 1835 เกิดจากการยุบรวมกันของอาณาจักรในช่วงยุคก่อนหน้า คือ หิรัญนครเงินยางเชียงแสน และหริภุญชัย

ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของภาคเหนือเต็มไปด้วยเทือกเขาน้อยใหญ่สลับซับซ้อน และมีพื้นที่สำคัญของประเทศหลายจุด เช่น พื้นที่ทางด้านตะวันตกสุดของประเทศที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ทางด้านเหนือสุดของประเทศที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จุดสูงสุดของประเทศที่ดอยอินทนนท์ จังหวัด

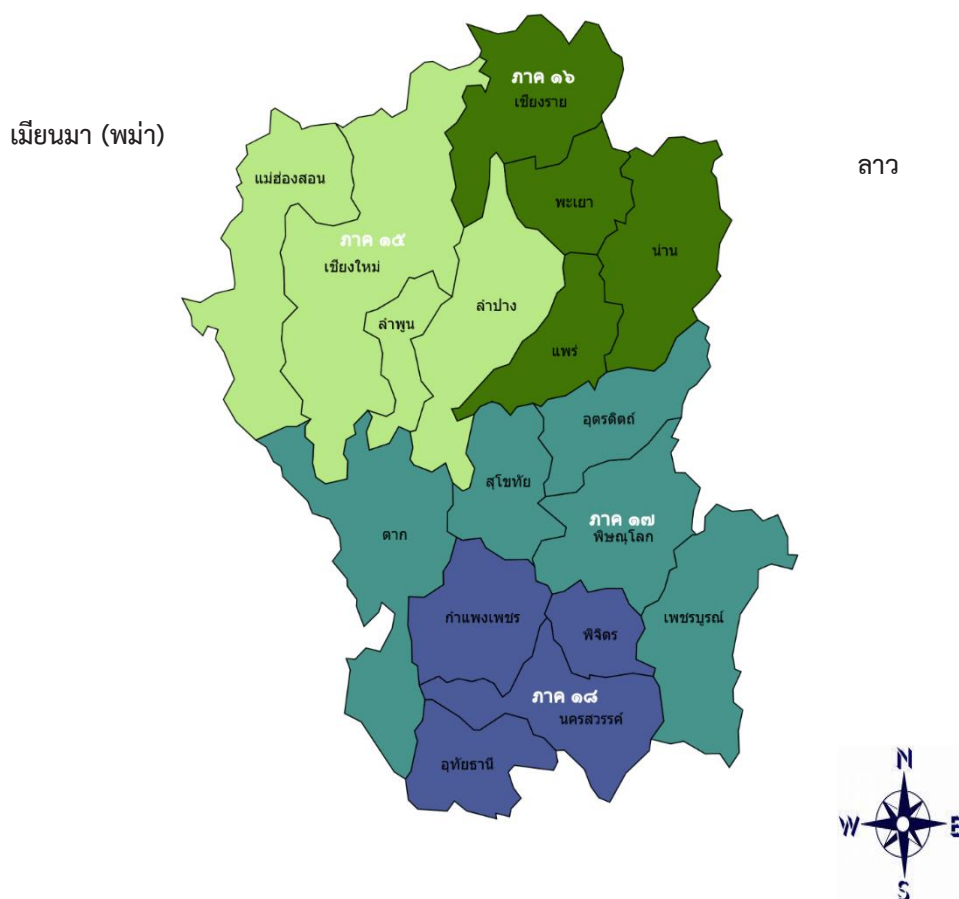
เชียงใหม่นอกจากนี้ ภาคเหนือยังเป็นพื้นที่แรกของประเทศที่แม่น้ำโขงไหลผ่าน ซึ่งจุดแรกที่แม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศไทยอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ภาคเหนือมีพื้นที่รวมทั้งหมด 93,690.85 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.06 ของพื้นที่บนผิวโลก และหากเทียบจากขนาดพื้นที่แล้ว ภาคเหนือจะมีขนาดพื้นที่ใกล้เคียงกับประเทศฮังการีมากที่สุด และมีขนาดเล็กกว่าประเทศเกาหลีใต้เล็กน้อย

อาณาเขต

อาณาเขตของภาคเหนือมีเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคอื่น ๆ เรียงตามเข็มนาฬิกา ได้แก่ ทิศตะวันตกติดกับประเทศพม่า ทิศเหนือติดกับประเทศพม่าและประเทศลาว ทิศตะวันออก ติดกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (เลย ชัยภูมิ) และทิศใต้ติดกับภาคกลางของประเทศไทย (ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สุพรรณบุรี กาญจนบุรี)

แผนที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อของ 17 จังหวัดภาคเหนือ

การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดในภาคเหนือ กำหนดโดยคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติเมื่อปี พ.ศ. 2521 และประกาศใช้โดยราชบัณฑิตยสถาน เป็นการแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเพณี สังคม วัฒนธรรมและภาษา เป็นการแบ่งระบบ 6 ภูมิภาค ตามลักษณะภูมิภาคตามธรรมชาติที่ตั้งอยู่ในเขตภูเขา ประกอบไปด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน และจังหวัดอุตรดิตถ์ นอกจากการแบ่งตามราชบัณฑิตยสถานแล้ว ยังมีหน่วยงานที่เคยจัดแบ่งภูมิภาคของประเทศไทยขึ้นเพื่อกำหนดแผนบริหารงานด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นการแบ่งระบบ 4 ภูมิภาค โดยกำหนดให้ภาคเหนือมี 17 จังหวัด ประกอบด้วย 9 จังหวัดภาคเหนือข้างต้น กับอีก 8 จังหวัดทางภาคกลางตอนบนเพิ่มเข้ามา ได้แก่ จังหวัดตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดทั้ง 9 ของภาคเหนือในการแบ่งเช่นนี้อาจเรียกว่า ภาคเหนือตอนบน ซึ่งส่วนใหญ่เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรล้านนามาก่อน (สำหรับจังหวัดอุตรดิตถ์และจังหวัดตากเคยเป็นบางส่วน) และมีภาษาถิ่นเป็นคำเมือง ส่วน 8 จังหวัดที่เหลืออาจเรียกว่า ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดนครสวรรค์ อันเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญ ปัจจุบันการแบ่งแบบนี้ไม่นิยมใช้อ้างอิงในเอกสารของทางราชการและบทความทางวิชาการอื่น ๆ เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดให้จังหวัดเหล่านี้เป็นจังหวัดในเขตภาคกลาง ยกเว้นจังหวัดตากอยู่ในภาคตะวันตก

ตารางที่ 2 ข้อมูลภาพรวม 17 จังหวัดภาคเหนือ

ตราประจำจังหวัด	ชื่อจังหวัดอักษรไทย	ชื่อจังหวัดอักษรโรมัน	จำนวนประชากร (คน)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
	เชียงใหม่	Chiang Mai	1,784,370	20,107.0	88.49
	แม่ฮ่องสอน	Mae Hong Son	284,549	12,681.3	22.41
	ลำปาง	Lampang	728,964	12,534.0	58.91
	ลำพูน	Lamphun	402,011	4,505.9	89.90
	เชียงราย	Chiang Rai	1,295,026	11,678.4	111.17
	น่าน	Nan	476,727	11,472.1	41.69
	พะเยา	Phayao	467,356	6,335.1	74.56
	แพร่	Phrae	437,350	6,538.6	67.56

	ตาก	Tak	670,265	16,406.650	40.57
	พิษณุโลก	Phitsanulok	849,481	10,815.854	80.00
	เพชรบูรณ์	Phetchabun	981,940	12,668.416	78.34
	สุโขทัย	Sukhothai	587,883	6,596.092	90.22
	อุตรดิตถ์	Uttaradit	448,745	7,838.6	57.80
	กำแพงเพชร	Kamphaeng Phet	714,118	8,607.490	84.33
	นครสวรรค์	Nakhon Sawan	1,040,308	9,597.677	110.43
	พิจิตร	Phichit	532,310	4,531.013	118.36
	อุทัยธานี	Uthai Thani	325,868	6,730.246	48.83

หมายเหตุ : จำนวนประชากร ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ปี 2563 (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง)

ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของภาคเหนือมีลักษณะแบบร้อนชื้นสลับร้อนแห้งแล้ง หรือฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู โดยที่ภาคเหนือตั้งอยู่ในภาคพื้นทวีปมากที่สุด พิสัยอุณหภูมิจึงสูงมาก มีอุณหภูมิสูงสุด 44.5 องศาเซลเซียส ที่ จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นอุณหภูมิที่เคยสูงสุดของภาคและ ของประเทศ ฤดูหนาวอากาศเย็น เคยมีอุณหภูมิต่ำสุดถึง 1 องศาเซลเซียสที่ จังหวัดเชียงราย ภาคเหนือได้รับฝนส่วนใหญ่ในช่วงฤดูฝนที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านประเทศไทย ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝนด้านที่ต้นลมจะได้รับปริมาณฝนมากกว่าด้านปลายลม ซึ่งฝนที่ตกอยู่นั้นเป็นลักษณะของฝนภูเขา พื้นที่หน้าเขาจะได้รับฝนมากกว่าด้านหลังเขา และได้รับฝนจากพายุดีเปรสชันที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ จังหวัดที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดของภาคเหนือคือ จังหวัดเชียงราย จังหวัดที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุดคือ จังหวัดลำพูน

ภาคเหนือมี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน ฤดูฝน ซึ่งเป็นฤดูที่เริ่มลงมือเพาะปลูกพืชเมืองร้อน จะเริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมและไปสิ้นสุดฤดูในเดือนกันยายนหรือต้นเดือนตุลาคม ฝนที่ตกเป็นฝนจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากอ่าวเบงกอล กับฝนจากพายุดีเปรสชันที่พัดจากทะเลจีนใต้ ฤดูหนาว เป็นฤดูของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมและสิ้นสุดประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ฤดูหนาวในภาคเหนือมีลักษณะเห็นเด่นชัดกว่าภาคกลาง และภาคใต้ เพราะอยู่ใกล้แนวเคลื่อนที่ของอากาศหนาวเย็นที่เคลื่อนที่จากเขตความกดอากาศสูงในไซบีเรียและผ่านประเทศจีน ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์และไปสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ในเดือนกุมภาพันธ์มรสุม

ตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มอ่อนกำลังลง ทำให้ลมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนมีกำลังแรงขึ้น เป็นผลให้เกิดพายุฤดูร้อนขึ้นในภาคเหนือเป็นครั้งคราว ในเดือนมีนาคมและเมษายนอุณหภูมิในภาคเหนือจะขึ้นสูงมาก

ประชากร

1. อัตราการเพิ่มประชากรของภาคเหนือ ปี 2563 มีจำนวนประชากร 11,578,526 คนหรือร้อยละ 17.49 ของประเทศ (66,186,767 คน) โดยปี 2563 จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากรมากที่สุด 1,784,370 คน รองลงมา คือ จังหวัดเชียงราย มีประชากร 1,295,026 คน และจังหวัดนครสวรรค์ มีประชากร 1,040,308 คน คิดเป็นร้อยละ 15.41 , 11.18 และ 8.98 ของประชากรภาค ตามลำดับ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประชากรน้อยที่สุด มีประชากร 284,549 คน คิดเป็นร้อยละ 2.45 ของประชากรภาค

2. สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น สูงกว่าระดับประเทศ โครงสร้างประชากรมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสูงวัยมากขึ้น เป็นผลจากความสำเร็จของการวางแผนครอบครัวและการพัฒนาด้านสาธารณสุข โดยในปี 2555 มีสัดส่วนประชากรสูงอายุร้อยละ 16.8 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 17.7 ในปี 2560 ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 16.9 ของสัดส่วนผู้สูงอายุดระดับประเทศ จึงทำให้ประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น จากประชากรวัยแรงงาน 3.8 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ในปี 2555 เป็นประชากร วัยแรงงาน 2.8 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ในปี 2559

3. ประชากรเมืองโดยรวมเพิ่มขึ้น ปี 2555 มีประชากรเมืองจำนวน 3.13 ล้านคน หรือร้อยละ 26.5 ของประชากรทั้งภาค เพิ่มขึ้นเป็น 3.29 ล้านคน หรือร้อยละ 27.2 ของประชากรทั้งภาค ในปี 2560 โดยจังหวัดตากมีอัตราการเพิ่มของประชากรเมืองมากที่สุด ร้อยละ 26.2 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดเชียงราย และพิษณุโลก มีอัตราการเพิ่มของประชากรเมืองร้อยละ 20.5 และ 14.1 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาคทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงทำให้ประชากรอพยพเข้าไปทำงานและอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรภาคเหนือ ปี 2555-2560

รายการ	ปี					
	2555	2556	2557	2558	2559	2560
จำนวนประชากร (ล้านคน)	11.80	11.83	11.85	12.07	12.08	12.09
โครงสร้างประชากร (ร้อยละ)						
กลุ่ม 0-14 ปี	18.6	18.2	17.8	17.4	16.8	16.7
กลุ่ม 15-59 ปี	64.6	64.1	63.6	63.1	61.7	61.8
กลุ่ม 60+	16.8	17.7	18.6	19.5	21.5	21.4
จำนวนประชากรเมือง (ล้านคน)	3.13	3.15	3.19	3.28	3.27	3.29

ตารางที่ 4 จำนวนสถิติประชากรของจังหวัดในภาคเหนือจำแนกเป็นรายปี

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน) จำแนกตามปี พ.ศ.					
	2563	2562	2561	2560	2559	2558
เชียงใหม่	1,784,370	1,779,254	1,763,742	1,746,840	1,735,762	1,728,242
แม่ฮ่องสอน	284,549	284,138	282,566	279,088	275,884	273,764
ลำปาง	728,964	738,316	742,883	746,547	748,850	752,356
ลำพูน	402,011	405,075	405,955	405,918	405,999	406,385
รวมภาค 15	3,199,894	3,206,783	3,195,146	3,178,393	3,166,495	3,160,747
เชียงราย	1,295,026	1,298,304	1,292,130	1,287,615	1,282,544	1,277,950
น่าน	476,727	478,227	478,989	479,838	479,916	479,518
พะเยา	467,356	472,356	475,215	477,100	479,188	482,645
แพร่	437,350	441,726	445,090	447,564	449,810	452,346
รวมภาค 16	2,676,459	2,690,613	2,691,424	2,692,117	2,691,458	2,692,459
ตาก	670,265	665,620	654,676	644,267	631,965	618,382
พิษณุโลก	849,481	865,247	866,891	865,368	865,759	863,404
เพชรบูรณ์	981,940	992,451	994,540	995,331	995,223	996,986
สุโขทัย	587,883	595,072	597,257	599,319	600,231	601,712
อุตรดิตถ์	448,745	453,103	455,403	457,092	458,197	459,768
รวมภาค 17	3,089,569	3,571,493	3,568,767	3,561,377	3,551,375	3,540,252
กำแพงเพชร	714,118	725,867	727,807	729,133	729,542	730,158
นครสวรรค์	1,040,308	1,059,887	1,063,964	1,065,334	1,066,455	1,071,942
พิจิตร	532,310	536,311	539,374	541,868	543,482	545,957
อุทัยธานี	325,868	328,618	329,433	329,942	330,299	330,906
รวมภาค 18	2,612,604	2,650,683	2,660,578	2,666,277	2,669,778	2,678,963
รวมทั้งสิ้น	11,578,526	12,119,572	12,115,915	12,098,164	12,079,106	12,072,421

หมายเหตุ : จำนวนประชากร ณ เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2558 – 2563 (จากฐานข้อมูลกรมการปกครอง)

โครงข่ายคมนาคมขนส่งและการบริการสาธารณูปโภค

1. โครงข่ายถนน เชื่อมโยงกับโครงข่ายหลักของประเทศและเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว เมียนมา และสามารถเชื่อมโยงไปยังจีนตอนใต้

2. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) เริ่มต้นที่กรุงเทพมหานคร สิ้นสุด ที่ด่านพรมแดนแม่สาย อ.แม่สาย จังหวัดเชียงราย เชื่อมโยงกับประเทศเมียนมาที่ท่าขี้เหล็ก เป็นระยะทางทั้งสิ้น 994.75 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (สายอินทร์บุรี-เชียงใหม่) เป็นทางหลวงแผ่นดิน

สายหลักแนวเหนือ-ใต้ เชื่อมการคมนาคมระหว่างจังหวัดในภาคกลางกับจังหวัดในภาคเหนือระยะทาง 545.78 กิโลเมตร

3. เส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) หรือเส้นทาง R3A เชื่อมโยงระหว่างคุนหมิง จีนตอนใต้ มายังเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว เข้าสู่ประเทศไทยผ่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 4 (เชียงใหม่-ห้วยทราย) ที่ อ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ผ่านทางหลวงหมายเลข 1 ลงสู่ภาคกลางและภาคใต้ เชื่อมไปถึงมาเลเซียและสิงคโปร์

4. เส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) หรือเส้นทาง R2 เชื่อมโยง 4 ประเทศ ได้แก่ เมียนมา ไทย ลาว และเวียดนาม โดยเชื่อมโยงจากเมียนมา ผ่านสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา แห่งที่ 1 สู่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก-พิษณุโลก-เพชรบูรณ์ เข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร) และเชื่อมสู่ สปป.ลาว ผ่านสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

5. รถไฟ มีเส้นทางรถไฟกรุงเทพฯ -เชียงใหม่ สามารถเชื่อมโยงสู่ทางรถไฟสายตะวันออก เฉียงเหนือที่สถานีรถไฟชุมทางบ้านภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. สนามบิน มี 12 แห่ง เป็นสนามบินนานาชาติ 2 แห่ง คือ ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ และท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และสนามบินในประเทศ 10 แห่ง ได้แก่ ลาปาง แม่ฮ่องสอน น่าน พิษณุโลก สุโขทัย แพร่ แม่สอด ตาก เพชรบูรณ์ และปาย

7. ด่านชายแดน มี 8 ด่านถาวร 21 จุดผ่อนปรนที่เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

8. แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาค ได้แก่ รถไฟทางคู่ ช่วงปากน้ำโพ -เด่นชัย ช่วงเด่นชัย -เชียงใหม่ และ ช่วงเด่นชัย -เชียงราย -เชียงใหม่ รวมถึงรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ - เชียงใหม่ และสนามบินนานาชาติเชียงใหม่แห่งที่ 2 อยู่ระหว่างเสนอโครงการ

บริการสาธารณูปโภค

1. ไฟฟ้า มีระบบสายส่งเชื่อมโยงกับระบบสายส่งของประเทศและมีโรงงานและเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าที่สำคัญ ได้แก่ โรงไฟฟ้าแม่เมาะ (ลำปาง) โรงไฟฟ้าลานกระบือ (กำแพงเพชร) เขื่อนสิริกิติ์ (อุตรดิตถ์) เขื่อนภูมิพล (ตาก) และเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล (เชียงใหม่)

2. ประปา มีระบบบริการประปาครอบคลุมพื้นที่เขตเมือง ในพื้นที่ความรับผิดชอบ ของสำนักงานประปาเขต 9 (เชียงใหม่) และ สำนักงานประปาเขต 10 (นครสวรรค์) นอกจากนี้มีระบบประปาของ อปท. และประปาหมู่บ้าน

สถานที่สำคัญ

อุทยานแห่งชาติ

ในภาคเหนือตอนบนเป็นดอยสูงสลับซับซ้อนหลายชั้น มีอุทยานแห่งชาติสำคัญหลายแห่ง เช่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย อุทยานแห่งชาติขุนขาน อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก อุทยานแห่งชาติดอยเวียงผา อุทยานแห่งชาติผาแดง อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้ อุทยานแห่งชาติแม่โถ อุทยานแห่งชาติแม่วาว อุทยานแห่งชาติศรีลานนา อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง อุทยานแห่งชาติออบขาน และอุทยานแห่งชาติออบหลวง

จังหวัดลำพูน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแม่ปิง และอุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล

จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยหลวง อุทยานแห่งชาติขุนแจ และอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก

จังหวัดลำปาง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อุทยานแห่งชาติดอยจาง อุทยานแห่งชาติแม่วะ และอุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท

จังหวัดพะเยา ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง อุทยานแห่งชาติแม่ปืม และอุทยานแห่งชาติภูซาง

จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน และอุทยานแห่งชาติต้นสักใหญ่

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ อุทยานแห่งชาติแม่เงา และอุทยานแห่งชาติสาละวิน

จังหวัดน่าน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา อุทยานแห่งชาติขุนสถาน อุทยานแห่งชาติศรีน่าน อุทยานแห่งชาติขุนน่าน อุทยานแห่งชาติแม่จรมิ อุทยานชาตินันทบุรี และอุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน

จังหวัดแพร่ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย อุทยานแห่งชาติแม่ยม อุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง

เขื่อนที่สำคัญ

เขื่อนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ที่สำคัญ ได้แก่ เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล จังหวัดเชียงใหม่ เขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ เขื่อนกิ่วลม จังหวัดลำปาง เขื่อนกิ่วคอหมา จังหวัดลำปาง

เทือกเขาที่สำคัญ

ได้แก่ ทิวเขาแดนลาว ทิวเขาถนนธงชัย ทิวเขาหลวงพระบาง ทิวเขาผีปันน้ำ ทิวเขาดอยม่อนกุญ ทิวเขาดอยอินทนนท์ ทิวเขาขุนตาน ทิวเขาพลึง และทิวเขาดอยภูสอยดาว

ปัญหาสำคัญของภาคเหนือ

1. ปัญหาการทำลายป่าไม้ ถึงแม้ว่าจะยังคงมีพื้นที่ป่าไม้เหลือมากกว่าทุกภาคแต่ปริมาณป่าในเขตภาคเหนือถูกทำลายรวดเร็ว และเหลือน้อยลง ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ตามมา

2. ปัญหามลพิษ จากสภาพการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดปัญหาเหมือนเมืองใหญ่ เช่น น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ การจราจรติดขัด

3. ปัญหาความยากจนและขาดที่ทำกิน เป็นปัญหาที่มีอยู่ทุกภาคของประเทศ ทั้งนี้เพราะการเพิ่มขึ้นของประชากร และภาคเหนือเองก็มีพื้นที่ใช้เพาะปลูกน้อยอยู่แล้ว

4. ปัญหาด้านคุณภาพประชากรทั้งการศึกษาและสุขภาพอนามัย จากความยากจนดังกล่าวก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านการศึกษาและสุขภาพอนามัยของประชากร

สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ภาคเหนือมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานที่หลากหลายสังกัด เช่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และนอกจากนั้นภาคเหนือยังมีสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงทั้งภาครัฐและเอกชนหลายแห่ง สถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (จังหวัดเชียงราย) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (จังหวัดเชียงใหม่) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (วิทยาเขตพายัพ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และน่าน) มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือ (วิทยาเขตเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และอุตรดิตถ์) มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเนชั่น ลำปาง เป็นต้น

1) สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

ลักษณะและโครงสร้างเศรษฐกิจของภาคเหนือ จำแนกออกเป็น 2 ส่วนคือ ภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน พะเยา น่าน แพร่ ลำปาง และตาก มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่ภาคเหนือ พื้นที่ของภาคเหนือตอนบนกว่าครึ่งเป็นป่าเขา มีพื้นที่ราบเหมาะกับการเพาะปลูกไม่ถึงร้อยละ 15 แต่มีทรัพยากรธรรมชาติลักษณะภูมิประเทศและอากาศเหมาะแก่การท่องเที่ยวสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนและพำนักรักษาเป็นครั้งคราวและถาวร ทำให้ธุรกิจบริการ เช่น ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และของที่ระลึก เป็นสาขาเศรษฐกิจสำคัญของภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำคัญทั้งจากพลังน้ำจากเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก และถ่านหินลิกไนต์ที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ตลอดจนเป็นแหล่งแร่ธาตุสำคัญหลายชนิด เช่น ถ่านหินลิกไนต์ หินปูน และดินขาวที่จังหวัดลำปาง และแร่สังกะสีที่จังหวัดตาก ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมเซรามิก ปูนซีเมนต์ และโรงงานถลุงแร่สังกะสี เป็นต้น นอกจากนี้ จังหวัดตากยังเป็นประตูการค้าชายแดนกับประเทศพม่าและจังหวัดเชียงรายมีการค้าเชื่อมโยงกับพม่า ลาว และจีน (ตอนใต้) จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจทุกด้านของภาคเหนือ มีสัดส่วนการผลิตประมาณร้อยละ 14.8 ของผลิตภัณฑ์ภาค มีจำนวนสาขานาการพาณิชย์ 201 สาขา สูงสุดเป็นอันดับสี่ของประเทศ และมีสัดส่วนเงินฝากและสินเชื่อประมาณ 1 ใน 3 ของเงินฝากและสินเชื่อทั้งภาคเหนือ ภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี มีพื้นที่ติดต่อกับภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกเป็นแหล่งผลิตและค้าข้าวและพืชไร่สำคัญของประเทศ

การผลิตพืชสำคัญประกอบด้วย ข้าว อ้อย และข้าวโพด สภาพดินฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญต่อการผลผลิตภาคเกษตร ด้านอุตสาหกรรมการส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมน้ำตาล ที่จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ และพิษณุโลก อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร ที่จังหวัดพิษณุโลก และนครสวรรค์ โรงสีข้าว ที่จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และนครสวรรค์ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานทางประวัติศาสตร์อันเลื่องชื่อที่จังหวัดสุโขทัย

ขนาดเศรษฐกิจภาคเหนือมีสัดส่วนร้อยละ 8.2 ของประเทศ โดยมีโครงสร้างการผลิตค่อนข้างกระจายตัว ลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือเป็นภูเขาที่ราบแคบ ๆ ลักษณะภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติของภาคเหนือทำให้มีลักษณะเศรษฐกิจหลายอย่างที่สำคัญและสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพที่สำคัญของภาคเหนือ ได้แก่

1. อาชีพด้านการเกษตรกรรม คือ การทำนา ทำไร่ ทำสวน พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ ยาสูบฯ มีการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ในเขตที่ราบระหว่างภูเขา เพราะมีดินอุดมสมบูรณ์
2. อาชีพการทำป่าไม้ ปัจจุบันนี้อาชีพนี้ลดบทบาทลงมากอันเนื่องมาจากจำนวนพื้นที่ป่าลดน้อยลง แต่ภาคเหนือก็ยังมีสภาพพื้นที่เหมาะสมกับการทำป่าไม้มากกว่าภาคอื่น เพราะจำนวนป่าไม้ยังเหลือมาก
3. อาชีพการทำเหมืองแร่ ลักษณะภูมิประเทศและโครงสร้างทางธรณีวิทยาทำให้ภาคเหนือมีแหล่งแร่มากและการทำเหมืองแร่ที่สำคัญ เช่น เหมืองถ่านหินลิกไนต์ ที่แม่เมาะจังหวัดลำปาง การขุดตักน้ำมันที่อำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ เหมืองพลูออร์ไต์ที่อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
4. อาชีพการอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหรือแม้แต่อุตสาหกรรมพื้นเมืองซึ่งเป็นการคมนาคมขนส่งของภาคเหนือ

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ปี พ.ศ. 2561

(ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2561 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ภาพรวมการเจริญเติบโตภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2561 พิจารณาจำแนกตามรายภูมิภาคพบว่าเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับตัวดีขึ้นจากปี 2560 โดยขยายตัวร้อยละ 5.0 ร้อยละ 4.8 ร้อยละ 4.5 ร้อยละ 4.4 และ ร้อยละ 3.4 ตามลำดับ ส่วนภาคที่เหลือ ได้แก่ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ขยายตัวร้อยละ 2.8 และร้อยละ 1.1 ชะลอลงจากปี 2560

โครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต โครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตรายภาคในปี 2561 พิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปีต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2561 พบว่าภาคที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปีต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ได้แก่ เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จากร้อยละ 46.4 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 46.9 ในปี 2561 และภาคตะวันออก จากร้อยละ 18.3 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 18.5 ในปี 2561 และภาคที่มีสัดส่วนลดลง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง โดยลดลง จากร้อยละ 9.8 ร้อยละ 8.9 และร้อยละ 5.4 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 9.5 ร้อยละ 8.6 และร้อยละ 5.3 ตามลำดับ ส่วนภาคเหนือ และภาคตะวันตกมีสัดส่วนร้อยละ 7.7 และ ร้อยละ 3.5 เท่ากับปีก่อนหน้า

ตารางที่ 5 อัตราขยายตัวและโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตรายภาค

(ร้อยละ)

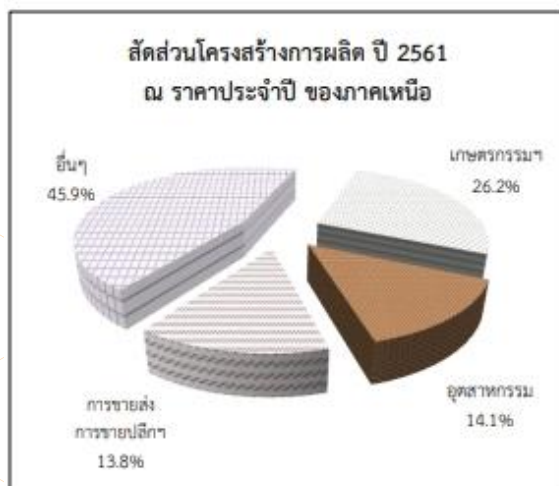
ภาค	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2560	2561	2560	2561
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.3	3.4	9.8	9.5
เหนือ	4.2	4.8	7.7	7.7
ใต้	0.4	4.4	8.9	8.6
ตะวันออก	5.7	2.8	18.3	18.5
ตะวันตก	4.2	4.5	3.5	3.5
กลาง	1.4	1.1	5.4	5.3
กทม. และปริมณฑล	4.6	5.0	46.4	46.9
รวมทั้งประเทศ	4.1	4.2	100.0	100.0

ผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product : GRP) ของภาคเหนือ ในปี 2561

ภาพรวม ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ของภาคเหนือในปี 2561 ขยายตัวร้อยละ 4.8 ต่อเนื่องจากที่ขยายตัวร้อยละ 4.2 ในปี 2560 เป็นผลมาจากการผลิตภาคนอกเกษตรขยายตัวร้อยละ 3.9 จากที่ขยายตัวร้อยละ 1.9 ในปีก่อนหน้า ส่วนการผลิต

ภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 7.5 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 11.1 ในปี 2560 ปัจจัยหลักมาจากการปลูกพืชที่ลดลง พืชหลักที่ให้ผลผลิตลดลง ได้แก่ ข้าว ผลไม้ และ ยางพารา อย่างไรก็ตาม ปริมาณผลผลิตพืชที่ยังคงเพิ่มขึ้น ได้แก่ อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สำหรับการบริการทางการเกษตรชะลอลงตามพื้นที่เพาะปลูกพืชและพื้นที่เก็บเกี่ยวหลักที่ลดลง อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงปศุสัตว์ขยายตัว เนื่องจากผลผลิตของการเลี้ยงสุกร กระบือ และน้ำนมดิบ เพิ่มขึ้น ส่วนการประมงชะลอลงจากปีก่อนหน้า

แผนภาพที่ 2 สัดส่วนโครงสร้างการผลิตปี 2561 และอัตราขยายตัว GRP ภาคเหนือ

การผลิตภาคนอกเกษตร ขยายตัวร้อยละ 3.9 เติบโตขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 1.9 ในปี 2560 มีสาเหตุมาจากสาขาการผลิตหลัก ได้แก่ สาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 6.0 เติบโตขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 0.8 ในปีก่อนหน้า โดยเฉพาะการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร และการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นตามความต้องการของต่างประเทศ และการผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ประกอบกับสาขาทางด้านบริการขยายตัวสูงขึ้นจากปีก่อนหน้า ได้แก่ สาขาการขนส่งและการขายปลีก (ร้อยละ 7.4) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (ร้อยละ 3.9) สาขาการบริหารราชการ (ร้อยละ 4.3) สาขาการก่อสร้าง (ร้อยละ 2.4) สาขากิจกรรมด้านสุขภาพ (ร้อยละ 6.7) สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (ร้อยละ 8.0) สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (ร้อยละ 18.3) และสาขา กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่น ๆ (ร้อยละ 19.7) สาขาการผลิตที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ได้แก่ สาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ (ร้อยละ 4.5) สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า (ร้อยละ 9.4) โดยเฉพาะการขนส่งทางบกชะลอลงอย่างมาก สาขาศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ (ร้อยละ 10.4) สาขาการประปาและการจัดการของเสีย (ร้อยละ 2.3) และสาขากิจกรรมวิชาชีพ (ร้อยละ 3.4) ส่วนสาขาการผลิตที่ลดลง ได้แก่ สาขาการศึกษา ลดลงร้อยละ 6.1 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 0.5 ในปีก่อนหน้า สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ลดลงร้อยละ 3.2 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 13.7 ในปี 2560 สาขาไฟฟ้า ก๊าซ ลดลงร้อยละ 3.5 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 ในปีก่อนหน้า และสาขากิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ ลดลงร้อยละ 1.8 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 0.1 ในปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 6 อัตราขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต ภาคเหนือ

(ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2560	2561	2560	2561
1. เชียงใหม่	4.4	4.1	19.5	19.6
2. ลำปาง	1.9	1.5	5.9	5.7
3. อุตรดิตถ์	14.9	5.0	3.1	3.1
4. แม่ฮ่องสอน	2.6	2.8	1.1	1.1
5. เชียงราย	4.4	4.4	8.7	8.7
6. แพร่	1.1	4.5	2.4	2.4
7. ลำพูน	11.3	6.1	6.5	6.6
8. น่าน	3.9	4.2	2.7	2.6
9. พะเยา	5.4	2.4	3.0	2.9
10. นครสวรรค์	5.0	6.5	9.2	9.2
11. พิษณุโลก	6.5	4.8	7.9	7.9
12. กำแพงเพชร	0.5	4.0	9.3	9.3

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2560	2561	2560	2561
13. อุทัยธานี	7.0	8.4	2.4	2.4
14. สุโขทัย	5.2	9.2	3.9	4.0
15. ตาก	1.0	2.1	4.2	4.2
16. พิจิตร	6.3	6.4	3.7	3.8
17. เพชรบูรณ์	-4.4	5.9	6.5	6.5
รวมทั้งภาค	4.2	4.8	100.0	100.0

หมายเหตุ : (GPP : Gross Provincial Product)

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดต่อหัว

ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per capita) ค่าเฉลี่ยต่อหัวในปี 2561 สูงสุด คือ ภาคตะวันออก เท่ากับ 508,568 บาทต่อปี และต่ำสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 83,856 บาทต่อปี มีความแตกต่างกัน 6.1 เท่า เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่ต่างกัน 6.0 เท่า เมื่อจัดลำดับค่าเฉลี่ยต่อหัวจากค่าสูงสุดลงมาต่ำสุด มีลำดับดังนี้ ภาคตะวันออก เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับค่าเฉลี่ยต่อหัวของทั้งประเทศในปี 2561 เท่ากับ 236,815 บาทต่อปีเพิ่มขึ้นจาก 225,095 บาทต่อปีในปี 2560 ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวในปี 2561 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ในทุกภาค มีลำดับดังนี้ ภาคเหนือ (ร้อยละ 7.0) ภาคตะวันตก (ร้อยละ 5.4) เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (ร้อยละ 5.1) ภาคตะวันออก (ร้อยละ 4.7) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 3.6) ภาคกลาง (ร้อยละ 2.8) และภาคใต้ (ร้อยละ 1.7) ตามลำดับ ส่วนระดับประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2

ตารางที่ 7 ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว

ภาค	บาทต่อปี		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	2560	2561	2560	2561
ตะวันออกเฉียงเหนือ	80,927	83,856	5.1	3.6
เหนือ	103,634	110,897	4.7	7.0
ใต้	144,694	147,115	3.6	1.7
ตะวันออก	485,616	508,568	7.2	4.7
ตะวันตก	150,147	158,206	4.3	5.4
กลาง	264,429	271,759	2.3	2.8
กทม. และปริมณฑล	435,082	457,399	3.9	5.1
เฉลี่ยทั้งประเทศ	225,095	236,815	5.4	5.2

ตารางที่ 8 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2561 ในภาคเหนือ (จากมากไปน้อย)

จังหวัด	บาทต่อปี	จังหวัด	บาทต่อปี
1. ลำพูน	211,489	10. เชียงราย	95,895
2. กำแพงเพชร	150,783	11. อุตรดิตถ์	94,260
3. เชียงใหม่	137,316	12. พิจิตร	93,265
4. นครสวรรค์	123,865	13. เพชรบูรณ์	88,971
5. พิษณุโลก	111,872	14. สุโขทัย	82,147
6. อุทัยธานี	106,369	15. แพร่	78,276
7. ลำปาง	100,709	16. น่าน	75,676
8. ตาก	99,026	17. แม่ฮ่องสอน	58,370
9. พะเยา	97,306		

จากตาราง พบว่า ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2561 ในภาคเหนือ มูลค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดลำพูน กำแพงเพชร และเชียงใหม่ ส่วนจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุด 3 อันดับ ได้แก่ จังหวัดแพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ ค่าความแตกต่างระหว่างจังหวัดลำพูน กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความแตกต่างกัน 3.62 เท่า

ภาวะเศรษฐกิจ และสังคม ระดับภาค

เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 2 ปี 2560 ภาพรวมขยายตัวร้อยละ 3.7 โดยในด้านการใช้จ่ายมีปัจจัยสนับสนุนจากการส่งออกสินค้าและบริการ การใช้จ่ายภาครัฐบาล รวมทั้งการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน มีการขยายตัวต่อเนื่อง และการลงทุนภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้น ในขณะที่การลงทุนภาครัฐลดลง ในด้านการผลิต สาขาเกษตรกรรม สาขาการค้าส่งค้าปลีก สาขาโรงแรมและภัตตาคาร และสาขาขนส่งและคมนาคมขยายตัวสูงขึ้น ในขณะที่สาขาอุตสาหกรรมชะลอตัวสำหรับภาวะเศรษฐกิจรายภาค จำแนกการพิจารณา ดังนี้ ภาคเหนือ ภาวะเศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง จากภาคการผลิตสินค้าเกษตร การท่องเที่ยว การค้าต่างประเทศ ที่มีการขยายตัวต่อเนื่อง สำหรับการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวเล็กน้อยจากหมวดรถยนต์ ในขณะที่การเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐต่ำกว่าเป้าหมาย ภาคตะวันออกเฉยงเหนือ เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่องจากการขยายตัวของค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือน และภาคการผลิต อุตสาหกรรมในหมวดการผลิต เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เร่งผลิตเพื่อเก็บสต็อกก่อนปรับภาษีสรรพสามิต และการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการส่งออก ในขณะที่การใช้จ่ายภาครัฐบาลและการลงทุนภาครัฐ รวมทั้งการลงทุนภาคเอกชนลดลง สำหรับการค้าขายแดนชะลอตัว สำหรับภาคกลาง เศรษฐกิจขยายตัวจากภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และก่อสร้าง สำหรับภาคเกษตรขยายตัวจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น รวมทั้งการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคภาคครัวเรือนขยายตัว แต่การค้ากับประเทศเพื่อนบ้านหดตัวต่อเนื่อง และภาคใต้ เศรษฐกิจขยายตัวจากผลผลิตยางพารา ปาล์มน้ำมัน การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน การท่องเที่ยว และการค้าระหว่างประเทศมีการขยายตัว ในขณะที่ผลผลิตประมงและการลงทุนภาคเอกชนลดลง

แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจรายภาค ไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ภาคเหนือ คาดว่าเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องจากการส่งออกประเภทสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และสินค้าเกษตรแปรรูปสำหรับการท่องเที่ยว คาดว่ายังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คาดว่าเศรษฐกิจจะปรับตัวดีขึ้น จากการเร่งรัดการเบิกจ่ายและการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลจะสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนภาคเอกชน สำหรับการค้าชายแดน คาดว่ายังคงขยายตัวต่อเนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน ภาคกลาง คาดว่าเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของภาค และคาดว่า การบริโภคภายในประเทศดีขึ้น รวมทั้งการเร่งรัดการเบิกจ่ายลงทุนของภาครัฐ ภาคใต้ คาดว่าเศรษฐกิจ มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องจากการขยายตัวของผลผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมัน ส่วนผลผลิตกุ้งขาวเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาการเลี้ยงระบบใหม่ แต่การท่องเที่ยว มีแนวโน้มลดลงจากสภาพอากาศที่มีฝนตกชุก

ภาวะสังคมไตรมาสที่ 2 ปี 2560 ภาคเหนือ อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่สถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดีขึ้น สำหรับภาวะการเจ็บป่วยพบว่าประชาชนมีการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ ไข้เลือดออกเพิ่มขึ้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อัตราการว่างงานปรับตัวลดลงเล็กน้อย ขณะที่สถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง และคดียาเสพติดมีแนวโน้มลดลงแต่ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของภาค ภาคกลาง อัตราการว่างงานลดลงเล็กน้อย ขณะที่สถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง และ ภาคใต้ มีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น และสถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลงและการจับกุมคดียาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคมาลาเรียลดลง และจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนเพิ่มขึ้น

2) สถานการณ์ด้านสังคม

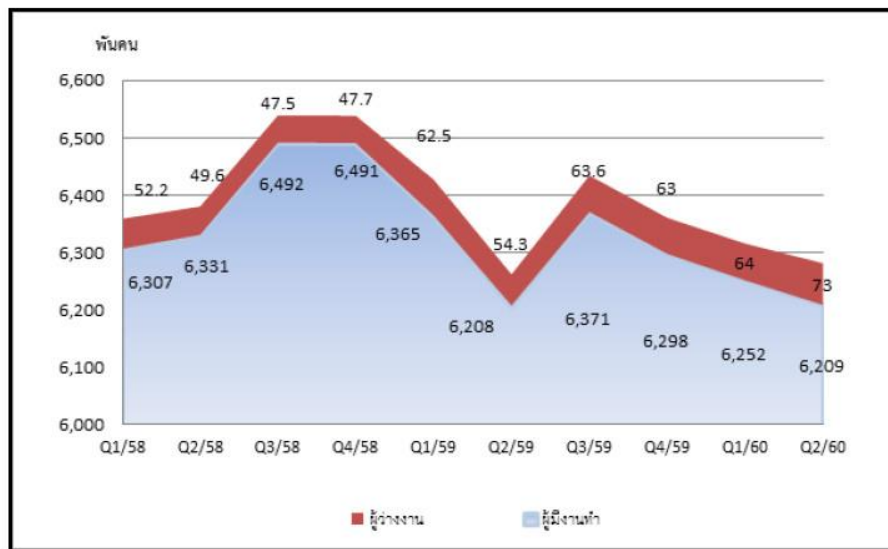
สถานการณ์ด้านสังคมของภาคเหนือ ไตรมาสที่สองปี 2560 จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้น แรงงานเคลื่อนย้ายจากภาคอุตสาหกรรมและบริการสู่ภาคเกษตร เป็นผลจากสภาวะอากาศที่ดีขึ้น ความแห้งแล้งลดลง อัตราว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.1 ต่ำกว่าอัตราการว่างงานระดับประเทศ แต่สูงกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปี 2559 สถานการณ์คดีอาญาสำคัญโดยรวมและยาเสพติดดีขึ้น เป็นผลจากการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจังของภาครัฐการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจและโรคไข้เลือดออกของประชากรในภาคเพิ่มขึ้น

ภาวะกำลังแรงงาน การมีงานทำและการว่างงาน

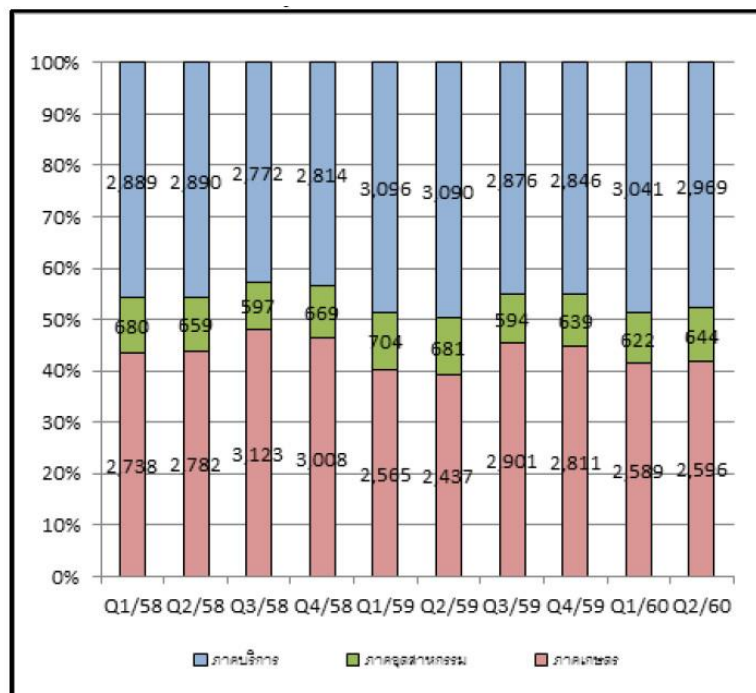
ผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นเล็กน้อย มีการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับสู่ภาคเกษตร ไตรมาสที่สองของปี 2560 ภาคเหนือมีจำนวนประชากรวัยแรงงาน 9.49 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 9.48 ล้านคน ในไตรมาสเดียวกันของปี 2559 โดยเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 6.35 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 66.9 ของจำนวนประชากรวัยแรงงาน ในจำนวนนี้เป็นผู้มีงานทำ 6.2 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 97.7 ของกำลังแรงงานรวม และผู้ว่างงานจำนวน 0.07 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.1 สูงกว่าไตรมาสเดียวกันในปี 2559 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการ ร้อยละ 47.8 รองลงมาทำงานในภาคเกษตร ร้อยละ 41.8 และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 10.4 โดยผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2559

เนื่องจากภาวะภัยแล้งลดความรุนแรงลง แรงงานจึงเคลื่อนย้ายกลับไปทำงานในภาคเกษตร ซึ่งกำลังแรงงานที่มีงานทำ ร้อยละ 6.6 ไม่มีการศึกษาร้อยละ 48.3 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และมีเพียงร้อยละ 16.8 จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

แผนภาพที่ 3 แสดงจำนวนผู้มีงานทำและผู้ว่างงานในภาคเหื้อ

แผนภาพที่ 4 แสดงประเภทผู้มีงานทำในภาคเหื้อ

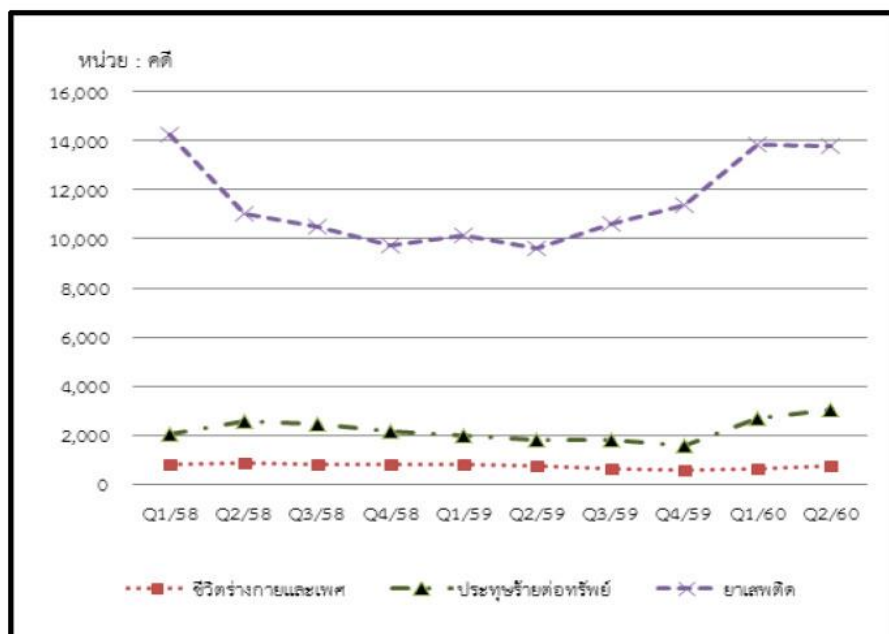
ตารางที่ 9 ตารางแสดงจำนวนประชากรวัยแรงงาน กำลังแรงงาน ผู้มีงานทำและผู้ว่างงานในภาคเหนือ

ประชากร	2559			2560	
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
ประชากรวัยแรงงาน	9,487	9,489	9,489	9,490	9,492
กำลังแรงงานรวม	6,332	6,442	6,383	6,376	6,352
ผู้มีงานทำ	6,208	6,371	6,298	6,252	6,209
- เกษตร	2,437	2,901	2,811	2,589	2,596
- อุตสาหกรรม	681	594	639	622	644
- บริการ	3,090	2,876	2,846	3,041	2,969
ผู้ว่างงาน	54.3	63.6	63.0	64.1	72.6
อัตราการว่างงานรวม	0.8	0.9	0.9	1.0	1.1

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จำนวนคดีอาญาสำคัญโดยรวมและคดียาเสพติดลดลงไตรมาสที่สองของปี 2560 จำนวนคดีอาญาสำคัญในภาพรวมในพื้นที่ภาคเหนือลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 100 คดี หรือลดลงร้อยละ 0.72 เป็นผลจากการลดลงของคดียาเสพติด โดยลดลงจากไตรมาส 1/2560 จำนวน 476 คดี หรือลดลงร้อยละ 4.25 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงานป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจังมากขึ้น สำหรับคดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้น จำนวน 109 คดี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.85 และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้น จำนวน 267 คดี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.20 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่า จำนวนคดีอาญาที่สำคัญเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.88 โดยคดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.74 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 116.35 และคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.86

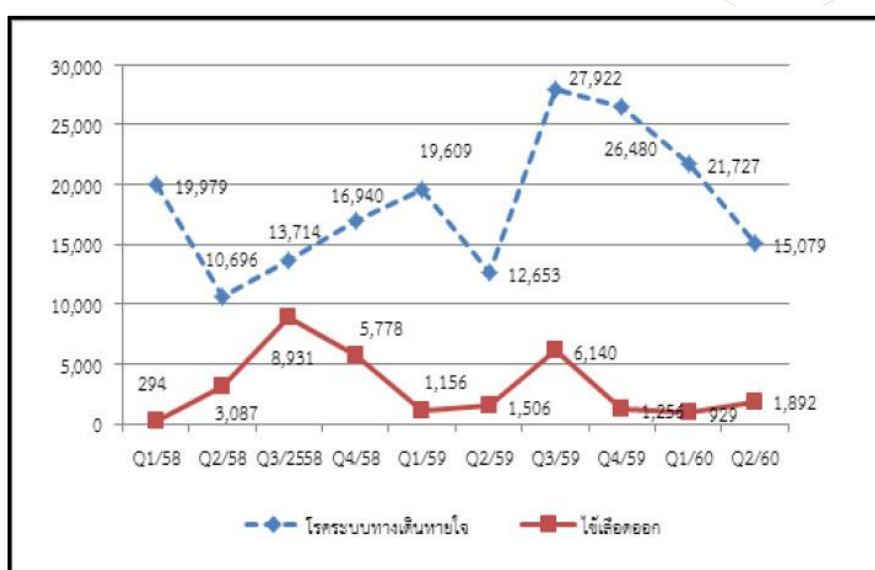
แผนภาพที่ 5 แสดงจำนวนคดีอาญาสำคัญในภาคเหนือ

ภาวะเจ็บป่วย

การเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจและโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้น ไตรมาสที่สองปี 2560 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคสำคัญของภาคเหนือเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรคที่แพร่ระบาดในช่วงเปลี่ยนจากฤดูร้อนเข้าสู่ฤดูฝน มีผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจเพิ่มขึ้น 2,426 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.17 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นผู้ป่วยโรคปอดอักเสบ 11,644 ราย และโรคไข้หวัดใหญ่ 3,435 รายสำหรับการเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก มีผู้ป่วย 1,892 ราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาส 2/2559 จำนวน 386 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.63

แผนภาพที่ 6 แสดงการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจและไข้เลือดออก

ตารางที่ 10 ตารางแสดงสภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ ปี 2559-2560

หน่วย : ราย

สภาวะการเจ็บป่วย	2559			2560	
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. การเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ	12,653	27,922	26,480	21,727	15,079
- ปอดอักเสบ	9,889	15,437	13,328	14,798	11,644
- ไข้หวัดใหญ่	2,764	12,485	13,152	6,929	3,435
2. ไข้เลือดออก	1,506	6,140	1,256	929	1,892

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (อังกฤษ: Human Development Index: HDI)

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (อังกฤษ: Human Development Index: HDI) คือดัชนีทางสถิติแบบองค์รวมที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการคาดหมายคงชีพ การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อหัว ซึ่งใช้จัดลำดับการพัฒนาของมนุษย์ในแต่ละประเทศเป็น 4 กลุ่ม ยิ่งประเทศใดมีระดับการคาดหมายคงชีพ การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อหัวมาก ก็จะมีส่งผลให้ระดับการพัฒนามนุษย์มากตามไปด้วย ทั้งนี้ดัชนีดังกล่าวถูกพัฒนาโดยนักเศรษฐศาสตร์ชาวปากีสถาน มาห์บับ อุล ฮัก ร่วมกับนักเศรษฐศาสตร์ชาวอินเดีย อมรรตยะ เสน ซึ่งได้วางกรอบการศึกษาไว้ว่าผู้คนสามารถที่จะ "เป็น" หรือ "กระทำ" สิ่งที่ดีตนปรารถนาในชีวิตได้หรือไม่ และเผยแพร่รายงานการศึกษาโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

ในปี พ.ศ. 2553 รายงานการพัฒนามนุษย์ได้ริเริ่มดัชนีการพัฒนามนุษย์ปรับปรุงด้วยความไม่เท่าเทียมหรือ "ไอเอชดีไอ" (Inequality-adjusted Human Development Index; IHDI) ในขณะที่ดัชนีแบบเดิมยังถือว่าข้อมูลที่เป็นประโยชน์อยู่ โดยกล่าวว่า "ไอเอชดีไอคือดัชนีที่สะท้อนระดับการพัฒนามนุษย์ที่แท้จริง (เนื่องจากพิจารณาความไม่เท่าเทียมในสังคมด้วย)" และ "อาจมองได้ว่าดัชนีการพัฒนามนุษย์แบบเดิมคือศักยภาพในการพัฒนามนุษย์ (ดัชนีไอเอชดีไอสูงสุดที่เป็นได้ เนื่องจากเป็นกรณีที่สังคมมีความเท่าเทียมกันโดยสมบูรณ์)"

ดัชนีการพัฒนามนุษย์วัดความสำเร็จโดยเฉลี่ยของแต่ละประเทศในการพัฒนามนุษย์ 3 ด้านหลัก ๆ ได้แก่

- 1) การมีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพดี - วัดจากอายุขัย
- 2) ความรู้ - วัดจากการรู้หนังสือ (มีน้ำหนักเป็นสองในสามส่วน) และอัตราส่วนการเข้าเรียนสุทธิที่รวมกันทั้งระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา (มีน้ำหนักเป็นหนึ่งในสามส่วน)
- 3) มาตรฐานคุณภาพชีวิต - วัดจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product - GDP) ต่อหัวและความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อ (purchasing power parity - PPP)

ในแต่ละปี รัฐสมาชิกองค์การสหประชาชาติจะถูกจัดอันดับตามดัชนีนี้ ประเทศที่ได้รับการจัดอยู่ในอันดับต้น ๆ มักจะโฆษณาผลการจัดอันดับดังกล่าว (เช่น กรณีของนายมอง เครเตียง อดีตนายกรัฐมนตรีของแคนาดา) เพื่อที่จะดึงดูดให้บุคลากรที่มีความสามารถอพยพเข้ามาในประเทศของตนมากขึ้น (เพื่อเป็นทรัพยากรมนุษย์ในทางเศรษฐกิจ) หรือเพื่อที่จะลดแรงจูงใจในการอพยพย้ายออก อย่างไรก็ตาม องค์การสหประชาชาติยังมีการวัดความยากจนในแต่ละประเทศอีกด้วย โดยการใช้ดัชนีความยากจนมนุษย์ (Human Poverty Index)

รายงานการพัฒนามนุษย์ พ.ศ. 2563 ถูกเผยแพร่โดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2563 และได้คำนวณคะแนนสำหรับดัชนีการพัฒนามนุษย์จากประมาณการข้อมูลสำหรับปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ในระดับ "สูง" ซึ่งสถิติคะแนนย้อนหลัง (สำหรับการประเมินในปี พ.ศ. 2562) เป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 คะแนนดัชนีการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทย ปี 2556-2562

ประเทศ	อันดับล่าสุด (พ.ศ. 2563)	เปลี่ยน แปลงจาก ปีก่อน	คะแนน						
			2562	2561	2560	2559	2558	2557	2556
ไทย	79	↓ 2	0.777	0.772	0.765	0.756	0.749	0.724	0.731

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/ดัชนีการพัฒนามนุษย์>

จากรายงานการพัฒนามนุษย์ พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีลำดับลดลง 2 อันดับ (ปี 2562 ลำดับที่ 79 (ค่าดัชนี 0.777) ปี 2561 ลำดับที่ 77 (ค่าดัชนี 0.772)) ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต กำหนดค่าคะแนนเมื่อสิ้นสุดปี 2570 ค่าคะแนน 0.82

ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา

เป็นประจำทุกปีที่ World Competitiveness Center ของ International Institute for Management Development หรือ IMD จะเปิดเผยการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั่วโลก

โดยพิจารณาจาก 4 กลุ่มปัจจัยหลักคือ

1. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อยไม่ว่าจะเป็นภาพรวมเศรษฐกิจภายในประเทศ, การค้าระหว่างประเทศ, การลงทุนระหว่างประเทศ
2. ประสิทธิภาพของภาครัฐ ด้านนโยบายการคลัง, กฎหมายด้านธุรกิจ, การบริหารสังคม
3. ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ ด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ, ตลาดแรงงาน, การเงิน, การบริหารจัดการ, ทัศนคติและค่านิยม
4. โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน, โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี, สุขภาพและสิ่งแวดล้อม และการศึกษา

และในปี 2562 IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ 63 ประเทศทั่วโลก และได้เผยแพร่ใน IMD World Competitiveness Yearbook 2019 โดยมีผลการจัดอันดับดังนี้

อันดับ 1 สิงคโปร์

อันดับ 2 ฮองกง

อันดับ 3 สหรัฐอเมริกา

อันดับ 4 สวิตเซอร์แลนด์

และอันดับ 5 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

ส่วน ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ปี 2562 มีผลการจัดอันดับของประเทศไทยอันดับที่ 25 (สำหรับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา ไทยอยู่ลำดับที่ 56 จาก 63 ประเทศทั่วโลก) ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดค่าเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดปี 2570 อันดับที่ 40

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (อังกฤษ: Human Achievement Index: HAI)

จากข้อมูลดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ประจำปี พ.ศ. 2562 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า จังหวัดภายในภาคเหนือ มีลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน ซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการทำงาน รายได้ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การคมนาคมและการสื่อสาร การมีส่วนร่วม ดังนี้

ตารางที่ 12 การจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประจำปี 2562 จำแนกตามดัชนีย่อยและจังหวัด

ลำดับ จังหวัด	สุขภาพ	การ ศึกษา	ชีวิต การ งาน	รายได้	ที่อยู่อาศัย และ สภาพ แวดล้อม	ชีวิต ครอบครัว และ ชุมชน	การ คมนาคม และการ สื่อสาร	การมี ส่วน ร่วม	HAI	
									ลำดับ	ค่าดัชนี
ลำพูน	75	14	7	34	24	55	36	1	8	0.6573
พะเยา	68	8	26	40	9	53	38	4	9	0.6540
ลำปาง	65	16	54	57	27	42	15	2	16	0.6412
แพร่	71	11	58	52	10	33	37	5	17	0.6391
น่าน	72	30	33	59	30	5	59	3	20	0.6319
เชียงใหม่	40	12	27	24	58	75	46	16	22	0.6301
เชียงราย	42	39	31	17	28	58	55	18	28	0.6233
อุตรดิตถ์	66	26	71	51	21	26	32	7	29	0.6213
เพชรบูรณ์	34	51	60	20	23	35	49	41	41	0.6102
พิษณุโลก	57	31	50	37	40	38	39	62	43	0.6068
กำแพงเพชร	52	61	64	18	15	61	54	13	47	0.5965
สุโขทัย	49	49	73	47	35	64	48	6	49	0.5899
นครสวรรค์	29	40	66	50	33	60	58	54	52	0.5869
พิจิตร	58	52	62	22	25	56	53	67	56	0.5801
ตาก	11	73	14	54	50	21	66	44	59	0.5743
อุทัยธานี	73	59	42	44	32	66	63	17	62	0.5727
แม่ฮ่องสอน	45	75	35	75	51	30	75	25	75	0.5154

ที่มา : ดัชนีความก้าวหน้าของคน ประจำปี 2562, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ปี 2562

จากตารางที่ 12 พบว่าแต่ละจังหวัดภายในภาคเหนือ มีค่าดัชนีแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยจังหวัดลำพูน เป็นจังหวัดที่มีลำดับและค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) สูงที่สุด และมีดัชนีเรื่องการมีส่วนร่วมเป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดพะเยา ลำปาง แพร่ น่าน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกต คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่าคะแนนต่ำสุด และมีค่าดัชนีบางด้านที่ต่ำเป็นลำดับเกือบท้ายๆ ของทั้งประเทศ คือ การศึกษา รายได้ การคมนาคมและการสื่อสาร ซึ่งสะท้อนถึงความเร่งด่วนในการจัดการแก้ไขปัญหาในด้านดังกล่าวอย่างจริงจัง

ส่วนที่ 2

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษามหาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษามหาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคด้านการศึกษาให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค
2. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่
3. เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ยึดเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ได้ดำเนินการจัดทำแผนโดยคำนึงถึงสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ภูมิภาค อาเซียน และสังคมโลก ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคน รวมทั้งกฎหมายที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศแล้ว ยังจัดทำแผนให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) (พ.ศ. 2559-2573) ทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 – 2564 สารสำคัญของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565) และร่างแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2565 ของกระทรวงศึกษาธิการ มากำหนดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษามหาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)

คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2561 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ความมั่นคง หมายถึง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลัก

ธรรมาภิบาล สังคม มีความปรองดองและความสามัคคี สามารถนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง พอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออม สำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน จนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุข ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ทั้งในตลาดโลก และตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษา และการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละ เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพและยั่งยืน

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศ ในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) มี 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกิจของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกอราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตาม ทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้น การยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่

1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของ ประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบท ของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่

2) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึง ปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทย สามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนใน เวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม

และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ในการร่วมคิด ร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรม และทั่วถึง

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการ บนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็นมีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และ นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 10 บัญญัติว่า เมื่อมีพระบรมราชโองการ ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ มีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย 6 ด้าน 23 ประเด็น (ข้อมูล : พุทธศักราช 2561) ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

1. แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง
2. แผนแม่บทประเด็นการต่างประเทศ

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

3. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการเกษตร
4. แผนแม่บทประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
5. แผนแม่บทประเด็นการท่องเที่ยว
6. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
7. แผนแม่บทประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
8. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม

9. แผนแม่บทประเด็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
23. แผนแม่บทประเด็นวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

10. แผนแม่บทประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
11. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
12. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้
13. แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี
14. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาศักยภาพการกีฬา

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

15. แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างพลังทางสังคม
16. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาความเสมอภาค และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
17. แผนแม่บทประเด็นการสร้างหลักประกันทางสังคม

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

18. แผนแม่บทประเด็นการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

19. แผนแม่บทประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

20. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ

21. แผนแม่บทประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

22. แผนแม่บทประเด็นการพัฒนากฎหมายและการพัฒนาระบบการยุติธรรม

โดยกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รายละเอียดดังนี้

แผนแม่บทประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

แผนแม่บทย่อย (11.3) การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย : วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัด : คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (skill) ของ World Economic Forum (WEF)

ค่าเป้าหมายปี 2561-2565 : ในช่วง 5 ปี จะต้องมีความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (skill) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 (โดยปี 2561 = 63 คะแนน)

แผนแม่บทประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทย่อย (12.1) การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย : คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1 : สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติ

ค่าเป้าหมายปี 2561-2565 : ร้อยละ 50

ตัวชี้วัดที่ 2 : อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลง

ค่าเป้าหมายปี 2561-2565 : ร้อยละ 20

ตัวชี้วัดที่ 3 : อัตราการเข้าเรียนสู่ทฤษฎีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ค่าเป้าหมายปี 2561-2565 : ร้อยละ 80

แผนแม่บทย่อย (12.2) การตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย : ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1 : สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมี
การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล

ค่าเป้าหมายปี 2561-2565 : ร้อยละ 10

ตัวชี้วัดที่ 2 : อัตราส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญา

ค่าเป้าหมายปี 2561-2565 : ร้อยละ 10

3. แผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ
เพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับมาตรา 257 และมาตรา 259 กำหนดให้
ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนา
อย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน
และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยจะต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องในช่วงห้าปีข้างหน้า
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการเมือง 2) ด้านการบริหารราชการ
แผ่นดิน 3) ด้านกฎหมาย 4) ด้านกระบวนการยุติธรรม 5) ด้านเศรษฐกิจ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม 7) ด้านสาธารณสุข 8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ 9) ด้านสังคม
10) ด้านพลังงาน 11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 12) ด้านการศึกษา 13)
ด้านกระบวนการยุติธรรม(ตำรวจ) มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 ด้าน
ดังนี้

1. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

การธำรงไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ที่มีความมั่นคง มีความชอบธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประเทศชาติ
บ้านเมืองและประชาชน สร้างการมีส่วนร่วม รู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน พรรคการเมือง
ดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้และพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติ
หน้าที่ของตน และสร้างให้เกิดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี โดยมีเป้าหมาย
และประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง
รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และ
ให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พันธกิจที่ 1 การให้การศึกษาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของพลเมือง

กลยุทธ์ที่ 1 การให้การศึกษาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของพลเมือง

กลยุทธ์ที่ 2 จัดให้มีการให้ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครอง (Political
Education) วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยฯ

2. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

เป้าหมายปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็น “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน” ตามยุทธศาสตร์ชาติที่
ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการของประชาชน อันจะส่งผลให้ภาครัฐได้รับความเชื่อถือ
ไว้วางใจจากประชาชน (Public Trust) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดประเด็น
ปฏิรูปไว้ 6 ประการ และกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน ไว้ในแต่ละประเด็นปฏิรูป ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ
เกี่ยวข้องอยู่ 2 ประเด็นปฏิรูป

**ประเด็นปฏิรูปที่ 2 : ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่
รัฐบาลดิจิทัล**

กลยุทธ์ที่ 2 นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ

แผนงานที่ 1 การพัฒนาหรือนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารราชการ

เป้าหมาย : หน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพโดย
การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งาน

กิจกรรม : พัฒนาหรือนำระบบดิจิทัล เพื่อรองรับทำงานตามภารกิจเฉพาะของหน่วยงาน

กิจกรรม : พัฒนาหรือนำระบบดิจิทัล เพื่อรองรับงานพื้นฐานของหน่วยงาน
เช่น งานสารบรรณ งานแผนและงบประมาณ งานพัสดุ งานบริหารบุคคล เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน

แผนงานที่ 1 การปรับปรุงพัฒนาการจัดทำ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัลของ
หน่วยงานภาครัฐ

เป้าหมาย : หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำข้อมูลสำคัญตามมาตรฐานที่กำหนด และ
เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้

กิจกรรม : จัดทำชุดข้อมูลสำคัญของหน่วยงานให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นไปตาม
มาตรฐานที่กำหนด

เป้าหมาย : ผู้บริหารระดับสูงมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย สำหรับใช้ในการ
ตัดสินใจและการบริหารราชการแผ่นดิน

กิจกรรม : เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของต้นเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐเพื่อให้
ผู้บริหารระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานที่ 3 สนับสนุนให้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน การบริการประชาชน และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

เป้าหมาย : บุคลากรภาครัฐมีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

กิจกรรม : พัฒนาสมรรถนะบุคลากรภาครัฐในด้านการบริหารจัดการข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลและการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ประเด็นปฏิรูปที่ 3 : โครงสร้างภาครัฐ กระทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ และลด/ละลายความเป็นนิติบุคคลของกรม

แผนงานที่ 1 การดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ

เป้าหมาย : ส่วนราชการมีการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ โดยมีการทบทวน 4 ด้าน ได้แก่ โครงสร้าง กระบวนการ บุคลากร และกฎหมาย

กิจกรรม : การดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ

แผนงานที่ 2 การปฏิรูประบบราชการ (Government Reform)

เป้าหมาย : ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ

กิจกรรม : การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform)

3. แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

กฎหมายเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้ทันต่อการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นธรรม และขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลบังคับแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมาย ที่มีผลบังคับแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กิจกรรม จัดทำกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำร่างกฎหมายรวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว

6. แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา ฟื้นฟูให้สมบูรณ์และยั่งยืน เป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์

ทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองรักษาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชน

ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 2 ให้ความรู้และทักษะกับชุมชนและโรงเรียนในการคัดแยกขยะแต่ละประเภท รวมทั้งผนวกความรู้เรื่องการคัดแยกขยะเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน

8. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

การสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อับความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสาร คือ เสรีภาพของประชาชน ตามแนวทางของประชาธิปไตย สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝังทัศนคติที่ดี โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป้าหมาย

1. การมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อับความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสาร คือ เสรีภาพของประชาชน ตามแนวทางของประชาธิปไตย

2. สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝังทัศนคติที่ดี

ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 การปฏิรูปการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน

กิจกรรม การจัดสัมมนาเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย และในสถานที่สาธารณะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

9. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ และให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถบริหารจัดการชุมชนได้ด้วยตนเอง โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป้าหมาย คนไทยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

ประเด็นการปฏิรูปที่ 5 การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม

กิจกรรมที่ 2 สร้างพลังแผ่นดิน

11. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการทุจริต มีมาตรการควบคุมการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัยและกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป้าหมาย ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) อยู่ใน 20 อันดับแรกของโลกในปี 2579

ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

กลยุทธ์ที่ 1 เร่งสร้างการรับรู้และจิตสำนึกของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

กิจกรรมที่ 1.9 สร้างทัศนคติ ความรู้และปลูกฝังเยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับให้รังเกียจการทุจริตและตระหนักถึงโทษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อประเทศชาติ

ประเด็นการปฏิรูปที่ 2 ด้านการป้องปราม

กลยุทธ์ที่ 2 ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชา มีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดอาญา

กิจกรรมที่ 2.2 ปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรมความซื่อตรง (Integrity) โดยเน้นความซื่อตรงต่อหน้าที่ (ซื่อสัตย์สุจริตตามเป้าหมายอย่างดีที่สุด) และซื่อตรงต่อประชาชน

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน

กิจกรรมที่ 3.3 วางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามระยะเวลาที่กำหนด

กลยุทธ์ที่ 4 ทำให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจไม่พึงกระทำ

กิจกรรมที่ 4.3 พัฒนาแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อใช้ในองค์กรภาครัฐและเอกชนในการป้องกันการให้สินบนและการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกรูปแบบ

12. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) ได้กำหนดแผนงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา 7 เรื่อง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา ไว้ดังนี้

เรื่องที่ 1 : การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง มีประเด็นปฏิรูป 5 ประเด็น ได้แก่

- (1) การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และมีการทบทวน จัดทำแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (2) การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เพื่อการจัดการศึกษา
- (3) การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- (4) การทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (5) การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

เรื่องที่ 2 : การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน มีประเด็นปฏิรูป 2 ประเด็น ได้แก่

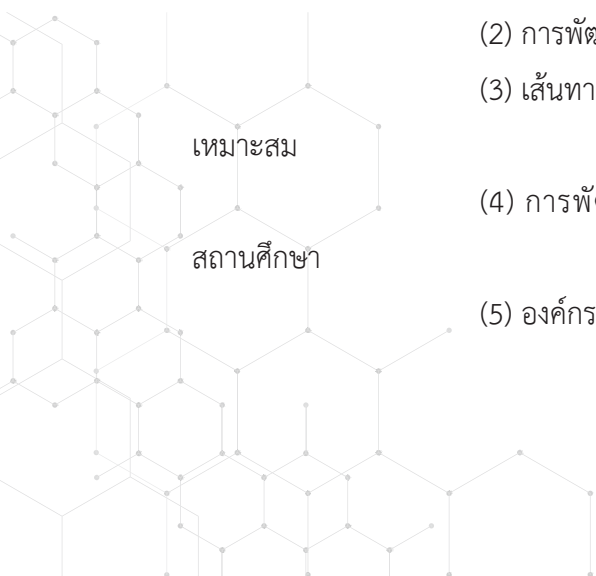
- (1) การพัฒนาระบบการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย
- (2) การสื่อสารสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรื่องที่ 3 : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- (2) การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ
- (3) การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานศึกษาที่ต้องมีการยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน

เรื่องที่ 4 : การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 5 ประเด็น ได้แก่

- (1) การผลิตครู และการคัดกรองครู เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของประเทศ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู
- (2) การพัฒนาวิชาชีพครู
- (3) เส้นทางวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้า ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม
- (4) การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
- (5) องค์กรวิชาชีพครู และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 5 : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 8 ประเด็น ได้แก่

- (1) การปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- (2) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- (3) การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับชาติและระบบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ
- (4) การพัฒนาคุณภาพระบบการศึกษา
- (5) ระบบความปลอดภัย และระบบสวัสดิภาพของผู้เรียน
- (6) การปฏิรูปอาชีวศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- (7) การปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลของระบบอุดมศึกษา
- (8) การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning)

เรื่องที่ 6 : การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา
- (2) พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- (3) การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่องที่ 7 : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่

- (1) การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform: National Digital Learning Platform (NDLP))
- (2) ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education)
- (3) การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้คิดกา มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

การบรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาตามแผนข้างต้น จะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ (1) ระยะเร่งด่วน หรือภายในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งครบวาระการทำงานของ กอปร. (2) ระยะสั้น หรือภายใน 3 ปี และ (3) ระยะกลาง-ระยะยาว หรือภายใน 5 - 10 ปี ทั้งนี้ประเด็นปฏิรูปที่มีลำดับสำคัญสูงสุดและต้องดำเนินการให้บรรลุผลให้ได้ในระยะเร่งด่วน มี 6 ประเด็น ได้แก่

(1) ยกเครื่องระบบการศึกษาโดยการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่นที่เสนอโดย กอปศ. ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. และการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

(2) บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการระดับพื้นที่โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับคุณภาพของการศึกษา ผ่านการขับเคลื่อนเรื่องสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และระบบนิเวศที่สนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา

(3) นำเสนอแนวทางการปรับหลักสูตรการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และรูปแบบการปรับหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อเป็นเสมือนศูนย์ความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่าง

(4) สร้าง “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ” ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลนำความรู้ และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

(5) จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงานเพื่อการผลิตและพัฒนาครู สำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ให้ตรงตามความจำเป็นของประเทศในระยะแรกเน้นครูปฐมวัย และครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน

(6) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปการศึกษาให้เริ่มดำเนินการได้ และมีความต่อเนื่องในระยะยาว

4. ร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566-2570)

แนวคิดของกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

ภายใต้กระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาทิ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย และภาวะโลกร้อนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร่วมกับปัจจัยเร่งจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ก่อให้เกิดความผันผวนของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมแก่หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยนั้น พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถนำมาซึ่งโอกาสและความเสี่ยงที่จะช่วยผลักดันให้การพัฒนาประเทศไทยในระยะต่อไปให้เกิดผลสำเร็จหรือเป็นอุปสรรค หน่วงรั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับบริบทหรือศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยโอกาสที่สำคัญสำหรับประเทศไทยซึ่งมีที่มาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก พบว่ามีที่มาจากความก้าวหน้าและความแพร่หลายของเทคโนโลยีเป็นหลัก ซึ่งการสรรค์สร้างประโยชน์จากเทคโนโลยีให้เกิดเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยได้นั้น ต้องอาศัยการพัฒนาคนและระบบบริหารจัดการด้านดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศให้มีความพร้อมเพื่อรองรับโอกาสที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงให้กระจายลงสู่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง เท่าทัน ขณะเดียวกัน ความเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบเชิงลบและเป็นความท้าทายที่สำคัญต่อประเทศไทยในการที่

จะต้องเร่งแสวงหาแนวทางในการแก้ไขรับมือที่พบว่ามาจากแนวโน้มด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล รวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ซึ่งจะบั่นทอนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงยังอาจเป็นเงื่อนไขท้าทายต่อมิติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างความเสมอภาคในสังคม ซึ่งบริบทสถานการณ์ของประเทศไทยที่ยังมีข้อจำกัดภายในหลายประการนั้น หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนแล้ว อาจส่งผลให้ประเทศไทยมีความเปราะบางยิ่งขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่มีความผันผวนสูง ตลอดจนอาจพลาดโอกาสที่จะใช้ประโยชน์จากพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถก้าวตามโลกได้อย่างเท่าทัน นำไปสู่การสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว และอาจต้องจมกับปัญหาเรื้อรังที่จู่โจมความก้าวหน้าของประเทศในทุกมิติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทิศทางที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้เงื่อนไขความท้าทายทั้งหลายดังกล่าว จึงจำเป็นที่ประเทศจะต้องเสริมสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระดับโครงสร้างของประเทศบนพื้นฐานของความเข้มแข็ง สมดุล และยั่งยืน เพื่อก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคเดิมให้ประเทศไทยมีสมรรถนะเพียงพอต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง พร้อมทั้งเร่งเพิ่มศักยภาพในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง

ทั้งนี้ การยกระดับสมรรถนะและศักยภาพของประเทศไทยในระยะเวลายาวไกลจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมหากอาศัยเพียงการมุ่งแก้ไขเฉพาะหน้าหรือการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานในรายละเอียดเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปจะไม่เท่าทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลันในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่เพียงพอสำหรับการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบที่รุนแรงและแผ่ขยายในวงกว้าง หรือทันต่อการแสวงหาโอกาสที่จะสร้างผลประโยชน์ที่ผลักดันให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

พลิกโฉมประเทศไทย สู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน (Transformation to Hi-Value and Sustainable Thailand)

การวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีจุดประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนานใหญ่ (Thailand's Transformation) ภายใต้แนวคิด "Resilience" ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการลดความเปราะบาง สร้างความพร้อมในการรับมือกับเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ในสภาวะวิกฤติ โดยสร้างภูมิคุ้มกันทั้งในระยะสั้นและให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนโดยการพลิกโฉมประเทศไทยครอบคลุมตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก ในขณะเดียวกัน กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังมุ่งกำหนดทิศทางพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเอง พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยนองคาพยพในมิติต่าง ๆ ให้เท่าทันและสอดคล้องกับพลวัตและบริบทใหม่ของโลก โดยคำนึงถึงเงื่อนไขของสถานการณ์และทรัพยากรของประเทศ

นอกจากนี้ กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกกลุ่ม และส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาประเทศทั้งหมดตามที่กล่าวถึงข้างต้น การพลิกโฉมประเทศไทย (Thailand's Transformation) ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมีเป้าหมายหลักเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ "เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน" หรือ "Hi-Value and Sustainable Thailand" โดยใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการยกระดับศักยภาพและพัฒนาประเทศในทุกมิติ เพื่อสนับสนุน เสริมสร้างการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมอย่างทั่วถึง ตลอดจนเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปในทิศทางที่ประเทศสามารถปรับตัวและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน ตลอดจนสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวไปพร้อมกับการรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบหลักของการขับเคลื่อนประเทศสู่ "เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน" (Hi-Value and Sustainable Thailand)

เนื่องด้วยเป้าประสงค์ที่ต้องการให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ ระบุทิศทาง การพัฒนาประเทศที่ควรมุ่งเน้นได้อย่างชัดเจน การกำหนดกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมุ่งเน้นคัดเลือก ประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ Hi Value and Sustainable Thailand ในองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) 2) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society) 3) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living) และ 4) ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ (Key Enablers for Thailand's Transformation) โดยภายใต้องค์ประกอบในแต่ละด้าน ได้มีการกำหนด "หมุดหมาย" (Milestones) ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ 'เป็น' มุ่งหวังจะ 'มี' หรือต้องการจะ 'ขจัด' ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญต่อการพลิกโฉมประเทศสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ภายในปี 2570 โดยรายละเอียดของ องค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน และหมุดหมาย มีดังนี้

ที่มา : <https://www.nesdc.go.th/> (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

5. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) (พ.ศ. 2559-2573)

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นวาระการพัฒนาระหว่างปี 2015 ระยะ 15 ปี (ค.ศ. 2016-2030) ที่ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน 193 ประเทศ ได้ร่วมกันลงนามรับรองพันธสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development” เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก 15 ปีข้างหน้า เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะผลักดันและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ โดยมีเป้าหมายหลัก 17 ข้อ ครอบคลุม 3 เสาหลักด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นการสานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) (ค.ศ. 2000-2015)

การดำเนินการในส่วนของประเทศไทยนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมีปลัดกระทรวง ผู้แทนส่วนราชการ และหน่วยงานต่างๆ เป็นกรรมการ และมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 3 คณะภายใต้ กพย. ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีการแต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ ภายใต้คณะอนุกรรมการ ทั้ง 3 คณะ ทั้งนี้ กพย. ได้มอบหมายให้กระทรวงต่าง ๆ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในแต่ละเป้าหมาย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในเป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์ โดยมี 2 เป้าประสงค์ที่ถูกจัดลำดับให้อยู่ในเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำคัญ 30 ลำดับแรก ได้แก่

เป้าประสงค์ที่ 4.1 สร้างหลักประกันว่าเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผลภายในปี 2573

เป้าประสงค์ที่ 4.2 สร้างหลักประกันว่าเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

6. ทิศทางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาค้นให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ
3. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย

1. คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
3. คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชน-ชายขอบ และแรงงานต่างด้าว)
4. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย

1. กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
3. การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
2. คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ
3. สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
4. แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
5. ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ
6. ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล
7. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย
2. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
3. สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
4. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ
5. พัฒนาค้นข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
6. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
7. พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
3. ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมินและรายงานผล

แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
3. พัฒนารฐานข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

1. คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
2. หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้
2. ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่
4. กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ
5. ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา

1. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา
4. ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
5. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

7. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2562 โดยรัฐบาลได้กำหนด นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

นโยบายหลัก 12 ด้าน

- นโยบายที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
- นโยบายที่ 2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ
- นโยบายที่ 3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- นโยบายที่ 4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก
- นโยบายที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย
- นโยบายที่ 6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค
- นโยบายที่ 7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
- นโยบายที่ 8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย
- นโยบายที่ 9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม
- นโยบายที่ 10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
- นโยบายที่ 11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ
- นโยบายที่ 12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

โดยกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายข้อที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายข้อที่ 2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ นโยบายข้อที่ 3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม นโยบายข้อที่ 8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายข้อที่ 12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ กระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

นโยบายที่ 1 : การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศและประชาชนชาวไทย รัฐบาลถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ ด้วยความจงรักภักดี ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายดำเนินการ ดังนี้

1.1 สืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชาและโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญในการบำบัดทุกข์ และบำรุงสุขให้ประชาชน และพัฒนา ประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลย เดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมทั้ง ส่งเสริมการเรียนรู้หลักการทำงาน การนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ ราชการและการพัฒนา ประเทศ เพื่อประโยชน์ในวงกว้าง รวมทั้งเผยแพร่ศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงไปสู่เวทีโลกเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 ต่อยอดการดำเนินการของหน่วยพระราชทานและประชาชน จิตอาสา พระราชทานตามแนวพระราชดำริ ให้เป็นแบบอย่างการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อบรรเทา ความเดือดร้อน แก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน และพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน โดยระดมพลังความรัก ความสามัคคี ทั้งของหน่วยงานในพระองค์ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และชุมชน

1.3 สร้างความตระหนักรู้ เผยแพร่ และปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ตลอดจนพระมหา กรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย

นโยบายที่ 2 : การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุข ของประเทศ

2.1 รักษาและป้องกันอธิปไตยและความมั่นคงภายในของประเทศ ทั้งทางบก ทาง ทะเล ทางอากาศ รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามต่าง ๆ และภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ โดยมุ่งเน้นการ สร้างอำนาจกำลังรบที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนให้เข้มแข็ง การพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ระบบงาน ข้าราชการ การจัดการข้อมูลที่เป็นเท็จทางสื่อออนไลน์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมั่นคง รวมทั้ง พัฒนาระบบการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมให้มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตย ผลประโยชน์ของ ชาติ และร่วมพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ

2.2 ปลูกจิตสำนึก เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีความเป็นชาติไทย การมีจิตสาธารณะและ การมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ ความสามัคคีปรองดองและความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของประชาชน โดยสถาบันการศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังวินัยของคนในชาติ หลัก คิดที่ถูกต้อง สร้างค่านิยม “ประเทศไทยสำคัญที่สุด” การเคารพกฎหมายและกติกาของสังคม ปรับ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

2.3 พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีธรรมาภิบาล ความรักชาติ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พร้อมทั้ง ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นแก่ประโยชน์ของ ประเทศชาติมากกว่าส่วนตน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้มีความ เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง

2.4 สร้างความสงบและความปลอดภัยตั้งแต่ระดับชุมชน โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวัง ดูแล และรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชน และปัญหาอาชญากรรมในระดับชุมชนและหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการสร้างความปลอดภัยในพื้นที่

2.5 แก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างจริงจังทั้งระบบ ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ปราบปรามแหล่งผลิตและเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด โดยเฉพาะผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด ป้องกันเส้นทางการนำเข้าส่งออกโดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การลดจำนวนผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่ และให้ความรู้เยาวชนถึงภัยยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งฟื้นฟู ดูแล รักษาผู้เสพผ่านกระบวนการทางสาธารณสุข

นโยบายที่ 3 : การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมที่ดี รวมทั้งการทำนุบำรุงศาสนา การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมไทย และการยอมรับ ประเพณี วัฒนธรรมที่ดีที่มีความหลากหลาย เพื่อสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คุณธรรม และอยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข ดังนี้

3.1 ส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ โดยอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญา ภาษาไทย และภาษาถิ่นที่มีอัตลักษณ์และความหลากหลายผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เพื่อกระตุ้นกระแสนิยมวัฒนธรรมไทย พัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม

3.2 ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี โดยส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และชุมชนเป็นฐานในการบ่มเพาะ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล ให้สื่อมีบทบาทกระตุ้นและสร้างความตระหนักในค่านิยมที่ดี รวมถึงผลิตสื่อที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบ และเปิดพื้นที่สาธารณะให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

3.3 ทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงาม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจ และพัฒนาสังคมให้มีความสามัคคี ประองดอง และยั่งยืน และให้พุทธศาสนิกชนเข้าถึงแก่นแท้คำสอนของพระพุทธเจ้าและสามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

3.4 สร้างความรู้ ความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน ยอมรับและเคารพในประเพณี วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และชาวต่างชาติที่มีความหลากหลาย ในลักษณะพหุสังคมที่อยู่ร่วมกัน โดยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควบคู่กับการส่งเสริม สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

นโยบายที่ 8 : การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุก

ช่วงวัย

8.1 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8.1.1 จัดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึง เด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ เพื่อสร้างคนไทยที่มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพผ่านครอบครัวที่อบอุ่นในทุกรูปแบบครอบครัว เพื่อส่งต่อการพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณภาพสู่การพัฒนาในระยะถัดไปบนฐานการให้ความช่วยเหลือที่คำนึงถึงศักยภาพของครอบครัวและพื้นที่ เตรียมความพร้อมการเป็นพ่อแม่ ความรู้เรื่องโภชนาการ และสุขภาพ การอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่าง มีคุณภาพ

8.1.2 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็กแต่ละคนให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ผ่านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบโรงเรียนปกติที่เป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน

8.2 พัฒนาศักยภาพคน

8.2.1 ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ และอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยปรับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียนการสอน และปรับระบบดึงดูด การคัดเลือก การผลิตและพัฒนาครู ที่นำไปสู่การมีครูสมรรถนะสูง เป็นครูยุคใหม่ที่สามารถออกแบบและจัดระบบการสร้างความรู้ สร้างวินัย กระตุ้น และสร้างแรงบันดาลใจ เปิดโลกทัศน์มุมมองของเด็กและครูด้วยการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น ควบคู่กับหลักการทางวิชาการ

8.2.2 จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในส่วนฐานความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ และตรงกับความต้องการของประเทศในอนาคต และเป็นผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ รวมถึงมีทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่สามที่สามารถสื่อสารและแสวงหาความรู้ได้ มีความพร้อมทั้งทักษะความรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

8.3 พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรม 4.0

โดยการจัดระบบและกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ชัดเจนเป็นระบบในการพัฒนา กำลังคนที่มีทักษะขั้นสูงให้สามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม ซึ่งต้องครอบคลุมการพัฒนากำลังคนที่อยู่ในอุตสาหกรรมแล้ว กำลังคนที่กำลังจะเข้าสู่อุตสาหกรรม และเตรียมการสำหรับผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งเร่งรัด และขยายผลระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น

8.4 ดึงดูดคนเก่งจากทั่วโลกเข้ามาร่วมทำงานกับคนไทย และส่งเสริมผู้มีความสามารถสูง สนับสนุนให้ธุรกิจชั้นนำในประเทศดึงดูดบุคคลที่มีความสามารถระดับสูงจากทั่วโลกโดยเฉพาะคนไทย เพื่อกลับมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรในองค์กร ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับการดึงดูดนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชั้นนำในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งมีพื้นที่ให้กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษที่มีศักยภาพสูงได้ทำงานร่วมกัน หรือร่วมกับ เครือข่ายอื่น ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ

8.5 วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

8.5.1 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อขจัด ความเหลื่อมล้ำและความยากจน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมและนวัตกรรมในเชิงพื้นที่ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสสำหรับผู้ด้อยโอกาส และยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยควบคู่ไปกับการพัฒนาทุนมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกยุคดิจิทัลและอุตสาหกรรม 4.0 ตามความเหมาะสมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยระยะแรกจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจร ทั้งระบบยา วัคซีน เวชภัณฑ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

8.5.2 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง และสร้างความเป็นเลิศของประเทศในอนาคต โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ กำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติ ส่งเสริมความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ชุมชน และภาคเอกชน ในทุกสาขาการผลิตและบริการ สร้างสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบของระบบวิจัยและ การพัฒนานวัตกรรมให้เข้มแข็ง รวมทั้งบูรณาการการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกับการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

8.5.3 สร้างเครือข่ายการทำงานวิจัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ปฏิรูปและบูรณาการระบบการเรียนการสอนกับระบบงานวิจัยและพัฒนา ให้เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพด้านนวัตกรรมของประเทศ เพื่อสนับสนุนการสร้างการแข่งขันของธุรกิจไทยทุกระดับในเวทีการค้าโลก ส่งเสริมกระบวนการการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนในการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมให้เป็นระบบเปิด และมีการบูรณาการการทำงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบการศึกษากับภาคปฏิบัติจริงในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างนักวิจัยมืออาชีพและนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับงานวิจัยสู่การเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ

8.6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย

8.6.1 มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับบนพื้นฐานการสนับสนุนที่คำนึงถึงความจำเป็นและศักยภาพของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ และสร้างระบบวัดผลโรงเรียนและครูที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน คำนึงให้นักเรียนโดยลดภาระงานที่ไม่

จำเป็น รวมถึงจัดให้มีระบบฐานข้อมูล เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการเชื่อมโยงหรือส่งต่อข้อมูล ครอบครัวและผู้เรียนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงการพัฒนาตลอดช่วงชีวิต ตลอดจนพัฒนาช่องทางให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8.6.2 พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและเหมาะสมกับช่วงวัย ตลอดจนพัฒนาแหล่งเรียนรู้และอุทยานการเรียนรู้สำหรับเยาวชนที่เชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวิถีชีวิต และส่งเสริมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่สังคมสูงวัย

8.6.3 ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยจัดการศึกษากับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งเน้นกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและกลุ่มเด็กนอกระบบการศึกษา ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา จัดระบบโรงเรียนพี่เลี้ยง จับคู่ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีคุณภาพการศึกษากับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมให้ภาคเอกชน ชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการศึกษาในพื้นที่ สนับสนุนเด็กที่มีความสามารถแต่ไม่มีทุนทรัพย์เป็นกรณีพิเศษ ตลอดจนแก้ไขปัญหาหนี้สินทางการศึกษา โดยการปรับโครงสร้างหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และทบทวนรูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม

8.6.4 พัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย โดยกำหนดระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและเพิ่มประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย อาทิ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ โดยมีกลไกการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์หน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจน ส่งเสริมเยาวชนที่มีศักยภาพด้านกีฬาให้สามารถพัฒนาไปสู่นักกีฬาอาชีพ การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน การจัดให้มีระบบที่สามารถรองรับความต้องการพัฒนาปรับปรุงทักษะอาชีพของทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนสายอาชีพ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่อาจจะเปลี่ยนไปตามแนวโน้มความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในอนาคต

8.6.5 ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง โดยสอดแทรกการปลูกฝังวินัยและอุดมการณ์ที่ถูกต้องของคนในชาติ หลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะ การเคารพกฎหมาย และกติกาของสังคมเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมกลไกสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในทุกมิติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมทั้งลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนประเทศ

8.7 จัดทำระบบปริญญาร่วมและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น เน้นออกแบบหลักสูตรระยะสั้นตามความสนใจ พัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและทักษะอาชีพของคนทุกช่วงวัยในพื้นที่และชุมชนเป็นหลัก พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นรูปแบบธนาคารหน่วยกิต ซึ่งเป็นการเรียนเก็บหน่วยกิตของวิชาเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนข้ามสาขาวิชาและข้ามสถาบันการศึกษา หรือ

ทำงานไปพร้อมกัน หรือเลือกเรียนเฉพาะหลักสูตรที่สนใจ เพื่อสร้างโอกาสของคนไทยทุกช่วงวัยและทุกระดับ สามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิต

นโยบายที่ 12 : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ กระบวนการ

ยุติธรรม

12.1 แก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีมาตรการและระบบเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ช่วยป้องกันและลดการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและเข้มงวด รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการ ติดตามการแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งเร่งสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมให้ ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ถูกต้อง ชอบธรรม และสนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน และเฝ้าระวังการทุจริตประพฤติมิชอบ

12.2 ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม โดยส่งเสริมให้มีรูปแบบการลงโทษอื่น ที่ไม่ใช่โทษ อาญาตามหลักสากล มุ่งเน้นยกระดับการพัฒนาระบบ แก้ไข บำบัด พื้นฟูผู้กระทำผิด ส่งเสริม ปกป้อง คุ่มครองสิทธิมนุษยชน พัฒนาประสิทธิภาพระบบการสืบสวนสอบสวน ด้านการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ กำหนดมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากการ แทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ พร้อมทั้งบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้ดำเนินงาน สอดประสานกันอย่างเป็นองคาพยพ เพื่อให้สามารถจัดการกับข้อขัดแย้งและกรณีพิพาทได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยเน้นการทำงานเชิงรุก รวมทั้งพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถอำนวยความสะดวก ยุติธรรมได้อย่างเป็นธรรม เสมอภาค โปร่งใส รวดเร็ว ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ สร้างความเชื่อมั่น ในกระบวนการยุติธรรมได้ และสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เกิดความเสมอภาคและ เท่าเทียม พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลกฎหมาย พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและ เหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

นโยบายเร่งด่วน 12 ด้าน

นโยบายที่ 1 การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน

นโยบายที่ 2 การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

นโยบายที่ 3 มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก

นโยบายที่ 4 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนาเกษตรกร

นโยบายที่ 5 การยกระดับศักยภาพของแรงงาน

นโยบายที่ 6 การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต

นโยบายที่ 7 การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

นโยบายที่ 8 การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมือง และ ฝ่ายราชการประจำ

นโยบายที่ 9 การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

นโยบายที่ 10 การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน

นโยบายที่ 11 การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

นโยบายที่ 12 การสนับสนุนให้มีการศึกษา การรับฟังความเห็นของประชาชน และการดำเนินการเพื่อ แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

โดยกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้องกับ นโยบายรัฐบาลข้อที่ 7 การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

นโยบายที่ 7 : การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

โดยสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ ในระบบดิจิทัล ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้สู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพในทุกตำบล ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ของสถาบันการศึกษาสู่สาธารณะ เชื่อมโยงระบบการศึกษากับภาคปฏิบัติจริงในภาคธุรกิจ สร้างนักวิจัยใหม่และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ สร้างความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ และโครงข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทย เพื่อป้องกันและลดผลกระทบในเชิงสังคม ความปลอดภัย อาชญากรรมทางไซเบอร์ และสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การสร้างความสมานฉันท์ และความสามัคคีในสังคม รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

8. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 – 2564

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเป็นนโยบายระดับชาติ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบ ในการดำเนินการด้านความมั่นคงของภาครัฐในระยะ 7 ปี โดยได้ประเมินสถานะแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคง นำไปสู่การกำหนดทิศทางการดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ ได้พิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบต่อความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ ซึ่งส่งผลต่อความอยู่รอดปลอดภัยของชาติและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่างๆ และภูมิคุ้มกันของชาติในภาพรวมเป็น “เกณฑ์สำคัญ” แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นโยบายเสริมสร้าง ความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ และส่วนที่ 2 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไปซึ่งการจัดสรรทรัพยากร จะให้น้ำหนักต่อนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติเป็นลำดับสำคัญในระดับต้น โดยทั้งสองส่วนต้องได้รับการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดภาพแห่งความสำเร็จโดยรวมและสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างครบถ้วน ทั้งเสถียรภาพ ความ เป็นปึกแผ่นของประเทศ และการมีจุดยืนที่ชัดเจนเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ประเทศมีเกียรติ และศักดิ์ศรี ในประชาคมโลก

กรอบความคิดหลัก ในการกำหนดนโยบายได้คำนึงถึงค่านิยมหลักของชาติซึ่งเป็นสิ่งที่คนในชาติจะต้องยึดถือและพึงรักษาไว้ร่วมกัน และผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งเป็นความมุ่งประสงค์ของชาติ ที่จะทำให้อาณาเขตของชาติดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงต่อเนื่อง ค่านิยมหลักของชาติ ได้แก่ 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3) กตัญญูต่อพ่อแม่

ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรม ประเพณีไทยอันงดงาม 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 7) เข้าใจเรียนรู้การ เป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จัก การเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10) รู้จักดำรง ตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้ เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความ ละเอียดเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง

ผลประโยชน์แห่งชาติ ได้แก่ 1) การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ 2) การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ 3) การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจาก ภัยคุกคามทุกรูปแบบ 4) การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและ การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 5) ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของ ประชาชน 6) ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร 7) ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ 8) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

วิสัยทัศน์ “ชาติมีเสถียรภาพและเป็นปึกแผ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต ประเทศมีการพัฒนา อย่างต่อเนื่องปลอดภัยจากภัยคุกคามข้ามพรมแดน พร้อมเผชิญวิกฤติการณ์ มีบทบาทเชิงรุกในประชาคม อาเซียนและดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีดุลยภาพ”

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษา ไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 3) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความปลอดภัย ความมั่นคง ความเป็นธรรม และความสมานฉันท์ในชาติเพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ 4) เพื่อให้จังหวัด ชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง 5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความ มั่นคง 6) เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและ มีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึง ลดความเสี่ยงจากผลกระทบของ กระแสโลกาภิวัตน์ 7) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและ วิกฤติการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ 8) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการ ป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถผนึกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการ เผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ 9) เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติ

ในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาสันติภาพและผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

นโยบายความมั่นคง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

ส่วนที่ 1 นโยบายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ (ศธ. เป็นหน่วยหลัก) ได้แก่

นโยบายที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.1) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นโยบายที่ 2 สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ

2.4) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

ส่วนที่ 2 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป (ศธ. เป็นหน่วยร่วม) ได้แก่

นโยบายที่ 4 จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.3) ส่งเสริมการใช้มิติทางสังคมและวัฒนธรรมในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีทุกระดับกับประเทศเพื่อนบ้าน

นโยบายที่ 6 ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

6.5) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล

นโยบายที่ 8 เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน

8.1) ปกป้องความมั่นคงของชาติจากภัยยาเสพติด

นโยบายที่ 10 เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

10.3) พัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นโยบายที่ 11 รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

11.2) เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและท้องถิ่นในการบริหารจัดการการตรวจสอบ และเฝ้าระวังการแสวงผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบ

นโยบายที่ 16 เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

16.3) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ของภูมิภาค โดยเน้นที่ความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันในมิติทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันมาอย่างยาวนาน

9. สารสำคัญของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565)

สารสำคัญของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565) จะประกอบด้วย เป้าหมายหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และผลผลิต / ผลลัพธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ ดังนี้

เป้าหมายหลัก

1. คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภูมิภาค มีทรัพยากรพื้นฐานที่เพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐาน
4. ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ระบบและวิธีการคัดเลือกเพื่อการศึกษาต่อ ได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข
6. ผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ได้รับการเพิ่มเติมความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ ที่ตรงกับ

สภาพตลาดแรงงานในพื้นที่ชุมชน สังคม จังหวัด และภาค

7. กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
8. ผู้เรียนปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านสุขภาพและโภชนาการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9. เมืองคึกคัก นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ที่สนับสนุนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดและภาค

10. ระบบบริหารจัดการการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ร่วมกับทุกภาคส่วน

วิสัยทัศน์

“กระทรวงศึกษาธิการวางระบบเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ - ทักษะ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง”

“วางระบบ” หมายถึง วางระบบการจัดการเรียนรู้ และระบบการบริหารจัดการการศึกษา ที่บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีความคล่องตัว เพื่อดำเนินการปฏิรูปการศึกษาร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม “ผู้เรียน” หมายถึง เด็กปฐมวัย เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกช่วงวัย ที่ได้รับบริการจากกระทรวงศึกษาธิการ

“มีความรู้ - ทักษะ” หมายถึง ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะเกิดกับผู้เรียน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม / ทักษะด้านสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล / ทักษะชีวิตและอาชีพ

“มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง” หมายถึง 1) ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง 2) ยึดมั่นในศาสนา 3) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 4) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชน ของตน

“มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม” หมายถึง 1) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี - خوب / ชั่ว - ตี 2) ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีถูกต้องดีงาม 3) ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 4) มีระเบียบวินัย และ 5) มีสุขภาพที่แข็งแรง

“มีงานทำ มีอาชีพ” หมายถึง 1) การฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็ก เยาวชน รักการทำงาน สู้งาน อดทนทำงานจนสำเร็จ 2) การเรียนการสอนทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็น 3) ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรให้มีอาชีพ และมีงานทำ

“เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง” หมายถึง การเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ มีจิตอาสา การอยู่ร่วมกันและยอมรับความแตกต่างในสังคมไทยบนหลักการประชาธิปไตย ตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ

พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา
2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
4. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์

1. พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
2. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
4. เพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ผลผลิต /ผลลัพธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผลผลิต /ผลลัพธ์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีทักษะการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพชีวิตและสุขภาวะที่ดี มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดในเชิงสร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นได้ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตอาสา มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การดำเนินชีวิต ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ/ประเภทได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสามัคคีปรองดอง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลผลิต /ผลลัพธ์ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีองค์ความรู้และทักษะในด้านพหุปัญญา มีความเป็นมืออาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งมีแผนการพัฒนาและการใช้อัตรากำลังครูให้มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะครูระดับปฐมวัย ครูระดับอาชีวศึกษา ครูสอนภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ผลผลิต /ผลลัพธ์ มีการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีปริมาณเพียงพอ โดยมีคุณภาพ มี

สมรรถนะ มีทักษะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษด้านพหุปัญญา สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนได้รับการศึกษาเพื่อฝึกอาชีพตาม ความถนัดและความสนใจ รวมทั้งมีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผลผลิต / ผลลัพธ์ ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับและประเภท การศึกษา ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สถานศึกษาในภูมิภาค/ชนบท ได้รับการยกระดับคุณภาพในการให้บริการ เด็กพิการและด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้ง มีระบบเทียบโอนผลการเรียนและทักษะประสบการณ์เพื่อขอรับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นได้ 5.5

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ผลผลิต / ผลลัพธ์ ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานระบบดิจิทัล แพลตฟอร์มรองรับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้และทักษะ ต่อยอดการประกอบอาชีพ / การปฏิบัติงาน รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอน แบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผลผลิต / ผลลัพธ์ ระบบบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการมีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษา มากยิ่งขึ้น มีเอกภาพ และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ โครงสร้างของกระทรวงได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ โดยการกระจายอำนาจลงไปสู่ส่วนภูมิภาค สถานศึกษาทุกระดับมีมาตรฐานขั้นต่ำตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีธรรมาภิบาลในการบริหาร และมีกลไกการส่งเสริมพลังทางสังคมให้ทุกภาคส่วนเข้ามาดำเนินการร่วมและ/หรือสนับสนุนทรัพยากรในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา รวมทั้งมีกลไกการนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ มาถ่ายทอดสู่ผู้เรียนในพื้นที่ชุมชน เพื่อนำไปใช้สำหรับการประกอบอาชีพได้

10. ร่างแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.2565 ของกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ) ให้ความเห็นชอบในหลักการ สาระสำคัญ ร่าง แผนปฏิบัติการ ประจำปี พ.ศ.2565 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2563

วิสัยทัศน์

“พัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีคุณธรรม มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะอาชีพ และมีทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความสามารถของพหุปัญญา”

พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน
2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

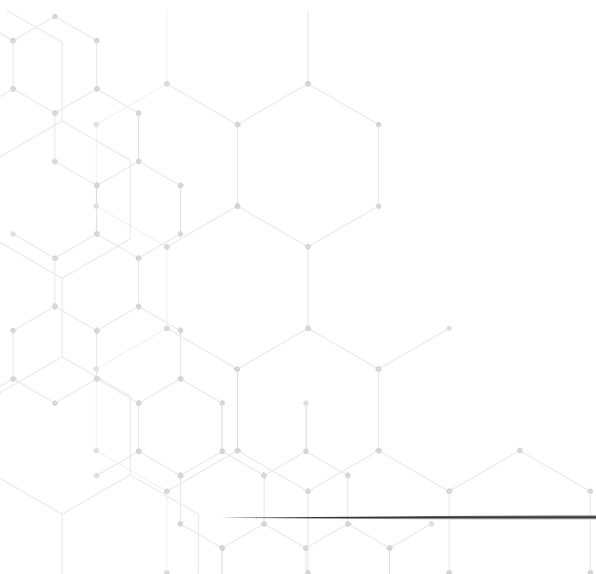
4. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม

1. ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. ผู้เรียนได้รับการปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความมั่นคง และรู้เท่าทันต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่
3. ผู้เรียนปฐมวัยมีพัฒนาการที่สมวัย
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
5. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเหมาะสมกับช่วงวัย
6. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลหุปัญญาของผู้เรียน
7. กำลังคนมีทักษะอาชีพ สมรรถนะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แรงงาน
8. องค์ความรู้ สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม
9. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล สามารถสนับสนุนการจัดการศึกษาที่หลากหลายในระดับพื้นที่ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล (7 แผนงาน)
2. พัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ (5 แผนงาน)
3. เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (5 แผนงาน)
4. ส่งเสริมระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา (5 แผนงาน)
5. ผลิตกำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (7 แผนงาน)
6. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา (6 แผนงาน)

ส่วนที่ 3

สภาวการณ์ด้านการศึกษาระดับภาคเหนือ

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

1. การจัดการศึกษาในระบบ

การจัดการศึกษาในระบบโดยภาพรวมของภาคเหนือ ประกอบด้วย 17 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ตาก พิชณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ และอุทัยธานี มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งสิ้น 11 หน่วยงาน ได้แก่ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ 3) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 2) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 3) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 5) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 6) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 7) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และ 8) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ปีการศึกษา 2562 การจัดการศึกษาในระบบของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ มีข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา ได้แก่ จำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/อาจารย์ ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ
ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562

สังกัด		สถานศึกษา	นักเรียน/นักศึกษา	ครู/อาจารย์
	กระทรวงศึกษาธิการ	7,402	1,650,073	106,225
1.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	6,579	1,197,613	79,584
2.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	687	297,396	18,529
3.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	136	155,064	8,112
	กระทรวงอื่น ๆ	3,204	477,260	39,594
4.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)	71	238,478	22,282
5.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (สพช.)	128	13,601	1,512

สังกัด		สถานศึกษา	นักเรียน/นักศึกษา	ครู/อาจารย์
6.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.)	7	2,479	263
7.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	2,856	204,822	14,391
8.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตร.)	82	8,463	663
9.	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.)	2	707	66
10.	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สป.สธ.)	7	2,903	291
11.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)	51	5,807	126
รวมทั้งสิ้น		10,606	2,127,333	145,819

จากตารางที่ 13 พบว่า จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่น ๆ ในเขตภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 มีดังต่อไปนี้

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบ มีจำนวนทั้งสิ้น 10,606 แห่ง เป็นสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7,402 แห่ง และสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงอื่น ๆ) จำนวน 3,204 แห่ง

นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 2,127,333 คน เป็นนักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,650,073 คน และนักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงอื่น ๆ) จำนวน 477,260 คน

ครู/อาจารย์ มีจำนวนทั้งสิ้น 145,819 คน เป็นครู/อาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 106,225 คน และครู/อาจารย์ในสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงอื่น ๆ) จำนวน 39,594 คน

ตารางที่ 14 จำนวนสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562

จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาและสังกัด

ที่	สังกัด	ระดับการจัดการศึกษา (แห่ง)			
		ขั้นพื้นฐาน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	รวม
	กระทรวงศึกษาธิการ	7,266	135	1	7,402
1.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	6,579	-	-	6,579
	1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	5,945	-	-	5,945
	1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	455	-	-	455
	1.3 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	39	-	-	39
	1.4 โฮมสคูล	140	-	-	140

ที่	สังกัด	ระดับการจัดการศึกษา (แห่ง)			
		ขั้นพื้นฐาน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	รวม
2.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	687	-	-	687
	2.1 ในระบบ	536	-	-	536
	2.2 นอกบบ	151	-	-	151
3.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	-	135	1	136
	กระทรวงอื่น ๆ	3,135	2	67	3,204
4.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	12	-	59.00	71.00
5.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	128	-	-	128
6.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	5	-	2	7
7.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2,854	2	-	2,856
8.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	82	-	-	82
9.	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	2	-	-	2
10.	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	-	-	7	7
11.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	51	-	-	51
	รวมทั้งสิ้น	10,400	137	69	10,606

จากตารางที่ 14 พบว่า จำนวนสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาและสังกัด ได้ดังนี้

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประเภทสามัญศึกษา) มีจำนวน 10,400 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6,579 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 687 แห่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 12 แห่ง สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 128 แห่ง สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 5 แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2,854 แห่ง สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 82 แห่ง สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม จำนวน 2 แห่ง และ สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 51 แห่ง

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีจำนวน 137 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 135 แห่ง และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 แห่ง

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาอุดมศึกษา จำนวน 69 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 แห่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 59 แห่ง สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 2 แห่ง และสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 7 แห่ง

ตารางที่ 15 จำนวนนักเรียน/นักศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา และสังกัด

ที่	สังกัด	ประเภทการจัดการศึกษา						รวม
		ขั้นพื้นฐาน				อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	
		ก่อนประถม	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย			
	กระทรวงศึกษาธิการ	247,062	715,410	344,868	187,239	152,887	2,637	1,650,073
1.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	167,795	563,730	300,273	165,208	607	-	1,197,613
2.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	79,267	151,680	44,513	21,936	-	-	297,396
3.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	-	-	52	95	152,280	2,637	155,064
	กระทรวงอื่น ๆ	131,180	62,949	31,541	14,141	13,452	223,997	477,260
4.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2,044	2,509	1,099	996	12,896	218,934	238,478
5.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	-	97	9,452	4,052	-	-	13,601
6.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	327	208	-	1,944	2,479
7.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	121,183	54,416	20,028	8,639	556	-	204,822
8.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2,146	5,927	390	-	-	-	8,463
9.	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	245	246	-	216	707
10.	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	-	-	-	-	-	2,903	2,903
11.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	5,807	-	-	-	-	-	5,807
	รวมทั้งสิ้น	378,242	778,359	376,379	201,380	166,339	226,634	2,127,333

จากตารางที่ 15 พบว่า จำนวนนักเรียน/นักศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษาและสังกัด ได้ดังนี้

นักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประเภทสามัญศึกษา) ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา 167,795 คน ระดับประถมศึกษา 563,730 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 300,273 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 165,208 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา 79,267 คน ระดับประถมศึกษา 151,680 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 44,513 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 21,936 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 52 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 95 คน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (โรงเรียนสาธิต) ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา 2,044 คน และระดับประถมศึกษา 2,509 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1,099 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 996 คน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ) ได้แก่ ระดับประถมศึกษา 97 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9,452 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4,052 คน สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (โรงเรียนกีฬา) ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 327 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 208 คน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โรงเรียนเทศบาล) ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา 121,183 คน ระดับประถมศึกษา 54,416 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 20,028 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 8,639 คน สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียน ตชด.) ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา 2,146 คน ระดับประถมศึกษา 5,927 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 390 คน สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม (วิทยาลัยนาฏศิลป์) ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 245 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 246 คน และสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา 5,807 คน

นักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 166,339 คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 607 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 152,280 คน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 12,896 คน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 556 คน

นักศึกษา/นักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาอุดมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 226,634 คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2,637 คน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 218,934 คน สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ) 1,944 คน สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม (วิทยาลัยนาฏศิลป์) 216 คน และสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (วิทยาลัยพยาบาล) 2,903 คน

ตารางที่ 16 จำนวนครู/อาจารย์สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562
จำแนกประเภทการจัดการศึกษา และตามสังกัด

ที่	สังกัด	ประเภทการจัดการศึกษา (คน)			
		ขั้นพื้นฐาน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	รวม
กระทรวงศึกษาธิการ		96,815	9,410	-	106,225
1.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	79,584	-	-	79,584
2.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	17,231	1298	-	18,529
3.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	-	8112	-	8,112
กระทรวงอื่น ๆ		17,228	47	22,319	39,594
4.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	492	-	21,790	22,282
5.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	1,512	-	-	1,512
6.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	91	-	172	263
7.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	14,344	47	-	14,391
8.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	663	-	-	663
9.	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	66	66
10.	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	-	-	291	291
11.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	126	-	-	126
รวมทั้งสิ้น		114,043	9,457	22,319	145,819

จากตารางที่ 16 พบว่า จำนวนครู/อาจารย์สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา และสังกัด ได้ดังนี้

ครู/อาจารย์ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประเภทสามัญศึกษา) มีจำนวน 114,043 คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 79,584 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 17,231 คน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (โรงเรียนสาธิต) 492 คน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ) 1,512 คน สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวกีฬา (โรงเรียนกีฬา) 91 คน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โรงเรียนเทศบาล) 14,344 คน สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียน ตชด.) 663 คน และสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 126 คน

ครู/อาจารย์ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาอาชีวศึกษา มีจำนวน 9,457 คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 1,298 คน (ข้อมูลเฉพาะในพื้นที่ตรวจราชการที่ 15) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 8,112 คน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 47 คน

ครูอาจารย์ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาอุดมศึกษา มีจำนวน 22,319 คน ประกอบด้วย สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 21,790 คน สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ) 172 คน (ข้อมูลเฉพาะในพื้นที่ตรวจราชการที่ 15) สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม (วิทยาลัยนาฏศิลป์) 66 คน (ข้อมูลเฉพาะในพื้นที่ตรวจราชการที่ 15) และสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (วิทยาลัยพยาบาล) 291 คน

2. การจัดการศึกษานอกระบบ

การจัดการศึกษานอกระบบโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในภาพรวมภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 มีข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา ได้แก่ จำนวนสถานศึกษา จำนวนนักเรียน/นักศึกษา และจำนวนครู/อาจารย์ ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 จำนวนสถานศึกษา สังกัด กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามเขตตรวจราชการและประเภท

จังหวัด	ประเภท (แห่ง)				
	กศน.อำเภอ	กศน.ตำบล	ศศช.	ศรช.	รวม
กศน.จังหวัดเชียงใหม่	25	204	104	3	336
กศน.จังหวัดแม่ฮ่องสอน	7	45	124	13	189
กศน.จังหวัดลำปาง	13	100	13	-	126
กศน.จังหวัดลำพูน	8	51	15	-	74
เขตตรวจราชการที่ 15	53	400	256	16	725
กศน.จังหวัดเชียงราย	18	124	163	42	347
กศน.จังหวัดพะเยา.	9	86	13	2	110
กศน.จังหวัดแพร่	8	78	12	3	101
กศน.จังหวัดน่าน.	15	99	65	-	179
เขตตรวจราชการที่ 16	50	387	253	47	737
กศน.จังหวัดตาก	9	63	-	-	72
กศน.จังหวัดพิษณุโลก	9	93	-	-	102
กศน.จังหวัดเพชรบูรณ์	11	86	-	-	97
กศน.จังหวัดสุโขทัย	9	67	-	-	76

กศน.จังหวัดอุดรดิตถ์	9	117	-	-	126
เขตตรวจราชการที่ 17	47	426	-	-	473
กศน.จังหวัดกำแพงเพชร	11	78	-	-	89
กศน.จังหวัดนครสวรรค์	15	130	-	2	147
กศน.จังหวัดพิจิตร	12	89	-	-	101
กศน.จังหวัดอุทัยธานี	8	70	-	-	78
เขตตรวจราชการที่ 18	46	367	-	2	415
รวมจำนวนสถานศึกษา	196	1,580	509	65	2,350

จากตารางที่ 17 พบว่า สถานศึกษา สังกัด กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย กศน.อำเภอ จำนวน 196 แห่ง กศน.ตำบล จำนวน 1,580 แห่ง ศศช. จำนวน 509 แห่ง และ ศรช. จำนวน 65 แห่ง เมื่อพิจารณาตามเขตตรวจราชการ ปรากฏว่า เขตตรวจราชการที่ 15 ประกอบด้วย กศน.อำเภอ จำนวน 53 แห่ง กศน.ตำบล จำนวน 400 แห่ง ศศช. จำนวน 256 แห่ง และ ศรช. จำนวน 16 แห่ง เขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วย กศน.อำเภอ จำนวน 50 แห่ง กศน.ตำบล จำนวน 387 แห่ง ศศช. จำนวน 253 แห่ง และ ศรช. 47 แห่ง เขตตรวจราชการที่ 17 ประกอบด้วย กศน.อำเภอ จำนวน 47 แห่ง และกศน.ตำบล จำนวน 426 แห่ง เขตตรวจราชการที่ 18 ประกอบด้วย กศน.อำเภอ จำนวน 46 แห่ง กศน.ตำบล จำนวน 367 แห่ง และ ศรช. จำนวน 2 แห่ง

ตารางที่ 18 จำนวนนักศึกษาการศึกษานอกระบบของ กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2/2562
จำแนกตามเขตตรวจราชการและระดับการศึกษา

จังหวัด	ระดับการศึกษา (คน)				รวม (คน)
	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	
กศน.จังหวัดเชียงใหม่	19	4,361	6,585	8,776	19,741
กศน.จังหวัดแม่ฮ่องสอน	-	474	1,607	2,234	4,315
กศน.จังหวัดลำปาง	-	1,014	2,559	3,851	7,424
กศน.จังหวัดลำพูน	-	447	1,196	1,892	3,535
เขตตรวจราชการที่ 15	19	6,296	11,947	16,753	35,015
กศน.จังหวัดเชียงราย	-	3,995	5,669	7,319	16,983
กศน.จังหวัดพะเยา	-	700	2,001	3,147	5,848
กศน.จังหวัดแพร่	-	995	1,566	2,855	5,416
กศน.จังหวัดน่าน	6	827	1,819	3,410	6,062
เขตตรวจราชการที่ 15	6	6,517	11,055	16,731	34,309
กศน.จังหวัดตาก	-	4,784	2,271	2,896	9,951
กศน.จังหวัดพิษณุโลก	-	341	3,183	5,042	8,566

จังหวัด	ระดับการศึกษา (คน)				รวม (คน)
	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	
กศน.จังหวัดเพชรบูรณ์	-	1,407	4,399	6,338	12,144
กศน.จังหวัดสุโขทัย	-	714	2,375	3,503	6,592
กศน.จังหวัดอุดรดิตถ์	-	591	1,951	3,542	6,084
เขตตรวจราชการที่ 17	-	7,837	14,179	21,321	43,337
กศน.จังหวัดกำแพงเพชร	-	384	2,540	3,292	6,216
กศน.จังหวัดนครสวรรค์	-	736	5,861	8,498	15,095
กศน.จังหวัดพิจิตร	-	418	2,013	3,003	5,434
กศน.จังหวัดอุทัยธานี	-	208	1,690	2,418	4,316
เขตตรวจราชการที่ 18	-	1,746	12,104	17,211	31,061
รวมจำนวนนักศึกษา	25	22,396	49,285	72,016	143,722

จากตารางที่ 18 พบว่า นักศึกษาสังกัด กศน. ในเขตตรวจราชการที่ 15 ปีการศึกษา 2/2562 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 25 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 22,396 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49,285 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 72,016 คน เมื่อพิจารณาตามเขตตรวจราชการ ปรากฏว่า เขตตรวจราชการที่ 15 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 19 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 6,296 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11,947 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16,753 คน เขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 6 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 6,517 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11,055 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16,731 คน เขตตรวจราชการที่ 17 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 7,837 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 14,179 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 21,321 คน เขตตรวจราชการที่ 18 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 1,746 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 12,104 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 17,211 คน

ตารางที่ 19 จำนวนครู สังกัด กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามเขตตรวจราชการ และประเภทครู

จังหวัด	ประเภทของครู (คน)			รวม (คน)
	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ครูจ้างสอน	
กศน.จังหวัดเชียงใหม่	32	279	449	760
กศน.จังหวัดแม่ฮ่องสอน	16	209	-	225
กศน.จังหวัดลำปาง	12	124	33	169

จังหวัด	ประเภทของครู (คน)			รวม (คน)
	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ครูจ้างสอน	
กศน.จังหวัดลำพูน	20	82	6	108
เขตตรวจราชการที่ 15	80	694	488	1,262
กศน.จังหวัดเชียงราย	41	365	51	457
กศน.จังหวัดพะเยา.	5	107	43	155
กศน.จังหวัดแพร่	7	108	15	130
กศน.จังหวัดน่าน.	37	256	6	299
เขตตรวจราชการที่ 16	90	836	115	1,041
กศน.จังหวัดตาก	16	309	-	325
กศน.จังหวัดพิษณุโลก	25	127	-	152
กศน.จังหวัดเพชรบูรณ์	17	158	39	214
กศน.จังหวัดสุโขทัย	25	117	20	162
กศน.จังหวัดอุตรดิตถ์	25	121	-	146
เขตตรวจราชการที่ 17	108	832	59	999
กศน.จังหวัดกำแพงเพชร	12	109	5	126
กศน.จังหวัดนครสวรรค์	30	183	2	215
กศน.จังหวัดพิจิตร	11	118	9	138
กศน.จังหวัดอุทัยธานี	20	84	2	106
เขตตรวจราชการที่ 18	73	494	18	585
รวมจำนวนครู	351	2,856	680	3,887

จากตารางที่ 19 พบว่า ครู สังกัด กศน. ในพื้นที่ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,887 คน
จำแนกเป็น ครูข้าราชการ จำนวน 351 คน ครูพนักงานราชการ จำนวน 2,856 คน ครูจ้างสอน จำนวน 5 คน

เมื่อจำแนกตามเขตตรวจราชการ พบว่า เขตตรวจราชการที่ 15 จำนวน 1,262 คน ประกอบด้วย
ครูข้าราชการ จำนวน 80 คน ครูพนักงานราชการ จำนวน 694 คน และครูจ้างสอน จำนวน 488 คน เขตตรวจ
ราชการที่ 16 จำนวน 1,041 คน ประกอบด้วย ครูข้าราชการ จำนวน 90 คน ครูพนักงานราชการ จำนวน 836 คน
และครูจ้างสอน จำนวน 115 คน เขตตรวจราชการที่ 17 จำนวน 999 คน ประกอบด้วยครูข้าราชการ จำนวน 108 คน
ครูพนักงานราชการ จำนวน 832 คน และครูจ้างสอน จำนวน 59 คน เขตตรวจราชการที่ 18 จำนวน 585 คน
ประกอบด้วย ครูข้าราชการ จำนวน 73 คน ครูพนักงานราชการ จำนวน 494 คน และครูจ้างสอน จำนวน 18 คน

ข้อมูลสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษา

โดยการเปรียบเทียบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจากคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O-NET)
- 2) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (Vocational National Education Test หรือ V-NET)
- 3) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านพระพุทธศาสนา (Buddhism National Educational Test หรือ B-NET)
- 4) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National

Education Test หรือ N-NET)

อักษรย่อที่ใช้ในเอกสาร ดังนี้

ศธก.	หมายถึง สำนักงานศึกษาธิการภาค
ศจก.	หมายถึง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
สพฐ.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สช.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
สกอ.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
อปท.	หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ตชด.	หมายถึง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
โสมสคู	หมายถึง โสมสคู
พศ.	หมายถึง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
บัณฑิตฯ	หมายถึง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
พลศึกษา	หมายถึง สถาบันพลศึกษา
ปวช.	หมายถึง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ปวส.	หมายถึง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ป.ตรี	หมายถึง ระดับปริญญาตรี
สอศ.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กศน.	หมายถึง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
การศึกษาพิเศษ	หมายถึง สำนักการศึกษาพิเศษ
ไม่ระบุ	หมายถึง โรงเรียนที่ไม่ได้มีการระบุสังกัด

1. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O-NET)

ข้อสอบมีทั้งหมด 5 กลุ่มสาระวิชา คือ

1. ภาษาไทย
2. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ภาษาอังกฤษ
4. คณิตศาสตร์
5. วิทยาศาสตร์

1.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560-2562

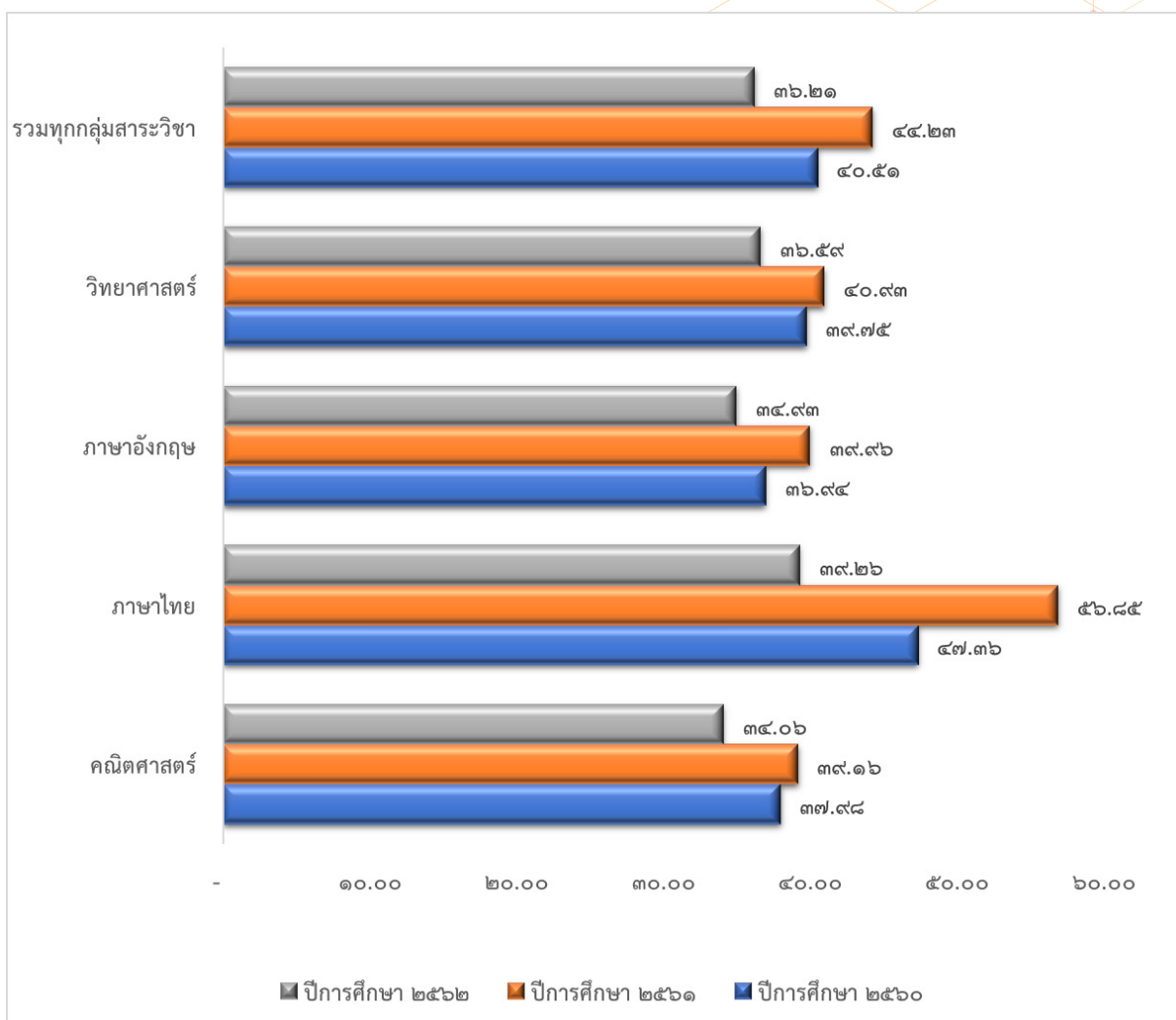
ตารางที่ 20 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มสาระวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
คณิตศาสตร์	37.98	37.12	39.16	37.50	34.06	32.90
ภาษาไทย	47.36	46.58	56.85	55.9	39.26	38.67
ภาษาอังกฤษ	36.94	36.34	39.96	39.24	34.93	34.42
วิทยาศาสตร์	39.75	39.12	40.93	39.93	36.59	35.55
สังคมศึกษา	-	-	-	-	-	-
รวมทุกกลุ่มสาระวิชา	40.51	39.79	44.23	43.14	36.21	35.39

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 20 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในทุกสังกัดภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560, 2561, 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่ม สาระวิชาเท่ากับ 40.51, 44.23, 36.21 ตามลำดับ ซึ่ง พบว่า ปีการศึกษา 2560, 2561, 2562 มีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มสาระวิชา พบว่า ทุกกลุ่มสาระวิชา มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามสาระวิชา

จากแผนภาพที่ 7 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 47.36 รองลงมาได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 39.75 และวิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับ 37.98 ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 36.94 ปีการศึกษา 2561 วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 56.85 รองลงมาได้แก่วิชา วิทยาศาสตร์ เท่ากับ 40.93 และวิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 39.96 ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 39.16 และปีการศึกษา 2562 วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 39.26 รองลงมาได้แก่วิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 36.59 และวิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 34.93 ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 34.06

1.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2562

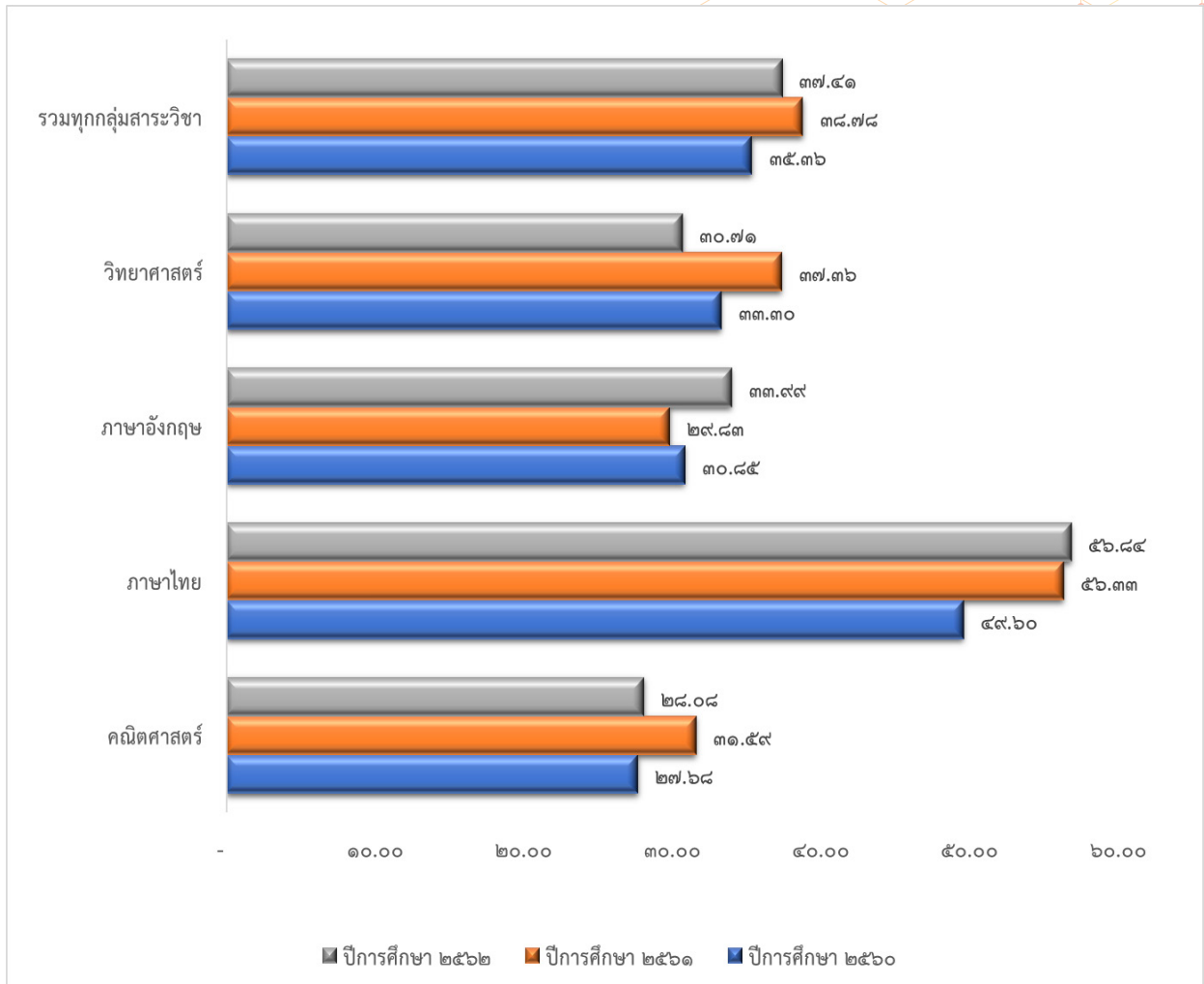
ตารางที่ 21 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มสาระวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
คณิตศาสตร์	27.68	26.30	31.59	30.04	28.08	26.73
ภาษาไทย	49.60	48.29	56.33	54.42	56.84	55.14
ภาษาอังกฤษ	30.85	30.45	29.83	29.45	33.99	33.25
วิทยาศาสตร์	33.30	32.28	37.36	36.10	30.71	30.07
สังคมศึกษา	-	-	-	-	-	-
รวมทุกกลุ่มสาระวิชา	35.36	34.33	38.78	37.50	37.41	36.30

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 21 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกสังกัดภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่ม สาระวิชา เท่ากับ 35.36, 38.78 และ 37.41 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และเมื่อ พิจารณาตามกลุ่มสาระวิชา พบว่า ทุกกลุ่มสาระวิชา มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา

จากแผนภาพที่ 8 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 พบว่า วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 49.60 รองลงมาได้แก่ วิชา วิทยาศาสตร์ เท่ากับ 33.30 และวิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 30.85 ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 27.68 ปีการศึกษา 2561 วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 56.33 รองลงมาได้แก่วิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 37.36 และวิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับ 31.59 ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 29.83 และปีการศึกษา 2562 วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 56.84 รองลงมาได้แก่วิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 33.99 และวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 30.71 ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 28.08

1.3 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560-2562

ตารางที่ 22 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา

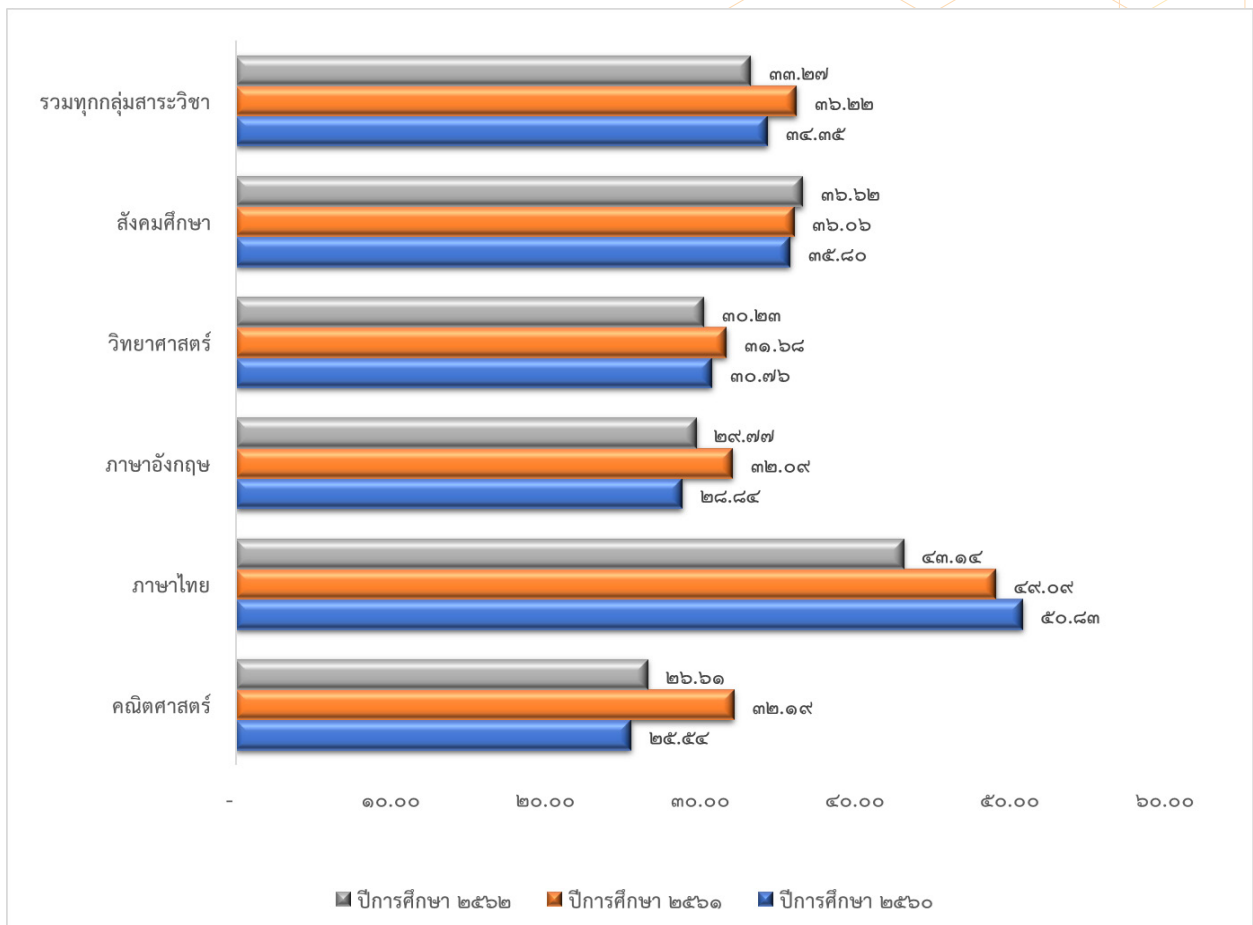
กลุ่มสาระวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
คณิตศาสตร์	25.54	24.53	32.19	30.72	26.61	25.41
ภาษาไทย	50.83	49.25	49.09	47.31	43.14	42.21
ภาษาอังกฤษ	28.84	28.31	32.09	31.41	29.77	29.20
วิทยาศาสตร์	30.76	29.37	31.68	30.51	30.23	29.20
สังคมศึกษา	35.80	34.70	36.06	35.16	36.62	35.70
รวมทุกกลุ่มสาระวิชา	34.35	33.23	36.22	35.02	33.27	32.34

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 22 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในทุกสังกัดภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560, 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่ม สาระวิชาเท่ากับ 34.35, 36.22 และ 33.27 ตามลำดับซึ่งสูงกว่าระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาตามกลุ่ม สาระวิชา พบว่า ทุกกลุ่มสาระวิชามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา

จากแผนภาพที่ 9 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 50.83 รองลงมาได้แก่ วิชาสังคมศึกษา เท่ากับ 35.80 วิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 30.36 และ วิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 28.84 ส่วน วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 25.54 ปีการศึกษา 2561 วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 49.09 รองลงมาได้แก่ วิชาสังคมศึกษา เท่ากับ 36.06 วิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 31.18 และ วิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับ 32.19 ส่วน วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 32.09 และปีการศึกษา 2562 พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 43.14 รองลงมาได้แก่ วิชาสังคมศึกษา เท่ากับ 36.62 วิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 30.23 และ วิชาภาษาอังกฤษ เท่ากับ 29.77 ส่วน วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 26.61

2. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (Vocational National Education Test หรือ V-NET)

เป็นการทดสอบวัดความรู้มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาที่จะจบระดับชั้น ปวช.3 และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.) V-NET เทียบได้กับการทดสอบ O-NET ของนักเรียนสายสามัญที่จะสำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการสอบ V-NET

การทดสอบ V-NET เป็นการสอบวัดมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ต้นสังกัด และสถานศึกษาในการที่จะทราบมาตรฐานการเรียนการสอน ของครูและนักศึกษา ผลการทดสอบ V-NET สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครู อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้นได้ รวมทั้งการนำผลการสอบ V-NET ไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

2.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2560 - 2562

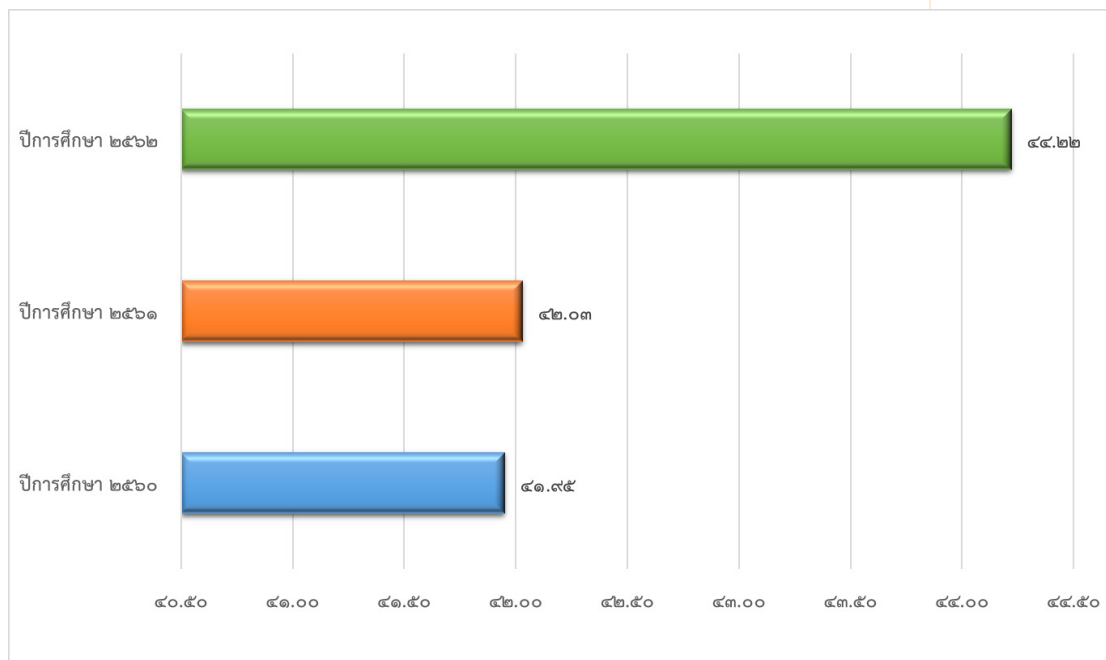
ตารางที่ 23 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2560 - 2562

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวช.	41.95	41.60	42.03	41.63	44.22	43.63

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 23 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ในทุกสังกัดภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560, 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 41.95, 42.03 และ 44.22 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2560 – 2562 รายวิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวช.

จากแผนภาพที่ 10 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2560 - 2562 รายวิชา ความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวช. เปรียบเทียบในช่วงปีการศึกษา 2560 – 2562 พบว่า ในปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.22 ซึ่งสูงที่สุด ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 42.03 และ ในปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 41.95 ตามลำดับ

2.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) ปีการศึกษา 2560 – 2562

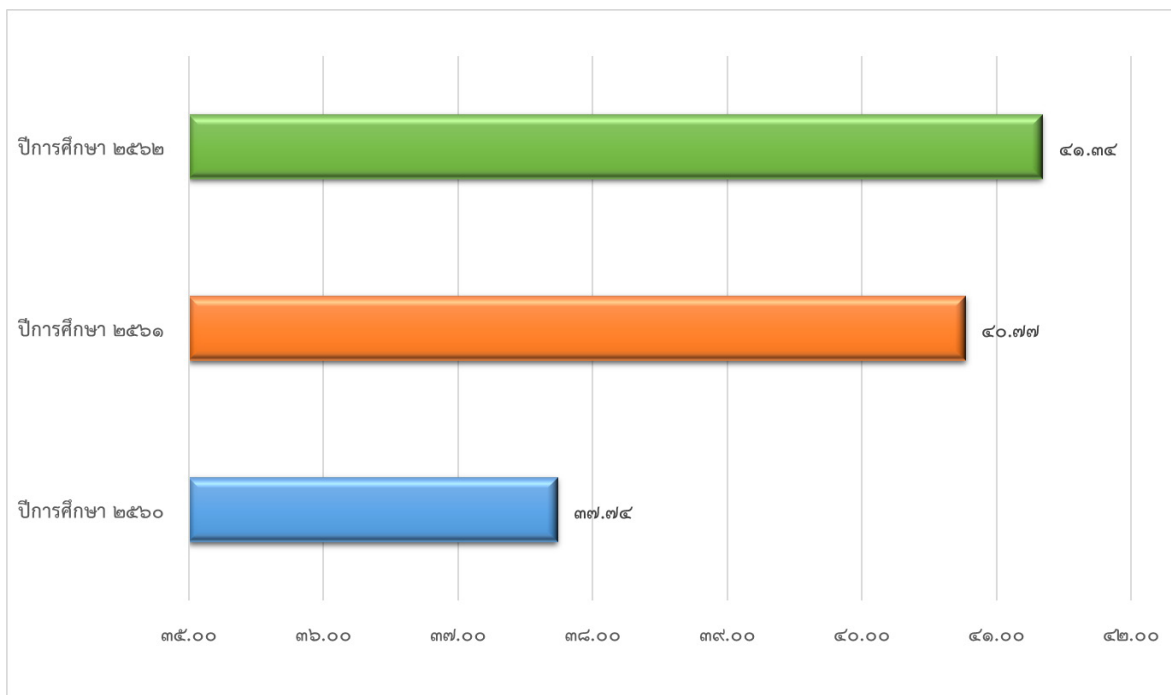
ตารางที่ 24 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) ปีการศึกษา 2560 – 2562 รายวิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส.

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส.	37.74	37.11	40.77	40.04	41.34	40.75

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 24 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) ในทุกสังกัดภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560, 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 37.74, 40.77 และ 41.34 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา(V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) ปีการศึกษา 2560 – 2562 รายวิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส.

จากแผนภาพที่ 11 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2) รายวิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส. เปรียบเทียบในช่วงปีการศึกษา 2559 – 2561 พบว่า ในปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 41.34 ซึ่งสูงที่สุด ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 40.77 และในปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 37.74

3. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านพระพุทธศาสนา(Buddhism National Educational Test หรือ B-NET)

วัตถุประสงค์ของการสอบ B-NET

1. เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนตามหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในวิชาพุทธประวัติและธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลี
2. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษา
3. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ
4. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา
5. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

B-NET จัดสอบให้ใคร

B-NET จัดสอบให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในวิชาพุทธประวัติและธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลีในระดับชั้น ม.3 และ ม.6

3.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2562

ตารางที่ 25 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET)

ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา

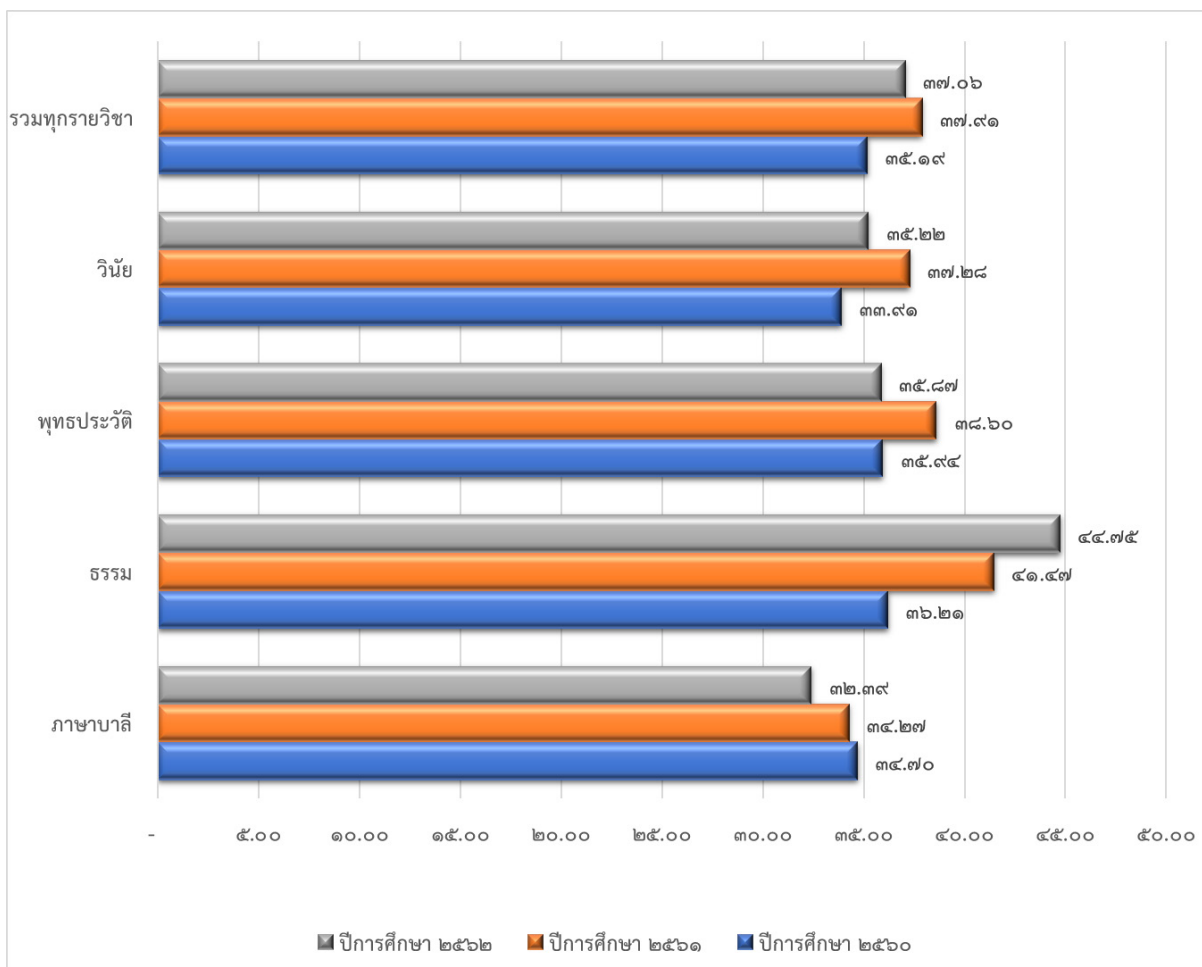
รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ภาษาบาลี	34.70	33.51	34.27	34.11	32.39	31.59
ธรรม	36.21*	36.85	41.47	40.82	44.75	43.89
พุทธประวัติ	35.94*	36.50	38.60	37.03	35.87	34.58
วินัย	33.91*	34.04	37.28	36.59	35.22	34.51
รวมทุกรายวิชา	35.19*	35.23	37.91	37.14	37.06	36.15

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 25 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเหนือ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 37.91, 37.06 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาตามรายวิชา พบว่าปีการศึกษา 2561 และ 2562 ทุกรายวิชา มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกรายวิชา และปีการศึกษา 2560 มี

รายวิชาภาษาบาลี มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ส่วนรายวิชา ธรรม พุทธประวัติ และวินัย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ

แผนภาพที่ 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา(B-Net) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา

จากแผนภาพที่ 12 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปีการศึกษา 2560 วิชาธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 36.21 รองลงมาได้แก่ วิชาพุทธประวัติ เท่ากับ 35.94 และวิชาภาษาบาลี เท่ากับ 34.70 ส่วนวิชาวินัย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 33.91 ปีการศึกษา 2561 พบว่าวิชาธรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 41.47 รองลงมาได้แก่วิชาพุทธประวัติ เท่ากับ 38.60 และวิชาวินัย เท่ากับ 37.28 ส่วนวิชาภาษาบาลี มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 34.27 และปีการศึกษา 2562 พบว่าสาขาวิชาธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 44.75 รองลงมาได้แก่ วิชาพุทธประวัติ เท่ากับ 35.87 และวิชาวินัย เท่ากับ 35.22 ส่วนวิชาภาษาบาลี มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 32.39

3.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560-2562

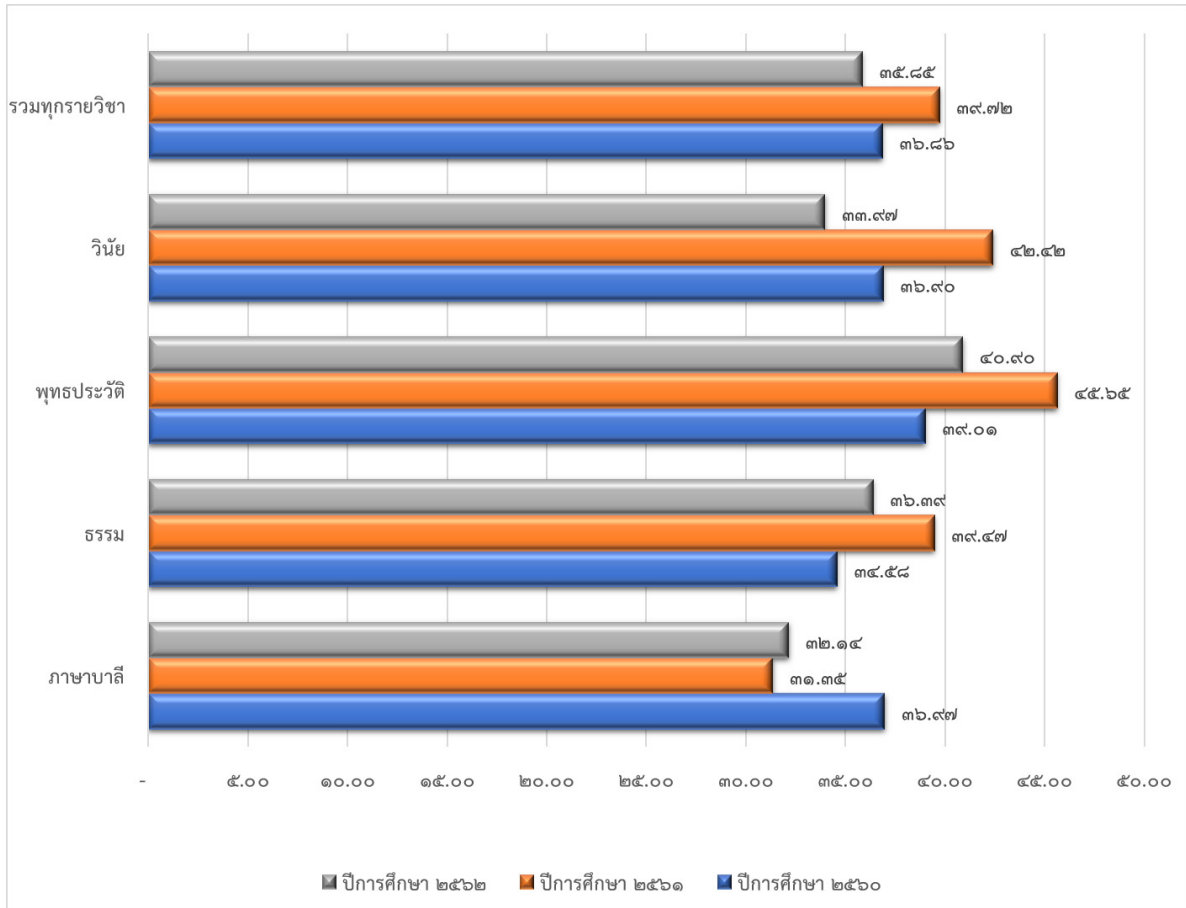
ตารางที่ 26 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ภาษาบาลี	36.97	34.55	31.35*	31.96	32.14	31.96
ธรรม	34.58*	35.15	39.47	38.62	36.39	36.07
พุทธประวัติ	39.01	38.53	45.65	43.62	40.90*	41.49
วินัย	36.90	36.88	42.42	41.90	33.97*	34.60
รวมทุกรายวิชา	36.86	36.28	39.72	39.03	35.85*	36.03

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 26 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560 และ 2561 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 36.86 และ 39.72 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนในปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 35.85 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาตามรายวิชา พบว่า ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยวิชาธรรม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนวิชาภาษาบาลี ธรรม และพุทธประวัติมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาบาลี ต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนวิชาธรรม พุทธประวัติ และวินัยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ และ ปีการศึกษา 2562 มีวิชาพุทธประวัติและวิชาวินัยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ส่วนวิชาภาษาบาลี และธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ

แผนภาพที่ 13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา

จากแผนภาพที่ 13 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปีการศึกษา 2560 วิชาพุทธประวัติมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 39.01 รองลงมาได้แก่ วิชาภาษาบาลี วิชาวินัย และวิชาธรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.97, 36.90 และ 34.58 ตามลำดับ และปีการศึกษา 2561 วิชาพุทธประวัติมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 45.65 รองลงมาได้แก่ วิชาวินัย วิชาธรรม และวิชาภาษาบาลี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 42.42, 39.47 และ 31.35 ตามลำดับ ส่วนปีการศึกษา 2562 วิชาพุทธประวัติมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 40.90 รองลงมาได้แก่วิชาธรรม วิชาวินัย และวิชาภาษาบาลี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.39, 33.97 และ 32.14 ตามลำดับ

4. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test หรือ N-NET)

เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ให้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์ของการทดสอบ N-NET

1. เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
3. เพื่อประกอบการสำเร็จการศึกษา
4. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

4.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560-2562

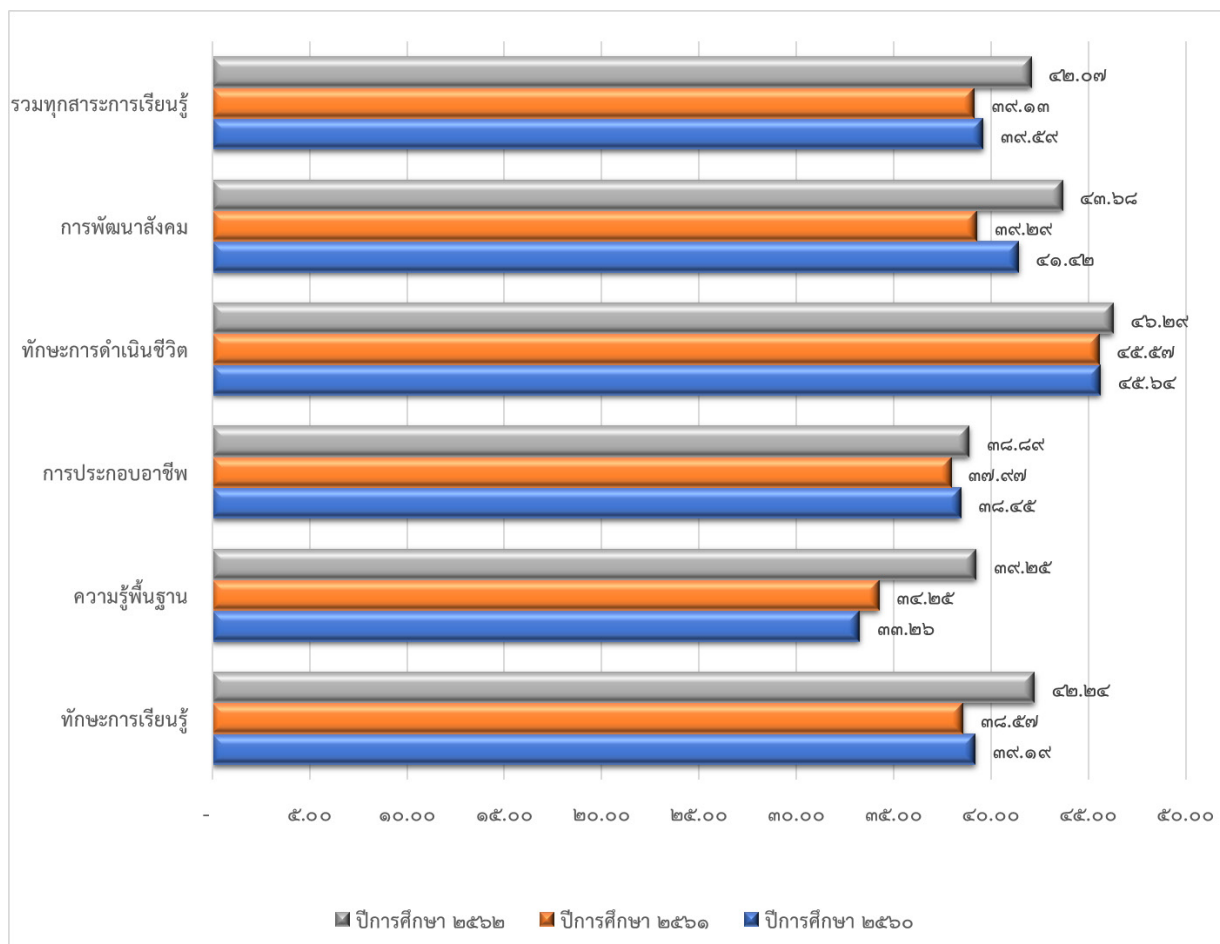
ตารางที่ 27 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน(N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนก ตามสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ทักษะการเรียนรู้	39.19*	40.64	38.57*	40.50	42.24*	44.79
ความรู้พื้นฐาน	33.26*	34.78	34.25*	36.35	39.25*	40.06
การประกอบอาชีพ	38.45*	41.52	37.97*	40.78	38.89*	39.94
ทักษะการดำเนินชีวิต	45.64*	49.52	45.57*	49.10	46.29*	47.17
การพัฒนาสังคม	41.42*	44.31	39.29*	41.95	43.68*	45.18
รวมทุกสาระการเรียนรู้	39.59*	42.15	39.13*	41.52	42.07*	42.99

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 27 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560, 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 39.59, 39.13 และ 42.07 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกปีการศึกษา และเมื่อพิจารณาตามสาระการเรียนรู้ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกสาระการเรียนรู้ และทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 14 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2560 สาระทักษะการดำเนินชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 45.64 รองลงมาได้แก่ สาระการพัฒนาสังคม สาระทักษะการเรียนรู้ สาระการประกอบอาชีพ และสาระความรู้พื้นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.42, 39.19, 38.45 และ 33.26 ตามลำดับ ปีการศึกษา 2561 สาระทักษะการดำเนินชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 45.57 รองลงมาได้แก่ สาระการพัฒนาสังคม สาระทักษะการเรียนรู้ สาระการประกอบอาชีพ และสาระความรู้พื้นฐาน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 39.29, 38.57, 37.97 และ 34.25 ตามลำดับ ส่วนปีการศึกษา 2562 สาระทักษะการดำเนินชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 46.29 รองลงมาได้แก่ สาระการพัฒนาสังคม สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน และ สาระการประกอบอาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.68, 42.24, 39.25 และ 38.89 ตามลำดับ

4.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560-2562

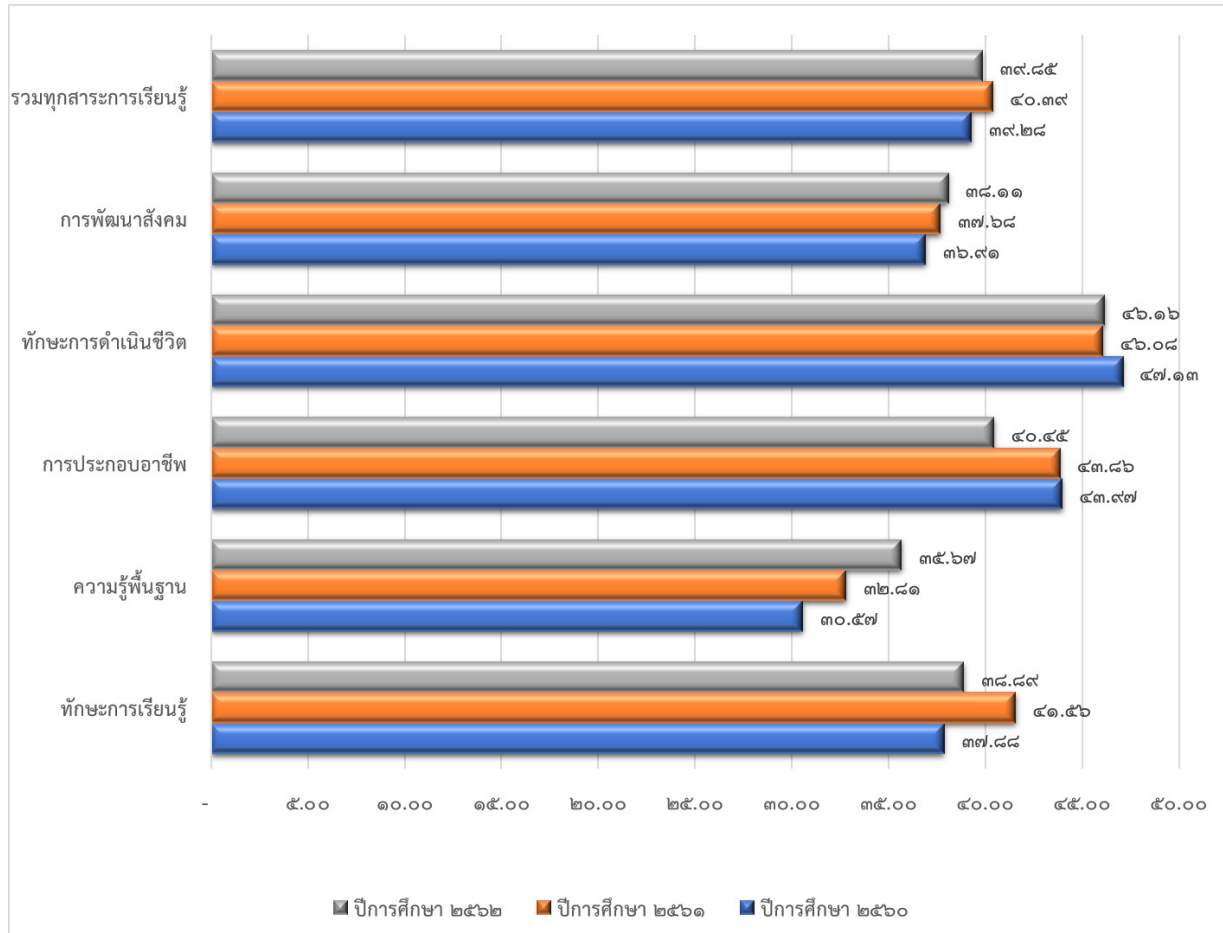
ตารางที่ 28 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน(N-NET)
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ทักษะการเรียนรู้	37.88	36.92	41.56	40.45	38.89	37.54
ความรู้พื้นฐาน	30.57	30.33	32.81	32.11	35.67	34.48
การประกอบอาชีพ	43.97	42.54	43.86	42.34	40.45	38.97
ทักษะการดำเนินชีวิต	47.13	45.36	46.08	44.35	46.16	44.02
การพัฒนาสังคม	36.91	36.27	37.68	36.76	38.11	36.56
รวมทุกสาระการเรียนรู้	39.28	38.97	40.39	38.50	39.85	38.14

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 28 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560, 2561 และ 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกสาระการเรียนรู้เท่ากับ 39.28, 40.39 และ 39.85 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาตามสาระการเรียนรู้ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกสาระการเรียนรู้ และทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 15 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 15 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ปีการศึกษา 2560 สาระทักษะการดำเนินชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 47.13 รองลงมาได้แก่ สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระการพัฒนาสังคม และสาระความรู้พื้นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.97, 37.88, 36.91 และ 30.57 ตามลำดับ และปีการศึกษา 2561 สาระทักษะการดำเนินชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 46.08 รองลงมาได้แก่ สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระการพัฒนาสังคม และสาระความรู้พื้นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.86, 41.56, 37.68 และ 32.81 ตามลำดับ ส่วนปีการศึกษา 2562 สาระทักษะการดำเนินชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 46.16 รองลงมาได้แก่ สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระการพัฒนาสังคม และสาระความรู้พื้นฐาน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 40.45, 38.89, 38.11 และ 35.67 ตามลำดับ

4.3 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2560-2562

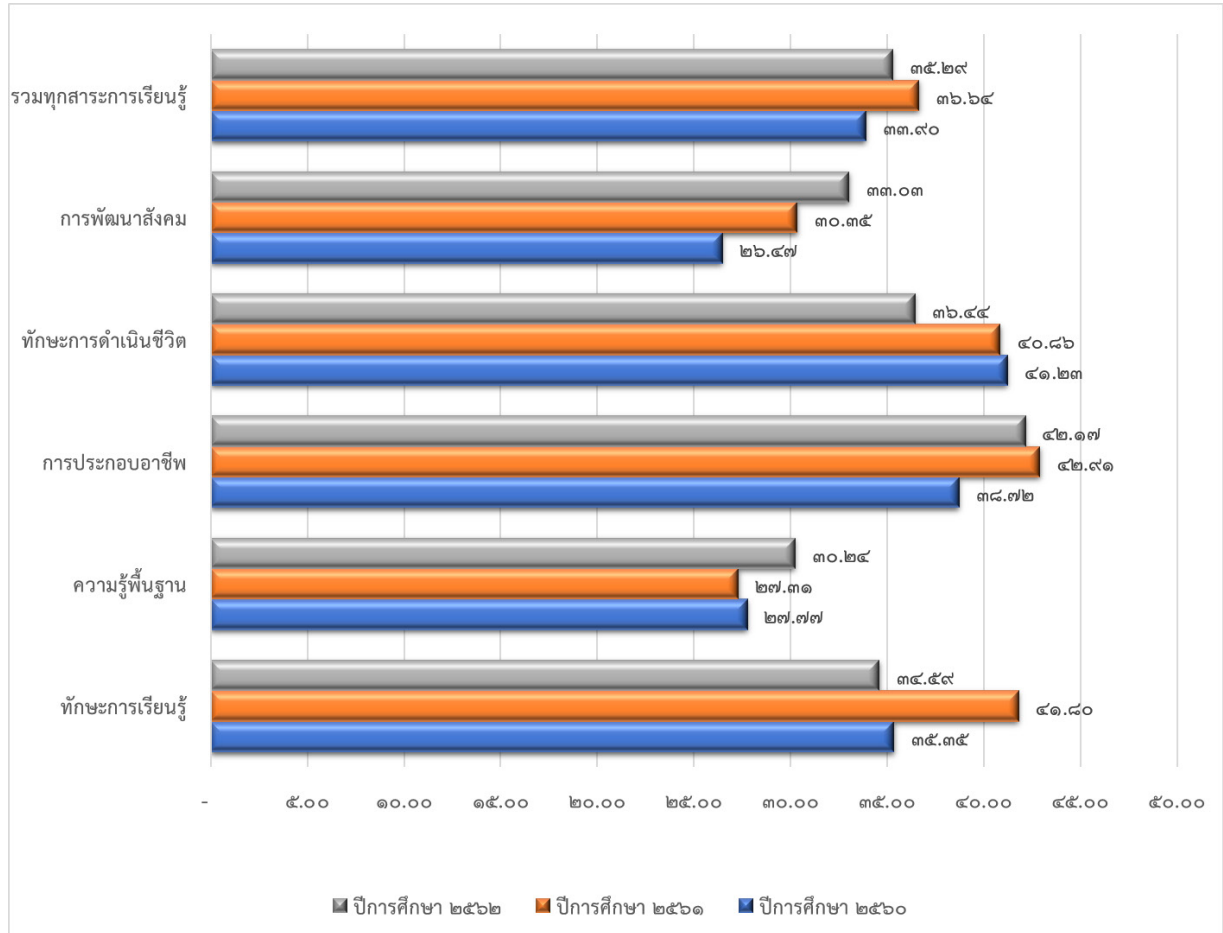
ตารางที่ 29 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน(N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย					
	ปีการศึกษา 2560		ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ	ภาคเหนือ	ประเทศ
ทักษะการเรียนรู้	35.35	34.50	41.80	40.56	34.59	33.90
ความรู้พื้นฐาน	27.77	27.48	27.31	26.89	30.24	29.32
การประกอบอาชีพ	38.72	37.56	42.91	41.41	42.17	40.49
ทักษะการดำเนินชีวิต	41.23	39.61	40.86	39.36	36.44	34.86
การพัฒนาสังคม	26.47	25.95	30.35	29.54	33.03	31.92
รวมทุกสาระการเรียนรู้	33.90	33.01	36.64	34.20	35.29	33.78

* หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากตารางที่ 29 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเหนือ ปีการศึกษา 2560, 2561, 2562 มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 33.90, 36.64 และ 35.29 ตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกปีการศึกษา และเมื่อพิจารณาตามสาระการเรียนรู้ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกสาระการเรียนรู้ และทุกปีการศึกษา

แผนภาพที่ 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2560-2562
จำแนกตามสาระการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 16 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ปีการศึกษา 2560 สาระทักษะการดำเนินชีวิต มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 41.23 รองลงมาได้แก่ สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน และสาระการพัฒนาสังคม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 38.72, 35.35, 27.77 และ 26.47 ตามลำดับ ปีการศึกษา 2561 พบว่าสาระการประกอบอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 42.91 รองลงมาได้แก่ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระการพัฒนาสังคม สาระความรู้พื้นฐาน และโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.80, 40.86, 30.35 และ 27.31 ตามลำดับ ส่วนในปีการศึกษา 2562 สาระการประกอบอาชีพมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 42.17 รองลงมาได้แก่ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระทักษะการเรียนรู้ สาระการพัฒนาสังคม และสาระความรู้พื้นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.44, 34.59, 33.03 และ 30.24 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ (SWOT Analysis)

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นประเด็นสำคัญ

1.1 กรอบการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง และจุดอ่อน) โดยพิจารณาจากด้านที่สำคัญ 6 ด้าน ซึ่งประยุกต์จากแนวคิด 7's Model ของ McKinsey ได้แก่

1. โครงสร้างนโยบายสถานศึกษา
2. ผลผลิตและการบริการ
3. บุคลากร
4. ประสิทธิภาพทางการเงิน
5. วัสดุอุปกรณ์
6. การบริหารจัดการ

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญสภาพแวดล้อมภายใน

ด้าน	ประเด็นสำคัญ	จุดแข็ง (+)/ จุดอ่อน (-)
โครงสร้างนโยบายสถานศึกษา	1. เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ที่มีศักยภาพพร้อมรองรับผู้เรียนในอาเซียน โดยมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และขึ้นพื้นฐานของภาครัฐและเอกชน ทุกระดับที่หลากหลายมีคุณภาพและมีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก	+
	2. มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+
	3. มีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบในการพัฒนาอาชีพและยกระดับคุณภาพที่หลากหลาย และได้รับการยอมรับจากชุมชน	+
	4. มีความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐานรองรับธุรกิจบริการทางการศึกษา เช่น ศูนย์การประชุมนานาชาติ เป็นต้น	+
	5. มีวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของแต่ละกลุ่มจังหวัดที่ชัดเจน นำไปสู่การบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานและการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่	+
	6. บุคลากรยังขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษา	-

ด้าน	ประเด็นสำคัญ	จุดแข็ง (+)/ จุดอ่อน (-)
ผลผลิตและการบริการ	- คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ - คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ - คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net) ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ - คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net) ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ - การผลิตผู้เรียนยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น และการได้รับเงินเดือนน้อยกว่าการจ้างงานที่ไม่ตรงตามสายงานหรือความต้องการของตลาด เป็นต้น	+ + + + -
บุคลากร	- มีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในพื้นที่จำนวนมาก ที่ได้รับการยอมรับและพร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น - หน่วยงานการศึกษาหลายแห่งยังมีจำนวนครูไม่เพียงพอ บางแห่งครูเกิน ครูสอนไม่ตรงกับวุฒิที่จบมา รวมทั้งขาดบุคลากรสายสนับสนุนด้านการศึกษา - บุคลากรทางการศึกษา จำนวนมากยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นต้องการปฏิบัติงาน	+ - -

ด้าน	ประเด็นสำคัญ	จุดแข็ง (+)/ จุดอ่อน (-)
ประสิทธิภาพทางการเงิน	1. สถานศึกษาในพื้นที่หลายแห่งได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเพิ่มเติม จากเครือข่ายผู้ปกครองหรือท้องถิ่นในการจัดการศึกษา 2. สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากรัฐที่จัดสรรอุดหนุนด้านการศึกษายังไม่เพียงพอ ทำให้ต้องระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้ปกครองหรือท้องถิ่น 3. ผู้ปกครองจำนวนมากประสบปัญหาด้านการเงิน อันเนื่องมาจากแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่ทุรกันดาร ช่องทางในการทำมาหากินน้อย การคมนาคมลำบาก ส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ หรือสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่	+ - -
วัสดุอุปกรณ์	1. สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนที่เพียงพอ 2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน บางส่วนไม่ทันสมัย รวมถึงมีงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษาไม่เพียงพอ	+ -
การบริหารจัดการ	1. มีระบบติดตามตรวจสอบที่เข้มแข็งโดยชุมชน เอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและระบบควบคุม ภายในทำให้บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษา ทำงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 2. จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 3. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นระบบ ขาดการแนะแนวชี้แนะในการรู้จักตนเองและการศึกษาต่อของผู้เรียน เช่น การศึกษาต่อในสายอาชีพมีน้อย ซึ่งกลุ่มตลาดแรงงานมีความต้องการมาก เป็นต้น 4. การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูผู้สอน การจัดสรรงบประมาณ รวมถึงอาคารสถานที่ ในสถานศึกษาพื้นที่ทุรกันดารกับพื้นที่เมือง ยังมีความแตกต่างกัน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	+ - - -

1.2 กรอบการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส และอุปสรรค) โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบ 5 ด้าน ซึ่งประยุกต์จากทฤษฎี PESTEL Analysis แนวคิดของFrancis J. Aguilar ได้แก่

1. สังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. เศรษฐกิจ (Economic)
4. กฎหมายและการเมือง (Politics)
5. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Environment)

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญสภาพแวดล้อมภายนอก

ด้าน	ประเด็นสำคัญ	โอกาส (+)/ อุปสรรค (-)
สังคมและวัฒนธรรม	1. ภาคเหนือมีทุนทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่งดงาม ผู้คนมีความเป็นมิตร รวมถึงความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ที่เป็นอัตลักษณ์อันทรงคุณค่า	+
	2. ความหลากหลายของชนเผ่าพื้นที่สูง และชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	-
	3. สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชัน มีพื้นที่กว้างขวางและระยะทางแต่ละพื้นที่ห่างไกล และการคมนาคมไม่สะดวกปลอดภัย ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสการเข้าถึงทางการศึกษา	-
	4. ค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ไม่ตอบรับกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลที่ต้องการให้อัตราการเข้าเรียนในสายอาชีวศึกษามากกว่าสายสามัญ ทำให้การผลิตกำลังคนในสายอาชีวศึกษาไม่ตรงกับเป้าหมายและความต้องการของตลาดแรงงาน	-
	5. อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนเด็กนักเรียน ที่เป็นปัจจัยตัวป้อนเข้าสู่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนที่ลดลงมากหรือไม่มีผู้เรียน ซึ่งส่งต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาในพื้นที่	-

ด้าน	ประเด็นสำคัญ	โอกาส (+)/ อุปสรรค (-)
	6. การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรและแฝงเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาสะสม และผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ระบบสาธารณสุขโรค และโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การออกกลางคัน	
เทคโนโลยี	1. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สามารถนำมาช่วยในการบริหารจัดการภาคส่วนต่างๆ ได้ทั้งสถานศึกษา ภาครัฐ และเอกชนที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ และลดต้นทุน	+
	2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทั่วถึงทุกพื้นที่ ทำให้การจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม แก้ไขการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้ เช่น การศึกษาออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) และออนไลน์ (On line) เป็นต้น	+
	3. สังคมยุคดิจิทัล (โลกเสมือนจริง) ที่ขาดการควบคุมการใช้ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต และความสัมพันธ์ในสังคม/ครอบครัว	-
เศรษฐกิจ	1. ภาคเหนือมีฐานเศรษฐกิจที่เป็นต้นทุนกระจายตัวในภาคการผลิตหลายสาขา เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ทำให้เกิดรายได้ และช่องทางทำงานของคนในพื้นที่	+
	2. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังทำให้คนยากจนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสูงกว่าครอบครัวที่ร่ำรวย โดยเฉพาะครอบครัวที่อาศัยบนพื้นที่สูง หรือในพื้นที่ทุรกันดาร หลายๆ ครั้งเด็กนักเรียนในกลุ่มยากจนจึงต้องลาเรียนบ่อยๆ หรือพักการเรียนไปเลย เพราะต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อให้พอค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพวันต่อวัน	-

ด้าน	ประเด็นสำคัญ	โอกาส (+)/ อุปสรรค (-)
	3. ปัญหาที่เกิดจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง และมีแนวโน้มอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น	-
กฎหมายและการเมือง	1. รัฐมีการประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและการเข้าถึงคุณภาพการศึกษายุคใหม่	+
	2. รัฐบาลมีนโยบาย ส่งเสริมให้ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมในระดับภูมิภาคอาเซียน อันส่งผลต่อการค้า การผลิตและการลงทุนทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้แต่ละจังหวัดในพื้นที่มีศักยภาพและเอื้อต่อการขยายตัวด้านการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่	+
	3. รัฐมีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี	+
	4. งบประมาณด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงบประมาณด้านบุคลากร ในขณะที่การจัดสรรเงินอุดหนุนยังไม่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่แท้จริงได้	-
	5. พื้นที่บางส่วนเป็นแนวตะเข็บชายแดน ประสบทั้งปัญหาเสียดินเนื่องจากมีช่องทางพักและลำเลียงยาเสพติดหลายช่องทาง ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การขอลี้ภัย การก่อการร้ายข้ามชาติ รวมทั้งนโยบายและสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านไม่แน่นอน ส่งผลต่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนในพื้นที่	-
สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	1. ภาคเหนือเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญหลายสาย และยังมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ที่ยังคงมีพืชพันธุ์ที่หลากหลาย นับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและมีคุณค่า	+
	2. สภาพแวดล้อมเป็นพิษอันเกิดจากปัญหาหมอกควัน ส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน	-

2. การหาค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอก และ สภาพแวดล้อมภายใน

ตารางที่ 32 ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอก

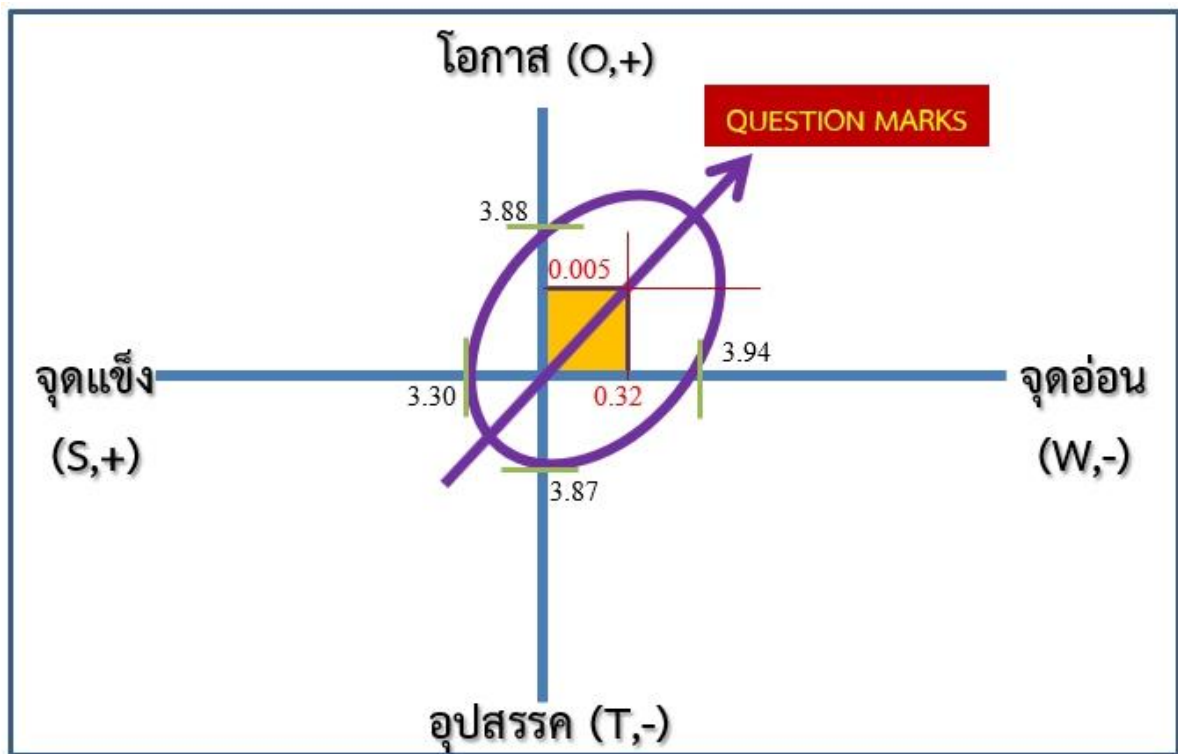
ปัจจัยภายนอก	น้ำหนัก คะแนน (เต็ม 1)	ค่าคะแนน		คะแนนจริง		สรุป
		โอกาส (1-5)	อุปสรรค (1-5)	โอกาส (+)	อุปสรรค (-)	
1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม	0.15	4	3.75	0.60	0.56	+ 0.04
2. ด้านเทคโนโลยี	0.25	3.63	4	0.91	1	- 0.09
3. ด้านเศรษฐกิจ	0.10	4.50	4.25	0.45	0.43	+ 0.02
4. ด้านการเมืองและกฎหมาย	0.30	3.58	3.75	1.07	1.13	- 0.06
5. ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	0.20	4.25	3.75	0.85	0.75	+ 0.10
สรุปปัจจัยภายนอก				3.88	3.87	+ 0.01
เฉลี่ยปัจจัยภายนอก				+ 0.005 (0.01/2)		

ตารางที่ 33 ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆ ของสภาพแวดล้อมภายใน

ปัจจัยภายใน	น้ำหนัก คะแนน (เต็ม 1)	ค่าคะแนน		คะแนนจริง		สรุป
		จุดแข็ง (1-5)	จุดอ่อน (1-5)	จุดแข็ง (+)	จุดอ่อน (-)	
1. ด้านโครงสร้างและนโยบาย	0.12	3.50	4.25	0.42	0.51	- 0.09
2. ด้านผลผลิตและการบริการ	0.25	2.75	4	0.69	1	- 0.31
3. ด้านบุคลากร	0.11	3.50	4.13	0.39	0.45	- 0.06
4. ด้านประสิทธิภาพการเงิน	0.20	3.50	4	0.70	0.80	- 0.10
5. ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.10	3.25	3.50	0.33	0.35	- 0.02
6. ด้านบริหารจัดการ	0.22	3.50	3.75	0.77	0.83	- 0.06
สรุปปัจจัยภายใน				3.30	3.94	- 0.64
เฉลี่ยปัจจัยภายใน				- 0.32 (0.64/2)		

3. ผลการวิเคราะห์ และการแปรผลสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน

แผนภาพที่ 17 แสดงกลยุทธ์จากการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก

3.1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

จากแผนภาพที่ 17 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ มีโอกาสต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (+3.88) และมีอุปสรรคในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (-3.87) ซึ่งสามารถประเมินได้ว่าสถานศึกษามีโอกาสที่ดีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (+0.01) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (+0.04)

โอกาส (+0.60) ภาคเหนือมีทุนทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม ผู้คนมีความเป็นมิตร รวมถึงความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ที่เป็นอัตลักษณ์อันทรงคุณค่า

อุปสรรค (-0.56) ความหลากหลายของชนเผ่าพันธุ์ที่สูง และชาติพันธุ์ที่ต่างกันอย่างกว้างขวาง ทำให้ยากต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชัน มีพื้นที่กว้างขวางและระยะทางแต่ละพื้นที่ห่างไกล และการคมนาคมไม่สะดวกปลอดภัย ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสการเข้าถึงทางการศึกษา ค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ไม่ตอบรับกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลที่ต้องการให้อัตราการเข้าเรียนในสายอาชีวศึกษามากกว่าสายสามัญ ทำให้การผลิตกำลังคนในสายอาชีวศึกษาไม่ตรงกับเป้าหมายและความต้องการของตลาดแรงงาน อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนเด็กนักเรียน ที่เป็นปัจจัยตัวป้อนเข้าสู่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนที่ลดลงมากหรือไม่มีผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากร

ทางการศึกษาในพื้นที่ การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรและแฝงเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาสะสม และผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ระบบสาธารณสุข โภชนา และโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การออกกลางคัน

2. เทคโนโลยี (-0.09)

โอกาส (+0.91) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สามารถนำมาช่วยในการบริหารจัดการภาคส่วนต่างๆ ได้ทั้งสถานศึกษา ภาครัฐและเอกชนที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ และลดต้นทุน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทั่วถึงทุกพื้นที่ ทำให้การจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม แกะไขการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้ เช่น การศึกษาออนไลน์ (On site) ออนไลน์ (On air) และออนไลน์ (On line) เป็นต้น

อุปสรรค (-1.00) สังคมยุคดิจิทัล (โลกเสมือนจริง) ที่ขาดการควบคุมการใช้ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต และความสัมพันธ์ในสังคม/ครอบครัว

3. เศรษฐกิจ (+0.02)

โอกาส (+0.45) ภาคเหนือมีฐานเศรษฐกิจที่เป็นต้นทุนกระจายตัวในภาคการผลิตหลายสาขา เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ทำให้เกิดรายได้และช่องทางทำงานของคนในพื้นที่

อุปสรรค (-0.43) ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังทำให้คนยากจนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษามากกว่าครอบครัวที่ร่ำรวย โดยเฉพาะครอบครัวที่อาศัยบนพื้นที่สูง หรือในพื้นที่ทุรกันดาร หลายๆ ครั้งเด็กนักเรียนในกลุ่มยากจนจึงต้องลาเรียนบ่อยๆ หรือพักการเรียนไปเลย เพราะต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อให้พอค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพวันต่อวัน ปัญหาที่เกิดจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ รายได้จากการประกอบอาชีพ ลดลง และมีแนวโน้มอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น

4. กฎหมายและการเมือง (-0.06)

โอกาส (+1.07) รัฐมีการประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ และการเข้าถึงคุณภาพการศึกษายุคใหม่ รัฐบาลมีนโยบาย ส่งเสริมให้ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมในระดับภูมิภาคอาเซียน อันส่งผลต่อการค้า การผลิตและการลงทุนทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้แต่ละจังหวัดในพื้นที่มีศักยภาพและเอื้อต่อการขยายตัวด้านการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ รัฐมีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

อุปสรรค (-1.13) งบประมาณด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงบประมาณด้านบุคลากร ในขณะที่การจัดสรรเงินอุดหนุนยังไม่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่แท้จริงได้ พื้นที่บางส่วนเป็นแนวตะเข็บชายแดน ประสบทั้งปัญหาเสียดินเนื่องจากมีช่องทางพักและลำเลียงยาเสพติดหลายช่องทาง ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การขอลี้ภัย การก่อการร้ายข้ามชาติ รวมทั้งนโยบายและสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านไม่แน่นอน ส่งผลต่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนในพื้นที่

5. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (+0.10)

โอกาส (+0.85) ภาคเหนือเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญหลายสาย และยังมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ที่ยังคงมีพืชพันธุ์ที่หลากหลาย นับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและมีคุณค่า

อุปสรรค (-0.75) สภาพแวดล้อมเป็นพิษอันเกิดจากปัญหาหมอกควัน ส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

3.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จากแผนภาพที่ 17 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ มีจุดแข็งต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (+3.30) และมีจุดอ่อนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (-3.94) ซึ่งสามารถประเมินได้ว่าสถานศึกษามีจุดอ่อนต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (-0.64) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ด้านโครงสร้างและนโยบาย (-0.09)

จุดแข็ง (+0.42) เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ที่มีศักยภาพพร้อมรองรับผู้เรียนในอาเซียน โดยมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและขั้นพื้นฐานของภาครัฐและเอกชน ทุกระดับที่หลากหลายมีคุณภาพและมีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบในการพัฒนาอาชีพและยกระดับคุณภาพที่หลากหลาย และได้รับการยอมรับจากชุมชน มีความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐานรองรับธุรกิจบริการทางการศึกษา เช่น ศูนย์การประชุมนานาชาติ เป็นต้น มีวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของแต่ละกลุ่มจังหวัดที่ชัดเจน นำไปสู่การบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานและการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่

จุดอ่อน (-0.51) บุคลากรยังขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษา

2. ผลผลิตและการบริการ (-0.31)

จุดแข็ง (+0.69) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net) ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net) ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

จุดอ่อน (-1.00) การผลิตผู้เรียนยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น และการได้รับเงินเดือนน้อยจากการจ้างงานที่ไม่ตรงตามสายงานหรือความต้องการของตลาด เป็นต้น

3. บุคลากร (-0.06)

จุดแข็ง (+0.39) มีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในพื้นที่จำนวนมาก ที่ได้รับการยอมรับและพร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น

จุดอ่อน (-0.45) หน่วยงานการศึกษาหลายแห่งยังมีจำนวนครูไม่เพียงพอ บางแห่งครูเกิน ครูสอนไม่ตรงกับวุฒิที่จบมา รวมทั้งขาดบุคลากรสายสนับสนุนด้านการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

4. ประสิทธิภาพทางการเงิน (-0.10)

จุดแข็ง (+0.70) สถานศึกษาในพื้นที่หลายแห่งได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเพิ่มเติมจากเครือข่ายผู้ปกครองหรือท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

จุดอ่อน (-0.80) สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากรัฐที่จัดสรรอุดหนุนด้านการศึกษาอย่างไม่เพียงพอ ทำให้ต้องระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้ปกครองหรือท้องถิ่น ผู้ปกครองจำนวนมากประสบปัญหาทางการเงิน อันเนื่องมาจากแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่ทุรกันดาร ช่องทางในการทำมาหากินน้อย การคมนาคมลำบาก ส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ หรือสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่

5. วัสดุอุปกรณ์ (-0.02)

จุดแข็ง (+0.33) สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนที่เพียงพอ

จุดอ่อน (-0.35) วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน บางส่วนไม่ทันสมัย รวมถึงมีงบประมาณในการซ่อมแซม บำรุงรักษาไม่เพียงพอ

6. การบริหารจัดการ (-0.06)

จุดแข็ง (+0.77) มีระบบติดตามตรวจสอบที่เข้มแข็งโดยชุมชน เอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและระบบควบคุมภายในทำให้บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษาทำงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

จุดอ่อน (-0.83) จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นระบบ ขาดการแนะแนวชี้แนะในการรู้จักตนเองและการศึกษาต่อของผู้เรียน เช่น การศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาน้อย ซึ่งกลุ่มตลาดแรงงานมีความต้องการมาก เป็นต้น การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูผู้สอน การจัดสรรงบประมาณ รวมถึงอาคารสถานที่ในสถานศึกษาพื้นที่ทุรกันดารกับพื้นที่เมือง ยังมีความแตกต่างกัน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ศักยภาพด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ

“ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือมีค่าเฉลี่ยปัจจัยภายนอกที่ +0.005 แสดงว่าสถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือยังมีโอกาสได้รับการส่งเสริมการจัดการศึกษาอยู่ และมีค่าเฉลี่ยปัจจัยภายในที่ -0.32 แสดงว่าสถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือยังมีจุดอ่อนภายในเรื่องการจัดการศึกษาอยู่ จึงทำให้ผลการประเมินการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนืออยู่ที่ตำแหน่งเอื้อแต่อ่อน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าสถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือมีจุดอ่อนภายในเอง แต่มีโอกาสดำเนินการปัจจัยภายนอกที่พร้อมให้การสนับสนุน และหากมีการแก้ปัญหาหรือจุดอ่อนของการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือแล้วจะทำให้ภาคเหนือมีความเข้มแข็งมากขึ้น อันจะนำไปสู่สถานภาพที่เอื้อและแข็ง ซึ่งสามารถพัฒนามาเป็นผู้นำต่อไปได้”

4. บทสรุปสถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths : S)

- 1) เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ที่มีศักยภาพพร้อมรองรับผู้เรียนในอาเซียน โดยมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและขั้นพื้นฐานของภาครัฐและเอกชน ทุกระดับที่หลากหลายมีคุณภาพและมีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก
- 2) มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) มีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบในการพัฒนาอาชีพและยกระดับคุณภาพที่หลากหลาย และได้รับการยอมรับจากชุมชน
- 4) มีความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐานรองรับธุรกิจบริการทางการศึกษา เช่น ศูนย์การประชุมนานาชาติ เป็นต้น
- 5) มีวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของแต่ละกลุ่มจังหวัดที่ชัดเจน นำไปสู่การบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานและการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่
- 6) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- 7) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- 8) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net) ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- 9) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net) ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- 10) มีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในพื้นที่จำนวนมาก ที่ได้รับการยอมรับและพร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น
- 11) สถานศึกษาในพื้นที่หลายแห่งได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเพิ่มเติม จากเครือข่ายผู้ปกครองหรือท้องถิ่นในการจัดการศึกษา
- 12) สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนที่เพียงพอ
- 13) มีระบบติดตามตรวจสอบที่เข้มแข็งโดยชุมชน เอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและระบบควบคุมภายใน ทำให้บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษาทำงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

- 1) บุคลากรยังขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษา
- 2) การผลิตผู้เรียนยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น และการได้รับเงินเดือนน้อยกว่าการจ้างงานที่ไม่ตรงตามสายงานหรือความต้องการของตลาด เป็นต้น
- 3) หน่วยงานการศึกษาหลายแห่งยังมีจำนวนครูไม่เพียงพอ บางแห่งครูเกิน ครูสอนไม่ตรงกับวุฒิที่จบมา รวมทั้งขาดบุคลากรสายสนับสนุนด้านการศึกษา

- 4) บุคลากรทางการศึกษา จำนวนมากยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นต้องการปฏิบัติงาน
- 5) สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากรัฐที่จัดสรรอุดหนุนด้านการศึกษายังไม่เพียงพอ ทำให้ต้องระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้ปกครองหรือท้องถิ่น
- 6) ผู้ปกครองจำนวนมากประสบปัญหาด้านการเงิน อันเนื่องมาจากแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่ทุรกันดาร ช่องทางในการทำมาหากินน้อย การคมนาคมลำบาก ส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ หรือ สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่
- 7) วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน บางส่วนไม่ทันสมัย รวมถึงมีงบประมาณในการซ่อมแซม บำรุงรักษาไม่เพียงพอ
- 8) จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- 9) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นระบบ ขาดการแนะแนวชี้แนะในการรู้จักตนเองและการศึกษา ต่อของผู้เรียน เช่น การศึกษาต่อในสายอาชีพมีน้อย ซึ่งกลุ่มตลาดแรงงานมีความต้องการมาก เป็นต้น
- 10) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูผู้สอน การจัดสรรงบประมาณ รวมถึง อาคารสถานที่ในสถานศึกษาพื้นที่ทุรกันดารกับพื้นที่เมือง ยังมีความแตกต่างกัน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

โอกาส (Opportunities : O)

- 1) ภาคเหนือมีทุนทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม ผู้คนมีความเป็นมิตร รวมถึงความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ที่เป็นอัตลักษณ์อันทรงคุณค่า
- 2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สามารถนำมาช่วยในการบริหารจัดการภาคส่วนต่างๆ ได้ทั้งสถานศึกษา ภาครัฐและเอกชนที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ และลดต้นทุน
- 3) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทั่วถึงทุกพื้นที่ ทำให้การจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม แก้ไขการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้ เช่น การศึกษาออนไลน์ (On site) ออนไลน์ (On air) และออนไลน์ (On line) เป็นต้น
- 4) ภาคเหนือมีฐานเศรษฐกิจที่เป็นต้นทุนกระจายตัวในภาคการผลิตหลายสาขา เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ทำให้เกิดรายได้และช่องทางทำงานของคนในพื้นที่
- 5) รัฐมีการประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อบริหารการพัฒนาประเทศ และการเข้าถึงคุณภาพการศึกษายุคใหม่
- 6) รัฐบาลมีนโยบาย ส่งเสริมให้ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมในระดับภูมิภาคอาเซียน อันส่งผลต่อการค้า การผลิตและการลงทุนทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้แต่ละจังหวัดในพื้นที่มีศักยภาพและเอื้อต่อการขยายตัวด้านการศึกษาเพื่อบริหารการพัฒนาพื้นที่
- 7) รัฐมีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

- 8) ภาคเหนือเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญหลายสาย และยังมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ที่ยังคงมีพืชพันธุ์ที่หลากหลาย นับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและมีคุณค่า

อุปสรรค (Threats : T)

- 1) ความหลากหลายของชนเผ่าพันธุ์ที่สูง และชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชัน มีพื้นที่กว้างขวางและระยะทางแต่ละพื้นที่ห่างไกล และการคมนาคมไม่สะดวกปลอดภัย ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสการเข้าถึงทางการศึกษา
- 3) ค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ไม่ตอบรับกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลที่ต้องการให้อัตราการเข้าเรียนในสายอาชีวศึกษามากกว่าสายสามัญ ทำให้การผลิตกำลังคนในสายอาชีวศึกษาไม่ตรงกับเป้าหมายและความต้องการของตลาดแรงงาน
- 4) อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนเด็กนักเรียน ที่เป็นปัจจัยตัวป้อนเข้าสู่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนที่ลดลงมากหรือไม่มีผู้เรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาในพื้นที่
- 5) การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรและแฝงเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาสะสมและผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ระบบสาธารณสุข และโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การออกกลางคัน
- 6) สังคมยุคดิจิทัล (โลกเสมือนจริง) ที่ขาดการควบคุมการใช้ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต และความสัมพันธ์ในสังคม/ครอบครัว
- 7) ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังทำให้คนยากจนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษามากกว่าครอบครัวที่ร่ำรวย โดยเฉพาะครอบครัวที่อาศัยบนพื้นที่สูง หรือในพื้นที่ทุรกันดาร หลายๆ ครั้งเด็กนักเรียนในกลุ่มยากจนจึงต้องลาเรียนบ่อยๆ หรือพักการเรียนไปเลย เพราะต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อให้พอค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพวันต่อวัน
- 8) ปัญหาที่เกิดจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง และมีแนวโน้มอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น
- 9) งบประมาณด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงบประมาณด้านบุคลากร ในขณะที่การจัดสรรเงินอุดหนุนยังไม่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่แท้จริงได้
- 10) พื้นที่บางส่วนเป็นแนวตะเข็บชายแดน ประสบทั้งปัญหาเสียดินเนื่องจากมีช่องทางพักและลำเลียงยาเสพติดหลายช่องทาง ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การขอลี้ภัย การก่อการร้ายข้ามชาติ รวมทั้งนโยบายและสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านไม่แน่นอน ส่งผลต่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนในพื้นที่
- 11) สภาพแวดล้อมเป็นพิษอันเกิดจากปัญหาหมอกควัน ส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ส่วนที่ 5

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570

วิสัยทัศน์

“ภาคเหนือเป็นภูมิภาคต้นแบบด้านการศึกษาของประเทศ ที่ยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่เกิดทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง”

“ต้นแบบ” หมายถึง แบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการด้านการศึกษา ที่เกิดจากการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยการส่งเสริม ปรับปรุง และเร่งรัดงานด้านการศึกษาที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน (ผู้เรียน หมายถึง เด็กปฐมวัย เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทุกช่วงวัย) บริบทโลก บริบทพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

“ยกระดับคุณภาพการศึกษา” หมายถึง การส่งเสริม ปรับปรุง และเร่งรัดพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐาน และมีความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ

“ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา” หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่และกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษา อย่างเหมาะสม เสมอภาค และอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง” หมายถึง 1) ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง 2) ยึดมั่นในศาสนา 3) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 4) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

พันธกิจ

1. สร้างผู้เรียนสู่การเป็น “คนดี และคนเก่ง”
2. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา
3. ลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา
4. ระดมพันธมิตรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและอยู่ดีมีสุข
2. พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตรงตามศักยภาพผู้เรียนที่หลากหลาย ให้มีสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมปัจจัยทุนทางด้านสังคมและทุนทางด้านธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความสงบ บนพื้นฐานความถูกต้อง คุณธรรม
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ
3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทุกระดับ
4. ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม เสมอภาค อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
6. หน่วยงานทางการศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ (Strategy)

1. สร้างและส่งเสริมภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง
2. ส่งเสริมการนำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน
3. ส่งเสริมงานด้านวิชาการ การวิจัย ที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
4. ส่งเสริมสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. ส่งเสริมหน่วยงานทางการศึกษาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน
6. ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลายและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกกลุ่มอายุสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
7. ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างวิถีการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
8. ส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่
9. ส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัย เหมาะสม และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ก่อนปี พ.ศ.2566	พ.ศ.2566-2570	
1. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา(ภาคีเครือข่าย สถานประกอบการ องค์กร หน่วยงานที่มาร่วมจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา)	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ 10 ภาคีเครือข่าย	สพฐ./สช./กศน./อศจ./อปท./พศจ./ตชด.
2. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่นำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน (ค่าเฉลี่ยทุกหน่วยงานในจังหวัด)	N/A	ร้อยละ 80	สพฐ./สช./กศน./อศจ./อปท./พศจ./ตชด.
3. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ด้านการศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาค (ภาคเหนือ) ขึ้นไป	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ 1 รางวัล	ศธจ./ศจจ.
4. จำนวนงานวิจัยด้านการศึกษา (เกณฑ์การพิจารณามาตรฐานงานวิจัย ศึกษาข้อมูลจากคำรับรองระดับจังหวัดในเรื่องตัวชี้วัดงานวิจัยตามที่ กพร.สป. กำหนด)	N/A	อย่างน้อยจังหวัดละ 1 รางวัล	ศจจ./สพฐ./กศน./สอศ./อปท./พศจ./ตชด.
5. สัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญ	N/A	สัดส่วนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ต่อปี	สพฐ./สอศ.
6. ร้อยละของสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	N/A	ร้อยละ 100	ศจจ./สพฐ./กศน./สอศ./อปท./พศจ./ตชด.
7. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net)	ปีการศึกษา 2562 ชั้น ป.6 = 36.21 ชั้น ม.3 = 37.41 ชั้น ม.6 = 33.27	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจจ./สพฐ./อว./อปท./ตชด./พศจ./กก./วธ.
8. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)	ปีการศึกษา 2562 ปวช.3 = 44.22 ปวส.2 = 41.34	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจจ./สอศ./กศน./อว./อปท.
9. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทาง	ปีการศึกษา 2562	เพิ่มขึ้น	ศจจ./กศน.

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ก่อนปี พ.ศ.2566	พ.ศ.2566-2570	
การศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net)	ประชม = 4207 มต้น = 3985 มปลาย = 3529	ร้อยละ 2	
10. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net)	ปีการศึกษา 2562 ชั้นม3 = 37.06 ชั้นม6 = 35.85	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศธจ./พศ.
11. ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน อย่างน้อยร้อยละ 50 ของบุคลากรในหน่วยงาน	N/A	อย่างน้อยร้อยละ 60 ของจำนวนหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่	สพฐ./สช./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
12. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี	ภาคเหนือปี พ.ศ. 2561 = 8.89 ปี (อ้างอิงตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	9.5	สพฐ./สช./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
13. ร้อยละของกลุ่มเด็กพิการ / กลุ่มเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน	N/A	ร้อยละ 95	สำนักบริหาร การศึกษา พิเศษ สพฐ.
14. ร้อยละของแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	N/A	ร้อยละ 50	กศน./ตชด./ พช./พม.
15. ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ	N/A	ร้อยละ 100	สพฐ./สช./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.
16. ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ทาง	N/A	ร้อยละ 100	สพฐ./สช./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ก่อนปี พ.ศ.2566	พ.ศ.2566-2570	
วัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ			ตชด.
17. หน่วยงานการศึกษามีผลการ ประเมินส่วนราชการผ่านตามเกณฑ์ มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพตามหลัก ธรรมาภิบาล	N/A	ร้อยละ 100	สพฐ./สช./ กศน./สอศ./ อปท./พศ./ ตชด.

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ ได้ใช้เป็นแนวทางการจัดทำงาน/กิจกรรม/โครงการ ตาม
ข้อกำหนดสำคัญในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดของแผน โดยได้กำหนด
แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและอยู่ดีมีสุข

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการการจัดการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัดและ
จังหวัด เพื่อการพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เพื่อการจัดการศึกษา
- เฝ้าระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยเฉพาะ ภัยจากยาเสพติด
อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ และโรคระบาดต่างๆ
- ควรส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาทุนมนุษย์ ให้มีคุณค่าและ
คุณภาพสู่เป้าหมายของการศึกษาที่ยั่งยืนและมั่นคง
- การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ได้แก่ ภัยพิบัติ
ภัยโรคอุบัติใหม่ เช่น พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (On site) ออนไลน์ (On air) ออนไลน์
(On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทาง
การศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ พัฒนา
ระบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับการสอนแบบใหม่ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นต้น
- ปลุกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง
วินัย สุจริต จิตอาสา โดยใช้กระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- ประสานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของพื้นที่
- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยศักยภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน พัฒนาการศึกษาระดับพื้นที่ รวมทั้งเพื่อการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Cluster-based, Area-based)
- กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผล สรุปรายงานผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ของพื้นที่ และการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
- ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ จัดและรับผิดชอบการจัดการศึกษา
- ส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาโดย ครอบครัวยุทธศาสตร์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษาทางเลือกและการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตรงตาม ศักยภาพผู้เรียนที่หลากหลาย ให้มีสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตามคุณลักษณะใน ศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- จัดตั้งศูนย์ประสานงานพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการ ประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ
- การปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (Digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (Information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (Media literacy) เพื่อ การรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อน การรู้กติกา มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต
- วิจัยและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โดยยึดความ สอดคล้องกับความต้องการตามสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

- ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการจัดทำหลักสูตร เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยให้
เป็นไปเพื่อประโยชน์ของการนำพาชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ พร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน และยกระดับ
คุณภาพชีวิต ปลุกฝังผู้เรียนให้มีทักษะ (Skills) ที่จำเป็นควบคู่กับความรู้ (Contents) ในสาระวิชาหลัก เพื่อ
สร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ (Characters) อันพึงประสงค์ต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในโลกศตวรรษที่ 21

- จัดหลักสูตรการเรียนรู้ และหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย
สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ สถานประกอบการ และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

- ส่งเสริม สนับสนุน จัดเวทีการนำเสนอเผยแพร่การนำเทคนิควิธี และนวัตกรรมที่เป็นเลิศ
ในด้านการศึกษา

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยบูรณาการวิชาเรียน
เพื่อให้โรงเรียน ผู้เรียน มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการ
พัฒนาการดำเนินชีวิต และจิตอาสาต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

- วิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการกำหนดยุทธศาสตร์
การศึกษา ในการพัฒนากำลังคนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
และกลุ่มจังหวัด

- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาลดกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ตามความเป็นเลิศ
ของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบัน
และอนาคต

- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียน
การสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์
ข้อมูล (Data Analysis) และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในทุกภาคส่วนจัดการเรียน
การสอนในระดับอาชีวศึกษาด้วยระบบทวิภาคี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพได้ก่อนเลือกวิชาเรียน

- ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา และรณรงค์สร้างค่านิยม
และกระบวนทัศน์การศึกษาต่อสายอาชีพ และภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา ปรับค่านิยม ให้กับนักเรียน
นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาอาชีพระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อ
ขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีพในพื้นที่ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอาชีพ ตรงความต้องการของพื้นที่ โดยภาคี
ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และสถานประกอบการ

- ส่งเสริมการฝึกอาชีพนอกระบบการศึกษาให้หลากหลายของผู้ใช้แรงงาน เยาวชนที่หลุด
จากระบบการศึกษา ตามความต้องการของสังคม และเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน

- ระดมทรัพยากรและจัดแหล่งเรียนรู้ฝึกอาชีพในพื้นที่ให้หลากหลายทั่วถึงตามความ
ต้องการของผู้เรียน การจัดการศึกษาทางเลือกทุกระดับทั้งสายสามัญอาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- พัฒนาคู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนด และให้เป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ และศักยภาพของผู้เรียน
- พัฒนาคูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง
- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ
- สร้างขวัญและกำลังใจ และแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดปัญหาการขอย้ายออกจากพื้นที่
- เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นข้าราชการ จิตวิญญาณครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตลอดจนการเชิดชูเกียรติครู อาจารย์ โดยเฉพาะครูในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร และนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลด้านการศึกษาของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform (NDLP)) ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล
- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่ เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- จัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน อัตราการเข้าเรียน การจบการศึกษาและการเรียนต่อของประชากรวัยเรียนในแต่ละช่วงชั้น

- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยกำลังแรงงานและผู้สูงอายุ

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่พิการ ด้อยโอกาส และเด็กพิเศษให้สามารถเข้ารับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

- ส่งเสริมการจัดระบบเทียบโอน การประเมินจรรยาบรรณการศึกษา ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐาน

- รมรณรงค์สร้างนิสัยให้คนในพื้นที่มีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่

- ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน

- พัฒนาค่ายลูกเสือ ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป อย่างต่อเนื่อง

- จัดตั้งกองทุนการศึกษา และการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสทุกประเภท โดยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชนอย่าง

- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมปัจจัยทุนทางด้านสังคมและทุนทางด้านธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่บูรณาการการเรียนการสอนในวิชาหลัก เพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งงาม ภูมิปัญญาตัวตนท้องถิ่น สังคมชาติพันธุ์ และสภาพทั่วไปอันหลากหลายตามบริบทของพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนรู้ในระบบ/นอกระบบ

- รวบรวม พัฒนา จัดทำเอกสาร ตำรา สื่อ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พหุวัฒนธรรมที่มีมิติการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Blended Based Learning) ที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาและภูมิสังคมได้อย่างสมดุล ยอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างหลากหลาย รวมถึงสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

- เสริมสร้างวิธีการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยการร่วมฟื้นฟูสืบค้น และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ให้มีจุดร่วมเพื่อรักษามรดกวัฒนธรรมของจังหวัดให้ดำรงคุณค่าและความสง่างามตามอัตลักษณ์ที่หลากหลาย

- ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education) ในพื้นที่ภาคเหนือ

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

- ส่งเสริมให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

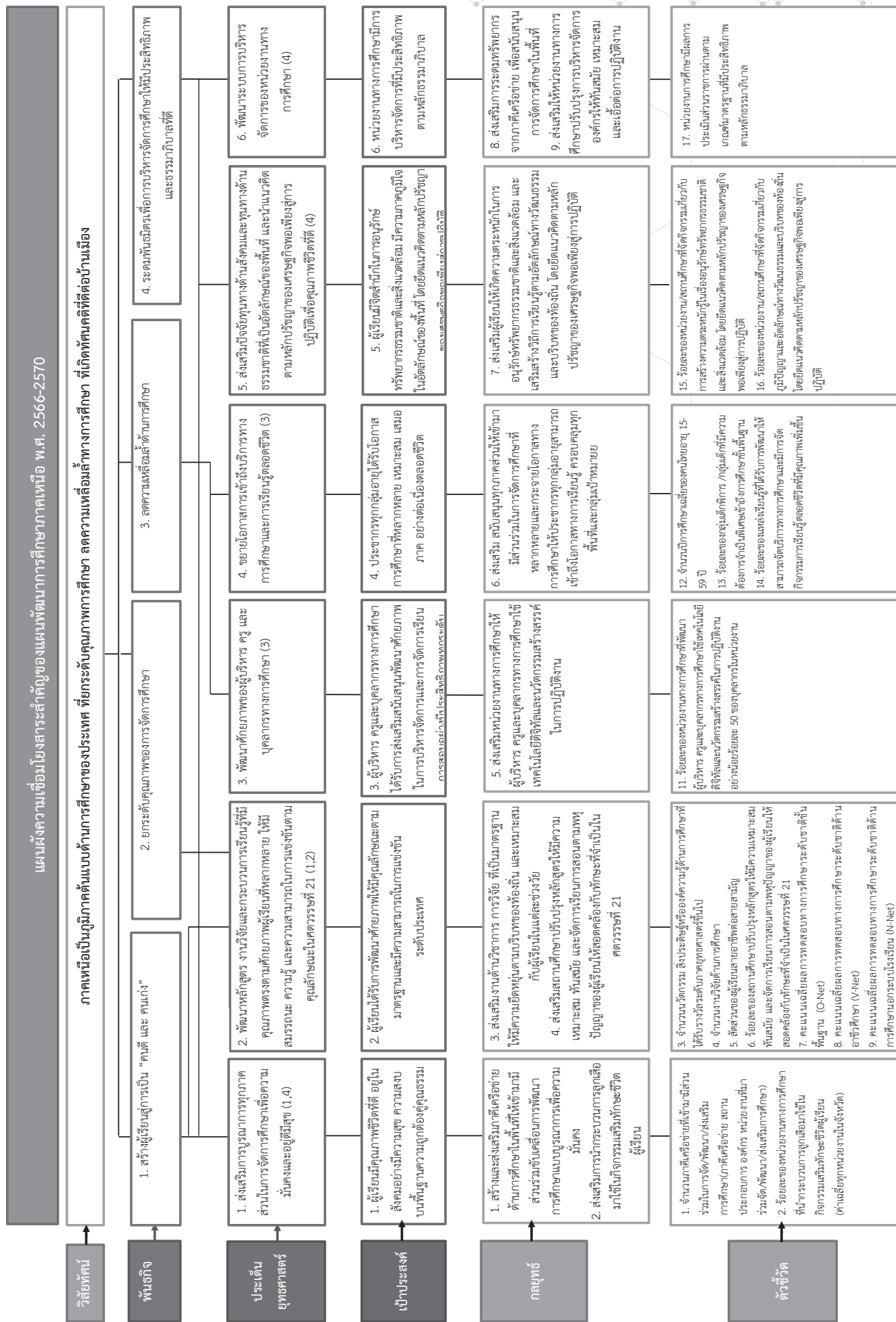
- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

- ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

- ส่งเสริมผู้เรียนได้ขยายพื้นที่การเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียน โดยเรียนรู้ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และไอซีที ให้มีทักษะในการจัดการ และการใช้ประโยชน์กับข้อมูลที่มีอยู่ รวมถึงการเชื่อมต่อเครือข่ายทางสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเท่าทัน

- สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมหน่วยงานให้มีการวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

แผนผังความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ กับยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570

รายยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)	ย. 1 การสร้างความ มั่นคง	ย. 2 การสร้างความสามภาคในการแข่งขัน	ย. 3 การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน	ย. 4 ด้านการสร้างโอกาสบน ความเสมอภาคและความเท่า เทียมกันทางสังคม	ย. 5 ด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	ย. 6 ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการ บริหารจัดการภาครัฐ
แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็นพัฒนา)	1.1 ประเด็นความ มั่นคง	2.1 ประเด็นการพัฒนาการเกษตร	3.1 ประเด็นการปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม	4.1 ประเด็นการเสริมสร้าง พลังทางสังคม	5.1 ประเด็นการสร้างการ เติบโตอย่างยั่งยืน	6.1 ประเด็นการ พัฒนาบริการ ประชาชนและการพัฒนา ประสิทธิภาพภาครัฐ
	1.2 ประเด็นการ ต่างประเทศ	2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์และ บริการนักท่องเที่ยว	3.2 ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	4.2 ประเด็นการพัฒนาความ เสมอภาคและส่งเสริม เศรษฐกิจฐานราก	5.2 ประเด็นการบริหาร จัดการน้ำระบบ	6.2 ประเด็นการต่ออาภา ทุจริตและประพฤติมิชอบ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	ย.5 การเสริมสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคงและยั่งยืน	ย.1 การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพคนและ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน	ย.1 การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพคนและ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน	ย.1 การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพคนและ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน	ย.4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน	ย.6 การบริหารจัดการใน ภาคการป้องกัน ทุจริตประพฤติมิชอบและ ธรรมาภิบาล
	ย.6 การพัฒนา เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ	ย.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และเมืองอัจฉริยะ	ย.2 การพัฒนาเมืองและ พื้นที่เศรษฐกิจ	ย.2 การพัฒนาเมืองและ พื้นที่เศรษฐกิจ	ย.7 การพัฒนาโครงการ พื้นฐานและระบบโลจิสติกส์	ย.9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579	ย. 1 การจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของ สังคมและประเทศชาติ	ย. 2 การผลิตและพัฒนา กำลังคนรองรับการวิจัย และ นวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ	ย. 3 ผลผลิตและพัฒนา กำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่ สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	ย. 3 การพัฒนาต่อยอด ทุกช่วงวัย และการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	ย. 5 การจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ย. 6 การพัฒนา ประสิทธิภาพของระบบ บริหารจัดการการศึกษา
แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)	ย.1 พัฒนากลยุทธ์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล	ย. 3 ผลผลิตและพัฒนา กำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่ สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	ย. 2 พัฒนาคู่มือและบุคลากร ทางการศึกษา	ย. 4 เพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วง วัยเข้าถึงบริการทางการศึกษา อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ย.1 พัฒนากลยุทธ์ กระบวนการจัดการ เรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล	ย.5 ส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อการศึกษา ย.6 พัฒนาระบบบริหาร จัดการศึกษาและส่งเสริม ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา
ยุทธศาสตร์การพัฒนา การศึกษาภาคเหนือ พ.ศ.2566-2570	ย.1 ส่งเสริมการบูรณาการ ทุกภาคส่วนในการจัด การศึกษาเพื่อความมั่นคง และอยู่ดีมีสุข	ย.2 พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มี คุณภาพตรงตามศักยภาพผู้เรียนวัยที่หลากหลาย ให้มี สมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตาม คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21	ย.3 พัฒนาศักยภาพของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	ย.4 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการ ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอด ชีวิต	ย.5 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาระบบบริหาร จัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ ย.6 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน ย.7 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน ย.8 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน ย.9 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน	ย.6 พัฒนาระบบบริหาร จัดการศึกษา ย.7 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน ย.8 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน ย.9 ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ยั่งยืน

บทที่ 6

กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1. หลักการและกลไกการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1.1 หลักการ

แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่มุ่งใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน โดยการศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ให้สอดคล้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนระดับหน่วยงาน และแปลงสู่การปฏิบัติ โดยแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

1. ส่งเสริมการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและอยู่ดีมีสุข
2. พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตรงตามศักยภาพผู้เรียนที่หลากหลาย ให้มีสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมปัจจัยทุนทางด้านสังคมและทุนทางด้านธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

1.2 กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

การนำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนราชการ ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ และถ่ายทอดสาระสำคัญของแผนพัฒนาระดับภาคเหนือ ลงสู่แผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด/จังหวัด แผนปฏิบัติการ แผนปฏิบัติราชการ แผนงาน ของหน่วยงานทั้งในระดับพื้นที่ภูมิภาค/จังหวัด ซึ่งในการขับเคลื่อนฯ ให้

เกิดผลเป็นรูปธรรม ควรจะต้องมีการสร้างการสื่อสารให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจที่ชัดเจนในยุทธศาสตร์ฯ โดยผ่านกลไกและเครื่องมือที่สำคัญ ดังนี้

1) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวงฯ ในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด โดยคณะกรรมการฯ ควรให้ความสำคัญกับการใช้แผนยุทธศาสตร์กระทรวงฯ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาคต่างๆ ที่จะเชื่อมโยงไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด ต่อไป

2) คณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ โดยใช้เป็นกรอบไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมถึงสั่งการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

3) คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทในจังหวัด โดยคณะกรรมการฯ ควรให้ความสำคัญกับการใช้ แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ ควบคู่กับแผนระดับต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการในระดับจังหวัด และการพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาในจังหวัด

4) แผนพัฒนาการศึกษา ระดับภาค/กลุ่มจังหวัด เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติ โดยยึดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการ/จุดเน้น สำหรับใช้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การบูรณาการระหว่างหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการในการขอจัดตั้งและการบริหารงบประมาณตามบทบาทหน้าที่และบริบทของพื้นที่

2. แนวทางในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 ผ่านกลไกกลุ่มขับเคลื่อน และคณะกรรมการ ไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายของแผนในปี 2570 ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะพิจารณา นำมาตรการ/จุดเน้น เป็นแนวทางการดำเนินงาน สำหรับการวิเคราะห์เพื่อการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและอยู่ดีมีสุข

มาตรการ/จุดเน้น

- ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการการจัดการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด เพื่อการพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เพื่อการจัดการศึกษา
- เฝ้าระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยเฉพาะ ภัยจากยาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ และโรคระบาดต่างๆ
- ควรส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาทุนมนุษย์ ให้มีคุณค่าและคุณภาพสู่เป้าหมายของการศึกษาที่ยั่งยืนและมั่นคง
- การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ได้แก่ ภัยพิบัติ ภัยโรคอุบัติใหม่ เช่น พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (On site) ออนไลน์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับการสอนแบบใหม่ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นต้น
- ปลุกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยใช้กระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด
- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- ประสานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของพื้นที่

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยศักยภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ รวมทั้งเพื่อการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Cluster-based, Area-based)

- กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผล สรุปรายงานผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ และการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดและรับผิดชอบการจัดการศึกษา

- ส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาโดยครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษาทางเลือกและการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตรงตามศักยภาพผู้เรียนที่หลากหลาย ให้มีสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น

- จัดตั้งศูนย์ประสานงานพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ

- การปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ

- การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (Digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (Information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (Media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้คิด การกระทำ จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

- วิจัยและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โดยยึดความสอดคล้องกับความต้องการตามสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

- ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการจัดทำหลักสูตร เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยให้เข้าไปเพื่อประโยชน์ของการนำพาชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ พร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน และยกระดับคุณภาพชีวิต ปลุกฝังผู้เรียนให้มีทักษะ (Skills) ที่จำเป็นควบคู่กับความรู้ (Contents) ในสาระวิชาหลัก เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ (Characters) อันพึงประสงค์ต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในโลกศตวรรษที่ 21

- จัดหลักสูตรการเรียนรู้ และหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ สถานประกอบการ และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

- ส่งเสริม สนับสนุน จัดเวทีการนำเสนอเผยแพร่การนำเทคนิควิธี และนวัตกรรมที่เป็นเลิศ
ในด้านการศึกษา

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยบูรณาการวิชาเรียน
เพื่อให้โรงเรียน ผู้เรียน มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการ
พัฒนาการดำเนินชีวิต และจิตอาสาต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

- วิจัยและพัฒนากระบวนการข้อมูลด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการกำหนดยุทธศาสตร์
การศึกษา ในการพัฒนากำลังคนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
และกลุ่มจังหวัด

- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษามุ่งผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ตามความเป็นเลิศ
ของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบัน
และอนาคต

- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียน
การสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์
ข้อมูล (Data Analysis) และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในทุกภาคส่วนจัดการ
เรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาด้วยระบบทวิภาคี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพได้ก่อนเลือก
วิชาเรียน

- ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา และรณรงค์สร้างค่านิยม
และกระบวนทัศน์การศึกษาต่อสายอาชีพ และภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา ปรับค่านิยม ให้กับนักเรียน
นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาอาชีวะระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อ
ขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีวะในพื้นที่ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอาชีวะ ตรงความต้องการของพื้นที่ โดยภาคี
ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และสถานประกอบการ

- ส่งเสริมการฝึกอาชีพนอกระบบการศึกษาให้หลากหลายของผู้ใช้แรงงาน เยาวชนที่หลุด
จากระบบการศึกษา ตามความต้องการของสังคม และเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน

- ระดมทรัพยากรและจัดแหล่งเรียนรู้ฝึกอาชีวะในพื้นที่ให้หลากหลายทั่วถึงตามความ
ต้องการของผู้เรียน การจัดการศึกษาทางเลือกทุกระดับทั้งสายสามัญอาชีวะ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น

- จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- พัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนด และให้เป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ และศักยภาพของผู้เรียน
- พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง
- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ
- สร้างขวัญและกำลังใจ และแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดปัญหาการขอย้ายออกจากพื้นที่
- เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นข้าราชการ จิตวิญญาณครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตลอดจนการเชิดชูเกียรติครู อาจารย์ โดยเฉพาะครูในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร และนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลด้านการศึกษาของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform (NDLP)) ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล
- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่ เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- จัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน อัตราการเข้าเรียน การจบการศึกษาและการเรียนต่อของประชากรวัยเรียนในแต่ละช่วงชั้น
- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยกำลังแรงงานและผู้สูงอายุ
- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่พิการ ด้อยโอกาส และเด็กพิเศษให้สามารถเข้ารับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
- ส่งเสริมการจัดระบบเทียบโอน การประเมินจบระดับการศึกษา ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐาน
- รณรงค์สร้างนิสัยให้คนในพื้นที่มีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่
- ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน
- พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน
- พัฒนาค่ายลูกเสือ ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป อย่างต่อเนื่อง
- จัดตั้งกองทุนการศึกษา และการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสทุกประเภท โดยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชนอย่าง
- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมปัจจัยทุนทางด้านสังคมและทุนทางด้านธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่บูรณาการการเรียนการสอนในวิชาหลักเพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดงาม ภูมิปัญญาตัวตนท้องถิ่น สังคมชาติพันธุ์ และสภาพทั่วไปอันหลากหลายตามบริบทของพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนรู้ในระบบ/นอกระบบ

- รวบรวม พัฒนา จัดทำเอกสาร ตำรา สื่อ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พหุวัฒนธรรมที่มี
มิติการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Blended Based Learning) ที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง
เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาและภูมิสังคมได้ อย่างสมดุล ยอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างหลากหลาย
รวมถึงสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

- เสริมสร้างวิธีการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยการร่วมฟื้นฟู
สืบค้น และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ให้มีจุดร่วมเพื่อรักษามรดกวัฒนธรรมของ
จังหวัดให้ดำรงคุณค่าและความสง่างามตามอัตลักษณ์ที่หลากหลาย

- ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่
ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะ
การสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น

- พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education) ในพื้นที่
ภาคเหนือ

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

- ส่งเสริมให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน
ดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน
การบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

- ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ในรูปแบบที่
หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และ
สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ
บริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

- ส่งเสริมผู้เรียนได้ขยายพื้นที่การเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียน โดยเรียนรู้ทักษะด้าน
สารสนเทศ สื่อ และไอซีที ให้มีทักษะในการจัดการ และการใช้ประโยชน์กับข้อมูลที่มีอยู่ รวมถึงการเชื่อม
เครือข่ายทางสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเท่าทัน

- สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมหน่วยงานให้มีการวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

3. เป้าหมายการนำแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในปี 2570 การพัฒนาการศึกษาของภาคเหนือ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

3.1 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(1) สร้างผู้เรียนสู่การเป็น “คนดี และคนเก่ง” โดยการส่งเสริมงานด้านวิชาการ การวิจัย ที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย สร้างและส่งเสริมภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง และส่งเสริมการนำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน เพื่อผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความสงบ บนพื้นฐานความถูกต้องคู่คุณธรรม

(2) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยการจัดการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ มีการพัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อมุ่งเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน และการพัฒนาชุมชนและสังคมในพื้นที่ อาทิ มีพัฒนาการรอบด้านเติบโตสมวัย มีทักษะการอ่านเขียนคล่อง เก่งคิด รู้รอบด้าน สื่อสารได้หลายภาษา กล้าแสดงออก มีทักษะชีวิต การทำงานเป็นทีม มีความพร้อมด้านอาชีพ การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มีวินัย มีอัตลักษณ์ คุณธรรมจริยธรรม สุขภาวะ และวุฒิภาวะพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพในการแข่งขันออกสู่โลกการทำงาน เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

(3) ลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลายและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกกลุ่มอายุสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม เสมอภาค อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(4) ระดมพันธมิตรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลที่ดี โดยการส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่ และส่งเสริมให้

หน่วยงานทางการศึกษาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัย เหมาะสม และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

3.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ

- (1) จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา(ภาคีเครือข่าย สถานประกอบการ องค์กร หน่วยงานที่มาร่วมจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา)
- (2) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่นำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน (ค่าเฉลี่ยทุกหน่วยงานในจังหวัด)
- (3) จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ด้านการศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาค ยุทธศาสตร์ขึ้นไป
- (4) จำนวนงานวิจัยด้านการศึกษา
- (5) สัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญ
- (6) ร้อยละของสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
- (7) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net)
- (8) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)
- (9) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net)
- (10) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net)
- (11) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน อย่างน้อยร้อยละ 50 ของบุคลากรในหน่วยงาน
- (12) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี
- (13) ร้อยละของกลุ่มเด็กพิการ /กลุ่มเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (14) ร้อยละของแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
- (15) ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

(16) ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

(17) หน่วยงานการศึกษามีผลการประเมินส่วนราชการผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

4. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินงานนำแผนสู่การปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะแรก (พ.ศ.2563 – 2565) ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ)

ระยะที่สอง (พ.ศ.2566 – 2570) ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดในแผนพัฒนาการศึกษากภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570 และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนฯ

5. กุญแจสู่ความสำเร็จ

5.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษา ทุกสังกัดในพื้นที่รับผิดชอบ ดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยการแปลงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สู่โครงการ/กิจกรรม ที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จที่มีค่าเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมนั้นๆ ด้วย

5.2 ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา สถาบันทางการศึกษา และสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ ต้องให้ความสำคัญและใช้แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคเหนือ เป็นเครื่องมือ กรอบและแนวทางในการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการศึกษา

5.3 ศึกษาธิการภาค และศึกษาธิการจังหวัด ต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำการศึกษา มีความมุ่งมั่นจริงจัง รวมถึงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด ให้ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้รับทราบอย่างชัดเจนเพื่อการมีส่วนร่วม และสนับสนุนช่วยเหลือ ดูแลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

5.4 การบูรณาการยุทธศาสตร์ (Integration) เพื่อให้เกิดการทำงานทำงานร่วมกัน และวางเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน จำเป็นที่จะต้องให้หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ ร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับความต้องการ สภาพปัญหา บริบทพื้นที่ โดยหน่วยงานต่างๆจะต้องร่วมกันบูรณาการทำงานร่วมกัน ทั้งในส่วนของการวางแผนงานงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล รวมถึงการจัดการความรู้พัฒนาพื้นที่ระดับภาคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการประสานการดำเนินงานและช่วยผลักดันในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ภาค เป็นไปอย่างสอดคล้องและสนับสนุนต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด

5.5 การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (เชื่อมโยง (Linkage)) ภาค ชี้แจงและสื่อสารยุทธศาสตร์ชาติ แผนนโยบายและการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา สร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาระดับกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดที่จัดการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาภาค และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งแผนพัฒนาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมถึงสร้างกลไกขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค และทิศทางการพัฒนาของประเทศ ที่มีการบูรณาการทั้งในมิติของการทำงานตาม Function, Agenda และ รวมถึงการส่งเสริมประสาน สนับสนุนให้ความรู้ในการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ภาค เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ของภาคที่ได้วางไว้

5.6 การทบทวนยุทธศาสตร์ (การมีส่วนร่วม (participate)) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานทุกภาคส่วนเพื่อการมีส่วนร่วม และจัดให้มีการประชุมเพื่อทบทวนสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์หรือประเด็นที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์เพื่อเสนอให้ผู้บริหารระดับสูง ได้พิจารณา และรับทราบ ก่อนที่จะสื่อสารและแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติต่อไป

5.7 การพัฒนายุทธศาสตร์ ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เพื่อหาประเด็นและกลั่นกรองแนวคิด เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนในปีต่อไป

5.8 ต้องพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยเทคนิควิธีการใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม สร้างขวัญกำลังใจด้วยการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลแก่บุคลากรที่ดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

6. การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ ไปสู่การปฏิบัติ มีแนวทางและกระบวนการสำคัญดังนี้

6.1 แต่งตั้งคณะทำงาน คณะกรรมการที่สำคัญๆ ได้แก่ คณะทำงานสร้างเครื่องมือการติดตาม ประเมินผล ตามตัวชี้วัดความสำเร็จ คณะกรรมการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด เป็นต้น

6.2 กำหนดปฏิทินการติดตาม ประเมินผลและรายงานให้เหมาะสมในแต่ละปีงบประมาณ หรือปีการศึกษา

6.3 สร้างความเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูลสารสนเทศระหว่างสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน กำกับติดตาม และรายงานผล ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

6.4 เสริมสร้างกลไกการติดตาม ตรวจสอบให้กับภาคเอกชน ภาคประชาชน โดยการสนับสนุนให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตรวจสอบความโปร่งใสและความสำเร็จของงาน

6.5 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการติดตามประเมินผล จะเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแผน หรือจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในห้วงต่อไป รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

6.6 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ภาคผนวก

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค

ตามที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และให้พิจารณาจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อมาคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ได้มีประกาศ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยจัดตั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๘ กลุ่มจังหวัด ๖ ภาค และเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่บูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้จัดทำแผนพัฒนาภาคและให้กลุ่มจังหวัดที่ไม่มีแผนพัฒนาภาคจัดทำแผนพัฒนาภาคกลุ่มจังหวัด นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนบูรณาการ ด้านการศึกษาระดับภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

(๑) สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง ตั้งอยู่เลขที่ ๔ ถนนเทศบาลมุก ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๓ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๔ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง และให้ศึกษาธิการภาค ๒ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคกลาง อีกหน้าที่หนึ่ง

(๒) สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ ตั้งอยู่เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๖ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ และให้ศึกษาธิการภาค ๕ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคใต้ อีกหน้าที่หนึ่ง

(๓) สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน ตั้งอยู่เลขที่ ๓ ถนนอาคารสงเคราะห์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๗ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๗ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน และให้ศึกษาธิการภาค ๗ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน อีกหน้าที่หนึ่ง

/ (๔) สำนักงาน...

- ๒ -

(๔) สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๑/๒๐๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๙ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก และให้ศึกษาธิการภาค ๘ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคตะวันออก อีกหน้าที่หนึ่ง

(๕) สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่ ๑๐๐/๖ หมู่ที่ ๔ ถนนนิตโย ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๐ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๒ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๓ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๔ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และให้ศึกษาธิการภาค ๑๐ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง

(๖) สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ตั้งอยู่เลขที่ ๒ ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๗ และสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และให้ศึกษาธิการภาค ๑๕ ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง

ข้อ ๒ ให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ตามข้อ ๑ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด ในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค

(๓) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคและดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

(๔) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาประจำปีของกลุ่มจังหวัด และจังหวัดในพื้นที่

(๕) บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาค เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนด้านการศึกษาสอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในระดับภาคและเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายรัฐบาล

(๖) ส่งการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

(๗) สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี การตรวจราชการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(๘) กำหนดแนวทางการตรวจสอบ กำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับภาค

(๙) บริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคและจังหวัด

(๑๐) กำหนดทิศทางการรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากรในระดับภาค

/(๑๑) ส่งเสริม...

- ๓ -

(๑๑) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบหมาย

(๑๒) กำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกิจการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนระดับภาคให้สอดคล้องกับแนวทางดำเนินการตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

(๑๓) ประเมินผลและจัดทำรายงานการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค และแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค

(๑๔) ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ประสานงานการจัดการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด อีกหน้าที่หนึ่ง ยกเว้น สำนักงานศึกษาธิการภาคได้ขยายแดน (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัด ขยายแดนภาคใต้ (ศปบ.จชต.) เป็นผู้ดำเนินงาน)

(๑๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
ข้อ ๓ ให้มีศึกษาธิการภาค เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง และ
รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานตามข้อ ๑

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ)

ตามที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้ทิศทางการพัฒนาการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) และทบทวนแผนพัฒนาด้านการศึกษาระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ ตามหลักการดังกล่าว พร้อมทั้งให้การ ขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาในระดับภาคและกลุ่มจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดการประสาน บูรณาการการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การดำเนิน โครงการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนราชการ สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ จึงแต่งตั้ง คณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ประกอบด้วย

ที่ปรึกษา

นางสาวสุวรรรัตน์ สิงห์เดชากุล ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการอำนวยการ

๑. นายนิสิต ชายภักตร์	ศึกษาธิการภาคเหนือ	ประธานกรรมการ
๒. นายนรา เหล่าวิเชียร	ศึกษาธิการภาค ๑๗	กรรมการ
๓. นายชูสิน วรเดช	รองศึกษาธิการภาค ๗ รักษาการในตำแหน่งศึกษาธิการภาค ๑๘	กรรมการ
๔. นายอภิวัฒน์ กันศรีเวียง	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา รักษาการในตำแหน่งศึกษาธิการภาค ๑๖	กรรมการ
๕. นางสาวเพ็ญพร ปะระดี	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่คณะกรรมการอำนวยการ

๑. ให้คำแนะนำ ปรึกษา และกำหนดกรอบ/แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับ ภาค (ภาคเหนือ) เป็นไปด้วยความถูกต้อง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) นำไปสู่การแปลงยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติในแผนงานต่างๆ ของหน่วยงาน
๒. ร่วมขับเคลื่อน สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานใน กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

/๓. กำกับ...

๓. กำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ของคณะกรรมการจัดทำแผนฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามกรอบระยะเวลาและแผนงานที่กำหนดไว้

คณะกรรมการจัดทำแผนฯ

๑. นายนิสิต ชายภักตร์	ศึกษาธิการภาคเหนือ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวเพ็ญพร ประระดี	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นางสุทธิพร สังข์ทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบการและติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการ
๔. นายคงกระพันท์ เวฬุสาโรจน์	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการ
๕. นางพันธุ์ทิพย์ โลราช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการ
๖. นางศนิชล เพ็งพิมพ์	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการ
๗. นายอภิวัฒน์ กันศรีเวียง	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	คณะกรรมการ
๘. นายธงชัย ประกายสกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘	คณะกรรมการ
๙. นางวรรณมา คุ่มสมบัติ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๗	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวมัทนา พงษ์ไพบูลย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘	คณะกรรมการ
๑๑. นางชลัยรัตน์ กระทุ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๗	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาววสนา ปิยะดีวรรณ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการ
๑๓. นายปิติพงษ์ คำแก้ว	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการ
๑๔. ข้าราชการและพนักงานสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕		คณะกรรมการ
๑๕. นายศิริชานนท์ พิกุลทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการและ เลขานุการ
๑๖. นางสาวเบญจมาภรณ์ สุริยบุรพกุล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

/หน้าที่...

-๓-

หน้าที่คณะกรรมการจัดทำแผนฯ

๑. ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของ กระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ)

๒. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) และสรุป รายงานผลการดำเนินงาน ตามโครงการฯ

๓. ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายนิสิต ชายภักตร์)
ศึกษาธิการภาคเหนือ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายชาติรี ม่วงสว่าง	ศึกษาธิการภาค 15
2. นางสาวสุทธิพร สังข์ทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
3. นางสาวเพ็ญพร ประระดี	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
4. นางพันธุ์ทิพย์ โลราช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา
5. นางสาวพรพธนา ชัยชนะศิลป์	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
6. นางศนิชล เพ็งพิมพ์	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ

คณะทำงาน

1. นางสาวเพ็ญพร ประระดี	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
2. นายปัญญา วันแรก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
3. นางสาววาสนา ปิยะฤติวรรณ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
4. นายศิรชานนท์ พิกุลทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
5. นายปดิพงษ์ คำแก้ว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
6. นางสาวเบญจมาภรณ์ สุริยบุรพกุล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

รวบรวม/วิเคราะห์/เรียบเรียง

นายศิรชานนท์ พิกุลทอง

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

